

ROTAMIZ ÂLEM-İ İSLÂM

ADEM ÖZKÖSE

PINAR

6. BASKI

ROTAMIZ
ÂLEM-İ İSLÂM

ADEM ÖZKÖSE

1978 yılında Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğdu. Marmara Üniversitesi İletisim Fakültesi Gazetecilik Bölümü'nden mezun oldu. Gazeteciliğe 2004 yılında Vakit gazetesinde başladı. Başta Irak, Afganistan, Patani, Keşmir, Suriye, Güney Lübnan, Gazze, Darfur ve Moro olmak üzere dünyanın bir çok savaş ve kriz bölgesinde gazetecilik yaptı. 2007-2011 yılları arasında Suriye'nin başkenti Şam'da 4.5 sene kalarak *Gerçek Hayat* dergisinin Ortadoğu Temsilciliği'ni yürüttü. *Sancaktar* dergisini çıkaran kadroda yer aldı. *Diriliş Postası*'nda günlük yazılar yazdı. Dünyanın dört bir tarafına yaptığı uzun yolculuklar belgesellere dönüştü. Bu belgeseller başta TRT olmak üzere birçok televizyon kanalında gösterildi.

Yayınlanmış Kitapları:

1. *Cennete Otostop*
2. *Söz Direnişçilerde*
3. *Ümmet Coğrafyası*
4. *Seyyah*
5. ***Rotamız Âlem-i İslâm***
6. *Kaçak Yolcu*

ADEM ÖZKÖSE

Rotamız Âlem-i İslâm

PINAR YAYINLARI

Pınar Yayınları
Alemdar Mah. Çatalçeşme Sok. Defne Han
No: 27/15 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 0212 520 98 90
bilgi@pinaryayinlari.com
www.pinaryayinlari.com
Yayınevi Sertifika No: 45508

Rotamız Âlem-i İslâm
Adem Özköse

Copyright 2021 © Pınar Yayınları

Pınar Yayınları • 377
Adem Özköse Bütün Eserleri • 5
ISBN 978-975-352-432-2

1. Baskı Şubat 2019, İstanbul
6. Baskı Ocak 2021, İstanbul

KAPAK Tekin Öztürk
SAYFA DÜZENİ Projesanat
KAPAK İLLÜSTRASYONU Numan Küçük
İÇ SAYFA İLLÜSTRASYONU Çağatay Hakan Gürkan

BASKI Milli Basımevi
Maltepe Mh. Davutpaşa Cd.
Güven İş Merkezi No: 83.3 201-202
Topkapı-Zeytinburnu-İstanbul
Tel: 0212 544 34 09
Matbaa Sertifika No: 48936

İçindekiler

Özgürlük Yolculuğu 13
Filistin'e Bir Adım Kala 23
Ariş Meydan Muharebesi ve Gazze 31
Osmanlı'nın Son Sancağı 41
Taylandlı Müslümanlar ve Bangkok 49
Bombaların Altındaki Şehir Halep 59
Hüdâ Hâfız Pakistan 73
Dağların Ardındaki Esir Keşmir 85
Bir Çelişkiler Şehri Manila 97
Tanzanya'nın Kumlu Mescidleri 107
Zanzibarlıların Bekledikleri Osmanlı Elçisi 117
Güney Yemen'e Yolculuk 125
Murat Hüdavendigar'ın Yadigârı Kosova 135
Asya'nın Güler Yüzlü Müslümanları Malaylar 147
Osmanlı'nın Asya'daki Vilayeti Açe 157
Yiğitlerin Diyarı Türkmen Dağı 169
Genç Seyyahlar için okuma listesi 183

İBN BATTUTA'NIN İZİNDE

Dört yıl boyunca yolculuklarımda
bana yol arkadaşlığı yapan sevgili kardeşim Celal Topçu'ya…
Çok sevdiğin babanla cennette sonsuza kadar birlikte olman
duasıyla…

Önsöz

Bir bilgeye "güç olan nedir?" diye sorarlar. Bilge de cevap olarak "söz" der ve sonra da "sözü anlatması da anlaması da güçtür" diyerek devam eder. Herkesin her konu hakkında kolayca söz söyleyebildiği bir dönemde söz söylemek kolay gibi gözükse de, aslında gün geçtikçe daha da zorlaşıyor. Tabi ki derdiniz yarına kalacak, eskimeyecek bir söz söylemekse.

Rotamız Âlem-i İslam kitabı, söze değer verenlerle yine söz ve yazı üzerinden bir bağ, bir köprü kurma iştiyakıyla oluştu. Kitabı bitirip son olarak kitabın önsözünü yazmak için bilgisayarın başına oturduğumda, kendi kendime; iyi ki yollarda günlükler, notlar tutmuşum. İyi ki ülkelerle, şehirlerle, insanlarla kurduğum bağları, duygularımı, heyecanlarımı bir gün yazmak için içimde saklamışım dedim. Çünkü söz, ancak yazıya dökülürse bir anlam kazanıyor ve kalıcı oluyor.

Müslümanlar olarak öyle geniş bir ümmete sahibiz ki insan dünya Müslümanlarını keşfettikçe daha bir heyecanlanıyor, soluksuz bir şekilde bu asil topluluğun izini sürmek istiyor.

Ben de Âlem-i İslam'ın izini sürerken bazen acılara, bazen de sevinçlere şâhit oldum. Fakat her daim ilginç ve heyecan dolu bir yolculuğun içinde olduğum duygusu beni hiç terk etmedi.

Kitapta dünyanın farklı coğrafyalarına yaptığım yolculukların yanında Filistin'e Özgürlük Konvoyu'nda tuttuğum günlüklere de yer vererek tarihe bir not düşmek istedim.

İçinden geçtiğimiz dönemde Müslümanlar yaşadıkları bunca acıya rağmen dünyanın dört bir yanında direniyorlar. Yüzyıldır sömürgeci güçler ve onların yerli partnerleri tarafından kuşatılmış olan Âlem-i İslam tarihin gördüğü en anlamlı varoluş mücadelelerinden birine ev sahipliği yapıyor. Ehl-i küfür Filistin'de Siyonizm olarak karşımıza çıkarken Arakan'da Budizm zırhına bürünüyor. Suriye'de mezhep fanatizmi olarak boy gösterirken Mısır'da diktatörlük, Doğu Türkistan'da komünizm üniforması giyiyor. Ehl-i küfür Afganistan ve Somali'de ise Haçlı birliklerine dönüşüyor.

İslam dünyası tarihin farklı dönemlerinde bugünlerden çok daha zor günler yaşadı. Mekke'de Tevhid Peygamberi'nin çağrısına koşanların çektikleri işkenceleri, Bağdat'da Moğolların kılıçtan geçirdiği Müslümanları, Anadolu'da Haçlı Seferleri'nde yaşananları düşünün. Endülüs'de yakılmaya çalışılan tarihimizi; Afrika'da, Asya'da, Balkanlar'da tamamen yok edilmek istenen kardeşlerimizi hatırlayın. Talan edilen topraklarımızı, yıkılan camilerimizi, idam edilen önderlerimizi bir kez daha gözlerinizin önünden geçirin. Biz ümmet olarak dün de vardık bugün de varız ve yarın da varolacağız. Bizim medeniyetimiz eğer bir yerde batıyorsa mutlaka başka bir yerde yeniden doğan bir medeniyettir. Yaşadığımız herşeye rağmen Müslümanlar olarak küllerimizden yeniden doğacağız ve yeryüzü esenlik yurdu olana kadar Tevhid, adalet ve hürriyet yürüyüşümüz devam edecek.

Âlem-i İslam'ın düşmanları Müslümanlar yenildiklerini kabul etmedikleri, gardlarını indirmedikleri sürece zafer kazanamayacaklar. Rahmetli Cahit Zarifoğlu'nun dediği gibi; umutlarımız acılarımızdan büyük olduğu sürece asla yenilmeyeceğiz. Bundan dolayı umutla yola devam etmekten, ümmetimizin yüzyıldır verdiği varoluş mücadelesine katkı sağlayan sadık bir nefer olmaktan başka yolumuz yok.

Adem Özköse
20 Mayıs 2016/İstanbul

Özgürlük Yolculuğu

Konvoy Günlükleri -1

Bu yazıyı Ürdün'ün en güzel şehirlerinden biri olan Akabe'den yazıyorum. Uzun zamandır İhvan Hareketi'nin Akabe'deki merkez binasının bahçesinde kalıyoruz. Vakit sabahın erken saatleri ve her taraf yan yana asılmış Filistin ve Türkiye bayraklarıyla dolu. Şöyle bir etrafa baktığımda gözüme ilk çarpanlar; geceyi içinde geçirdiğimiz tek kişilik küçük çadırlar, kendi aralarında sohbet eden konvoyun Batılı mensupları, uyku tulumlarının içinde uyuyan arkadaşlarımız, dün geceden kalma kamp ateşimizin közleri, sessizce bir tarafa çekilip Kur'an okuyan Türkiyeli yaşlı bir dede oluyor. Her gece olduğu gibi dün gece de Filistin'e olan sevgimizi dillendiren şiirler okuduk, marşlar söyledik. Sabah namazını konvoydaki Müslümanlarla birlikte Akabe'nin merkezindeki Ebu Davud Camii'nde kılıp, Gazze'ye girebilmek için toplu olarak dua ettik. İnşallah bu dualar bizi Gazze'ye ulaştıracak ve çok sevdiğim Gazze'ye, onurun ve direnişin şehrine geri döneceğim.

Neşeli, heyecanlı ve coşkuluyuz

Ben en iyisi size her şeyi en baştan anlatayım. Londra'dan Gazze'ye doğru yola çıkan Filistin'e Özgürlük Konvoyu'na ben de Suriye sınırından katıldım. Tam bir haftadır Filistin Konvoyu ile yollardayım. Konvoydaki herkesin morali çok yüksek... Hepimiz son derece neşeli, heyecanlı ve coşkuluyuz. 18 ile 71 arası her yaştan, her grup ve cemaatten birilerinin olduğu konvoyda kiminle sohbet etsem hayatının en unutulmaz günlerini yaşadığını söylüyor. Konvoydaki Batılılarla şimdiden çok güzel arkadaşlıklar kurduk. Hatta kurulan arkadaşlıklar nedeniyle Batılılar arasından Müslüman olmak üzere olanlar bile var. Yabancılar bize konvoyun Türkiye'den geçişi esnasında halktan gördükleri ilgiden son derece etkilendiklerini ifade ederek teşekkürlerini sunuyorlar. Konvoydaki herkes birbirine yardımcı oluyor. Ayrıca gündüzleri hocalarımız sohbetler yapıyor, geceleri de Filistin halkına destek olmak için Filistin ve Gazze geceleri düzenliyoruz.

Ortadoğu'da kardeşlik fırtınası

Filistin'e doğru yol alan konvoy Türkiye-Suriye sınırında davul ve zurnalarla karşılanmıştı. Suriyelilerin Filistin Konvoyu'na olan ilgileri sınırdan Şam-ı Şerif'e kadar yol boyunca sürdü. Kimileri Şam-ı Şerif yolunda arabalarımızı durdurup bize çiçek uzattı. Kimileri de ellerindeki Filistin, Türkiye ve Suriye bayraklarıyla Türkiye lehine sloganlar attı. Bizi en çok sevindiren ve gururlandıran sloganlar ise; "One Minute" ve "Türkiye halkı bizim sevgilimizdir" sloganları oldu. Bu konvoy Filistin Konvoyu olduğu kadar aynı zamanda bir kardeşlik konvoyu... Çünkü konvoyumuz geçtiği her yerde kardeşlik fırtınası estiriyor ve safların daha da sıklaşmasını sağlıyor. Şam-ı Şerif'in girişinde Filistinli mülteciler ve Şamlılar tarafından karşılanan konvoyumuza burada da yoğun bir ilgi vardı. Şam'da bizi ziyarete gelen 70 yaşındaki bir amcamız "Yahudiler 55 sene önce beni vatanımdan çıkardılar. 55 senedir Filistin'e geri dönemedim. Filistin'e dönüp vatanımda ölmek istiyorum, beni de yanınızda götürün" dedi. Belki bugün bu amcamızı Filistin'e götüremiyoruz ama bütün Filistinlerin bir gün vatanlarına geri döneceklerine bütün kalbimizle inanıyoruz.

Ürdünlü polislerle yaşadığımız sorun

Şam'da 2 gün kalıp Filistin'le ilgili toplantı ve programlara katıldıktan sonra Ürdün'e doğru yola çıktık. Suriye'den ayrılırken bizim için büyük bir tören düzenlendi. Bu törende bol bol Arapların yerel danslarını seyretme imkânı bulduk ve bayağı da keyiflendik. Ürdün sınırında 5 saat bekledikten sonra Ürdün'e giriş yaparak başkent Amman'a doğru yola çıktık. Amman'ın girişinde bizi bir sürpriz bekliyordu. Yolumuzu kesen polisler Filistin'e Özgürlük Konvoyu'nu Amman'a sokmama yönünde emir aldıklarını söylediler. Bunun üzerine konvoydaki bütün arkadaşlarımızla birlikte eyleme başladık. Polisler "üstten emir aldık, sizi Amman'a sokmayız" dedikçe, biz de "ne olursa olsun Amman'a gireceğiz, Filistin'e giden yolları açın " diye cevap verdik. Konvoydaki arkadaşlarımızın kararlılığı sonucu Ürdünlü yetkililer pes etmek zorunda kaldılar ve 2 saate yakın süren eylemimizin ardından yol açıldı.

Gazze'ye bağışlanan bilezikler

Amman'da da halk tarafından büyük bir ilgiyle karşılandık. Kaldığımız otel adeta ziyaretçi akınına uğrarken Ammanlılar bizden Gazze'ye selam ve sevgilerini ulaştırmamızı istediler. İhvan Hareketi'ne yakınlığıyla bilinen Ürdün Mühendisler Odası ile birlikte düzenlediğimiz programda Araplar Chavez ve Erdoğan'ın resimlerini açtılar ve dakikalarca Türkiye lehine slogan attılar. Programın çıkışında konvoydaki arkadaşlarımızın açtığı yardım kutuları Arap bayanların altın yüzükleri ve bilezikleriyle doldu. Arap genç kızların kollarındaki bileziklerin tamamına yakınını Gazze için bağışlamaları büyük bir fedakârlık örneğiydi. Amman'da gezerken içtiğimiz çayların, yediğimiz yemeklerin paralarını bütün ısrarlarımıza rağmen Ürdünlüler bize ödetmediler. Öte yandan Arap gazete ve televizyonları da Arap topraklarına girildiği ilk günden itibaren Filistin Konvoyu'na büyük bir ilgi gösterdi. Konvoy bir çok

kez Arapların en etkili gazetelerine manşet olurken, El Cezire, El Aksa gibi televizyon kanalları da saat başı verdikleri haberlerde konvoydan bahsettiler. Bu haberlerde yaptıkları açıklamalarla Türkiye ekibini temsilen İHH Başkanı Bülent Yıldırım ağabey ve İngiliz Parlamenter George Gallovay öne çıkıyordu.

Tekerlekli sandalyeyi Gazze'ye götürün

Filistin'e Özgürlük Konvoyu geçtiği her yerde büyük bir heyecan oluşturuyor. Şoförler zafer işareti yapıp kornaya basarak bize destek oluyorlar. Konvoyumuzu gören yaşlı teyzeler gözyaşları içinde "Allah yollarınızı açsın, Allah sizinle olsun" diye dualar ediyor. Akabe'ye geçmek için Amman'dan çıkıp 20-30 kilometre kadar yol aldıktan sonra orta yaşlardaki bir kadın bizi durdurdu. Konvoyu görebilmek için saatlerdir arabasıyla yolda beklediğini söyleyen bu Ürdünlü kadın arabasının arkasındaki tekerlekli sandalyeyi bize verip "Lütfen bu tekerlekli sandalyeyi Gazze'ye götürün" dedi. Biz de tekerlekli sandalyeyi alıp arabamıza attık. Akabe'ye doğru bir kaç saat daha yol aldıktan sonra bir başka kadın daha yolumuzu kesip bize 50 dinar uzattı. İnsanlar bu tür yardımlarda bulundukça biz de sorumluluğumuzun daha bir arttığını hissediyoruz.

Akabe'yi renklendiren konvoy

Filistin'e Özgürlük Konvoyu'nun Amman'dan sonraki durağı Ürdün'ün sahil şehri olan Akabe oldu. Son derece şirin bir şehir olan Akabe'nin nüfusu yaklaşık 100 bin civarında. Sohbet ettiğimiz Arapların söylediklerine göre Akabe Filistin Konvoyu nedeniyle tarihinin en hareketli günlerini yaşıyormuş. Ayrıca dünya basını da konvoy nedeniyle Akabe'ye büyük bir ilgi gösteriyor. Biz de Akabe'de Gazze için sık sık eylem düzenliyoruz. Dün Mısır Konsolosluğu'nun önünde bazı arkadaşlarımız Gazze'ye yönelik ambargonun kaldırılması için açlık grevine başladı. Bugün de deniz kenarına inip hep birlikte Akabe'nin hemen karşısında bulunan işgalci İsrail'in Eliyat şehrine doğru taş atma eylemi gerçekleştirdik. Birkaç arkadaşımız ise bir tekne kiralayıp Filistin bayraklarıyla denizden Eliyat şehrine doğru yöneldiler. Bunun üzerine İsrail askerleri arkadaşlarımıza uyarı ateşi açtı. Çok şükür arkadaşlarımız yara almadan sahile geri döndüler.

Ayrıca Akabeliler son derece ikram sever insanlar ve Filistin Konvoyu'na büyük önem veriyorlar. Her gün evlerde hazırlanan yemekler, kurabiyeler, tatlılar konvoydakilere ikram

ediliyor. Şehir ahalisi ile yaptığımız sohbetlerde bizimle geçirdikleri günleri asla unutmayacaklarını söylüyorlar. Biz de Filistin Konvoyu'nun en renkli duraklarından biri olan Akabe'yi ve bu şehrin sakinlerini unutmayacağız.

Bu arada Mısır bizi Akabe'de bekletiyor ve Filistin'e Özgürlük Konvoyu'nun Kızıl Deniz'i aşıp Mısır'a, oradan da Gazze'ye girmesine izin vermiyor. Filistin Konvoyu'nun günlerdir Akabe'de bekletilmesi bir kez daha Filistin'e giden yolların aslında Mısır tarafından kapatıldığını hepimize gösteriyor. Tam günlüğüme "Gazze'ye yönelik ambargoyu kaldırmak için öncelikli olarak Mısır engelini aşmak gerekiyor" diye yazarken müjdeli haberi aldık. Şu anda konvoydaki arkadaşlar tekbir getirip, slogan atıyorlar.

Akabe'den Mısır'a geçmemize izin verilmese de Suriye'nin Lazkiye şehrine geçip Akdeniz üzerinden Mısır'ın El Ariş şehrine, oradan da Gazze'ye gireceğiz. Önümüzde 10 saat kara yolu, 12-13 saat de deniz yolu var. Bakalım bundan sonra bizi daha neler bekliyor?

Ocak 2010

Filistin'e Bir Adım Kala

Konvoy Günlükleri-2

Filistin'e Özgürlük Konvoyu Gazze'ye doğru yol almaya devam ediyor. Şu an Mısır'ın Gazze ile arasındaki en son sınır şehri olan Ariş'deyiz. Suriye'nin Lazkiye şehrinden bir Türk gemisi ile geldiğimiz Ariş Limanı'nda sabırsızlıkla Gazze'ye gireceğimiz anı bekliyoruz. Ariş Limanı ile bizi Gazze'ye ulaştıracak olan Refah Kapısı arasında yaklaşık 40 kilometre var. Artık Gazze'nin kapısında sayılırız. Mısır engelini aştığımız andan itibaren onurun ve direnişin şehri Gazze'de olacağız ve Filistinlilere "Biz geldik; İstanbul'dan, Konya'dan, Bursa'dan, Erzurum'dan, Samsun'dan size milyonlarca selam getirdik" diyeceğiz. Eminim Gazzeliler de sabırsızlıkla bizi bekliyorlardır. Kendi kendime sık sık iyi ki bu konvoya katılmışım diyorum. Çünkü bu konvoy hepimize bir kez daha Filistin'in ne kadar bizden, içimizden olduğunu öğretiyor.

Filistin'e Özgürlük Meydanı

Bir önceki Konvoy günlüklerinde de bahsettiğim gibi bir haftaya yakın Ürdün'ün Akabe şehrinde bekledik. Mısır ile İHH arasında yapılan görüşmeler sonucunda, Mısırlı yetkililer Filistin'e Özgürlük Konvoyu'nu Kızıl Deniz'den Mısır'a sokmayacaklarını, konvoyun girişine ancak Akdeniz'den izin verileceğini söylediler. Bunun üzerine Akabe'den ayrılarak

Suriye'nin Lazkiye şehrine yöneldik. Akabe'den ayrıldık; fakat gösterdikleri misafirperverlik nedeniyle kalbimiz, gönlümüz Akabe'de kaldı. Akabe'den ayrılırken şehir ahalisinin bizi misafir ettikleri meydana "Filistin'e Özgürlük Meydanı" ismini verdiklerini öğrendik. Bu haber konvoydaki herkesi çok sevindirdi. Allah'a şükürler olsun ki konvoyumuz geçtiği her şehirde, uğradığı her kasabada arkasından izler bırakıyor ve insanların Filistin'in bir gün özgür olacağına dair umutlarını daha bir güçlendiriyor. Arap Gazeteci Eymen Halid'in de dediği gibi; " Filistin'e Özgürlük Konvoyu uzun zamandır kaybedilen umut ve inancı herkese tekrar kazandırdı. Bu konvoy şimdiden tarihe geçmiştir ve gelecekte Filistin'in tarihini yazacak tarihçiler bu konvoydan övgüyle bahsedeceklerdir."

Türkiye'den Gazze'ye dirilişin öncüleri

Akabe'den Lazkiye'ye dönerken tekrar Ürdün'ün başkenti Amman'a uğradık. Amman'da Müslüman Kardeşler Hareketi'nin Ürdün'deki lideri Prof. Dr. Ummam Said'in de bulunduğu bir programa katıldık. Prof. Dr. Hemmam Said'i yıllar önce Amman'da ziyaret etmiş ve kendisini çok sevmiştim.

Yıllar sonra kendisiyle tekrar karşılaşmak beni bir hayli mutlu etti. İhvan Hareketi mensupları Amman'da Filistin'e Özgürlük Konvoyu'nun üyelerine güzel bir ziyafet verdiler. Daha sonra Suriye'ye girmek için Ürdün sınırına doğru hareket ettik ve Ürdün sınırında o güzel manzarayla karşılaştık. Yüzlerce Ürdünlü konvoyumuzu görebilmek, bizimle Gazze'ye selam gönderebilmek için yol kenarlarına doluşmuştu. Ellerinde de Arapça ve Türkçe olarak "Türkiye'den Gazze'ye dirilişin öncüleri" yazılı pankartlar vardı. Yaşlı teyzeler, kucaklarındaki çocuklarla saatlerdir yol kenarında konvoyumuzu bekleyen anneler bizi dualarla, tekbirlerle, çiçeklerle Ürdün'den uğurladılar. Bu manzara hepimizi çok duygulandırdı. Hatta kafiledeki bazı arkadaşlarımız bu manzara karşısında gözyaşlarını tutamadı.

Bu seferki durağımız Lazkiye

Suriye'ye gece geç saatlerde giriş yaptık. Buna rağmen bir grup Suriyeli bizi karşılamak için sınıra gelmişti. Uzun zamandır Ortadoğu'da Araplarla birlikte yaşıyorum ve Filistin'le ilgili etkinlikleri yakından takip etmeye çalışıyorum. Araplar

arasında Filistin'le ilgili hiçbir etkinliğin Filistin'e Özgürlük Konvoyu kadar ilgi gördüğüne şimdiye kadar şahit olmadım. Konvoyumuz Şam-ı Şerif'in girişinde de büyük bir kalabalık tarafından karşılandı. 2 gün daha Şam'da kaldıktan sonra hep birlikte Filistin'e doğru yola çıkmak için Suriye'nin Lazkiye şehrine yöneldik. Yoğun bir kalabalık tarafından karşılandığımız Lazkiye'de Filistinli mültecilerin yaşadıkları Muhayyem Bölgesi'nde 6 kişilik odalardan oluşan misafirhanelere yerleştirildik. Çocuklarıyla birlikte ziyaretimize gelen Suriyeli aileler bize tatlılar, şekerlemeler ikram ettiler. Hatta kampımızı ziyaret eden teyzeler konvoydaki arkadaşlarımızın çamaşırlarını yıkamaya bile talip oldular. Lazkiye'de ayrıca Cuma namazı çıkışı Gazze'ye destek için büyük bir gösteri düzenledik. Gösteri esnasında Araplar sık sık Türkiye ve Erdoğan lehine slogan attılar.

Ariş'e gemi ile yolculuk

Normal programımıza göre konvoydaki herkes Lazkiye'den gemilere binecek ve hep birlikte Mısır'a doğru yola çıkacaktık. Fakat bir İsrail saldırısı olabilir kaygısı taşıyan gemi firma-

ları bu riski göze alamayacaklarını ifade ederek, Filistin'e Özgürlük Konvoyu'nu gemilerine kabul edemeyeceklerini haber verdiler. Bizi kabul eden tek denizcilik şirketi Ulusoy Şirketi oldu. Bunun üzerine konvoydan sadece 16 kişinin arabalarla birlikte gemiye binmesine, geri kalanların ise uçaklarla Mısır'a geçmesine karar verildi. Gemiye binecek 16 kişinin 12'si Türk, 4'ü de yabancılardan olacaktı. Uzun süren görüşmelerin ardından gemiye binecek 16 kişinin isimleri belirlendi. 16 kişinin arasında ben de vardım. Lazkiye'de konvoydaki diğer arkadaşlarımızla vedalaştıktan sonra Ulusoy-6 adlı gemiye bindik. Lazkiye Limanı'ndan gemiyle ayrılırken büyük bir tören düzenlendi. Konvoydaki arkadaşlarımız ve Suriyeliler toplu halde bize veda ettiler. Daha önce kısa gemi yolculukları yapmıştım; fakat hiç uzak denizlere açılmamıştım. Uzun deniz yolculuğunun sıkıcı olabileceğini düşünüyordum. Ama yolculuğa başlayınca masmavi denizi, köpüklü dalgaları, denizin içine doğru batan güneşi seyretmek; geminin güvertesinde kendimi rüzgâra bırakmak beni son derece mutlu etti.

İsrail hücumbotlarının takibi

Lazkiye, Tartus, Trablus, Beyrut, Akka ve Yafa kıyılarını aştıktan sonra Telaviv'in paralelinden geçmeye başlamıştık ki bir İsrail hücum botu ve denizaltılar gemimize doğru yaklaşmaya başladılar. Uluslararası sularda ilerlememize rağmen İsrail hücum botu üç saate yakın bizi takip etti. Bu üç saat içinde gemide bir hayli heyecanlı ve sıcak saatler yaşandı. Başta gemi kaptanımız olmak üzere gemi mürettebatı ve Filistin'e Özgürlük Konvoyu'nun üyeleri olan bizler eğer bir teşebbüs olursa İsrail askerlerini gemimize almama yönünde karar aldık. Buna göre de gemide hazırlıklarımızı yaptık. Fakat Mısır kara sularına yaklaştıktan sonra İsrail hücum botunun takibi sona erdi. Daha sonra Gazze Şeridi'nin tam karşısında demir atıp dört saate yakın uzaktan Gazze'yi seyrettik ve gece saat bir civarında da Ariş Limanı'na giriş yaptık. Filistin'e Özgür-

lük Konvoyu'na üye olan 16 arkadaş gece saat birden sabah saat altıya kadar çalışıp gemideki arabaları Ariş Limanı'na indirdik. Hepimiz yorulmuştuk; fakat çok mutluyduk. Çünkü mazlum insanlara yardım etmek için yorulmak, ter akıtmak hepimizi sevindirmişti.

Mısır bizi de hapsetti

Konvoy boyunca elimden geldiği kadar günlük tutmaya çalışıyorum. Kendi kendime bu tarihi yolculuğu mutlaka gelecek nesillere aktarmalısın, bu yolculuk asla unutulmamalı diyorum. Gemiden Gazze'ye bağışlanacak olan arabaları indirdikten sonra Mısırlı askerler limanın etrafındaki tüm kapıları üzerimize kapattılar. Askerler ayrıca uçaklarla gelecek olan arkadaşlarımız Mısır'a ulaşana kadar bizi dışarı çıkarmayacaklarını söylüyorlar. Bir önceki yazımda da ifade ettiğim gibi Gazze'ye ulaşmak için her şeyden önce Mısır engelini aşmak gerekiyor. Fakat biz önümüze hangi engel çıkarsa çıksın Gazze'ye girme konusunda kararlıyız. Hatta bu konudaki ısrarımızı dile getirmek için tutulduğumuz Ariş Limanı'nda Gazze için eylemler yapıyoruz. Bu arada size güzel bir haber vermek istiyorum. Biraz önce Lazkiye'deki arkadaşlarımızdan aldığımız habere göre bizimle birlikte yolculuk yapan 3 Batılı Kelime-i Şehadet getirerek Müslüman olmuş. Rabbimizin rahmet ve bereketiyle yoluna devam ettiğine inandığımız Filistin'e Özgürlük Konvoyu bakalım daha nelere vesile olacak.

Ocak 2010

Ariş Meydan Muharebesi ve Gazze

Konvoy Günlükleri:3

Gazze'ye girer girmez aklıma Üstad Necip Fazıl'ın;
"Surda bir gedik açtık mukaddes mi mukaddes,
Ey kahpe rüzgâr artık ne yönden esersen es"
mısraları geldi. Bir umut, bir hayal, bir düş gerçek oldu ve yüzlerce cesur yürekli insanla bir olup Gazze'ye yönelik ambargoyu deldik. Filistin'e Özgürlük Konvoyu olarak Gazze'ye sadece İsrail'in zulmetmediğini, en az İsrail kadar Mısır'ın da Gazze'ye yönelik ablukadan sorumlu olduğunu bütün dünyaya gösterdik. Filistin topraklarına adımımızı atar atmaz çocuklar gibi sevindik, mutluluktan gözyaşı döktük ve hep birlikte "İşte başardık, zafer bizim oldu" diye bağırdık. Bütün yorgunluklarımızı, Ariş Limanı'ndaki olaylardan kalma ağrı ve yaralarımızın hepsini bir anda unuttuk. Gazzelilerle kucaklaşmak, onlara Türkiye halkının yardım ve selamlarını ulaştırmak çekilen çilelerin, katlanılan zorlukların hepsine binlerce kez değdi. Gazze'de bir gün geçirdikten sonra Filistin'den ayrılmak, Gazzeli çocukları arkada bırakıp gitmek yüreklerimize zor gelse de Gazze'ye tekrar döneceğimizi düşünerek teselli bulduk.

Burası Mısır mı yoksa İsrail mi?

Mısır'ın Ariş Limanı'nda yaşananlar Filistin Özgürlük Konvoyu'nun sadece Türkiye ve Arap basınının değil; dünya basınının da gündemine oturmasına neden oldu. Peki Ariş'te gerçekte neler yaşandı? Biz bir grup arkadaşla birlikte deniz yolunu kullanarak konvoyun diğer üyelerinden önce Ariş Limanı'na ulaşmıştık. Ariş Limanı'na ulaşır ulaşmaz Mısırlı askerler pasaportlarımıza el koydular ve bize adeta esir muamelesi yapmaya başladılar. Limandan çıkmamıza izin verilmiyordu. Bizi ziyarete gelen birkaç arkadaşımızın da limana girmeleri polisler tarafından engellendi. Limandan çıkmamıza izin verilmediği için iki gün arabalarda uyumak zorunda kaldık. Ayrıca limandaki arabalarımız iki gün boyunca defalarca polis köpekleri tarafından arandı. Mısırlı polisler bize tıpkı bir suçlu gibi davranıyorlardı. Karşımızdakiler Müslüman bir ülkenin polisi değil de; sanki İsrail polisi gibiydi. Beni en çok şaşırtan şey ise Gazze'ye yardım taşımak isteyen insanlara son derece kaba davranan Mısırlı polislerin namaz vakti gelince bizimle birlikte Ariş Limanı'nın mescidinde saf tutmalarıydı. Zulüm ve namaz aynı anda bir Müslüman'a hiç yakışmıyordu.

Taşlı ve gazlı saldırı

Filistin'e Özgürlük Konvoyu'ndaki diğer arkadaşlarımız uçaklarla Suriye'den Ariş Havaalanı'na, oradan da Ariş Limanı'na geldiler. Hep birlikte arabalarımıza binip vakit kaybetmeden Gazze'ye doğru yol alacağımızı düşünüyorduk. Fakat Mısırlı yetkililer 57 aracın Gazze'ye girişine izin vermeyeceklerini ve araçların Mısır'da kalacağını söylediler. Bunun üzerine biz de Ariş Limanı'nın kapısının önünde toplanarak Kur'an okuyup, sloganlar atarak Mısır'ın bu tavrını protesto etmeye başladık. Protesto gösterisi devam ederken Mısırlı polisler birden üzerimize gaz ve su sıkmaya, coplarla bize vurmaya, bizi taşlamaya başladılar. Üzerimize yağmur gibi taş yağı

yordu ve bize attıkları taşların birçoğu kaldırım taşlarından oluşuyordu. Mısır polisinin yarım saate yakın süren saldırısının sonucunda 40'tan fazla arkadaşımız vücudunun çeşitli yerlerinden yaralandı. Ben de Mısırlı polisler saldırdığı anda ön tarafta olduğum için defalarca kez polislerin darbelerine maruz kalmıştım. Mısırlı askerlerle yaşadığımız çatışma esnasında konvoydan 7 arkadaşımız gözaltına alınmış, biz de bunun üzerine 4 Mısırlı askeri rehin almıştık. Yapılan görüşmeler sonucunda arkadaşlarımızın özgür bırakılması karşılığında elimizde tuttuğumuz Mısırlı askerleri serbest bıraktık. Tıpkı bir ok gibi hedefine kilitlenmiş olan Filistin'e Özgürlük Konvoyu'nun üyeleri Gazze'ye yönelik ablukayı kırmak için ödenmesi gereken her türlü bedeli ödemeye hazır olduklarını dost ve düşmana gösteriyorlardı. Biz de yaşadıklarımızla kararlılığın açılması en zor kapıları nasıl açtığını öğreniyor, hayata ve mücadeleye dair büyük tecrübeler ediniyorduk.

Ver elini Gazze

Kendi vatandaşı olmayan yabancılara bu kadar sert davranan Mısır polisi kim bilir Mısırlılara, ülkedeki İhvan mensuplarına

nasıl davranıyordur? Arış'te yaşadığımız saldırının ardından zihnim uzun süre bu soruyla meşgul oldu. Allah bu ülkede yaşayan onurlu insanların yardımcısı olsun.

Filistin Özgürlük Konvoyu'na yönelik tavrı nedeniyle dünyaya rezil olan Mısır yönetimi, çaresiz kalınca Gazze'ye girişimize izin verdi. Sonunda Refah Sınır Kapısı'ndan geçerek Gazze'ye uygulanan ambargoyu kırmayı başardık. Gazze'ye girişimiz ise son derece coşkulu oldu. Gazze'nin hemen girişinde konvoyumuzu Fevzi Bargum, Sami ez Zuhri gibi Hamas'ın ileri gelen isimleri bekliyordu. Ayrıca Şehit Nizar Reyyan'ın oğlu Bilal Reyyan da bizi karşılamaya gelenler arasındaydı. Ellerindeki Türk bayrakları ve İHH'nın flamaları ile yol boyunca sıralanan Filistinlilerle Refah, Han Yunus ve Gazze güzergâhında bol bol selamlaşıp kucaklaştık. Vakit gecenin geç saatleri olmasına rağmen konvoy nedeniyle Gazze'de bir bayram havası yaşanıyor, Gazzeliler konvoyumuza olan sevgilerini gösterebilmek için adeta birbirleriyle yarışıyorlardı.

Gönüllerin Başbakanı İsmail Heniye

Gazze'ye girdiğimiz ilk gece geç saatlere kadar Bilal Reyyan'ın evinde misafir oldum. Bilal, konvoy yola çıktığından beri

Gazzelilerin konvoydakiler için dua ettiklerini ifade ederken, Şehit Nizar Reyyan'ın diğer oğlu Bera da konvoyun Mısır'ın bütün engellemelerine rağmen geri adım atmayıp Gazze'ye yönelik ambargoyu kırarak tarihe geçtiğini söyledi. Sabah erkenden kendimi Gazze'nin sokaklarına atmak, uzun zamandır tutkulu bir şekilde özlemini çektiğim şehri adımlamak istiyordum. Fakat bir sonraki gün beni güzel bir sürpriz bekliyordu. Gazze'ye yönelik ambargonun kırılmasında, konvoyun buraya kadar ulaşmasında belki de en büyük paya sahip olan Bülent Yıldırım ağabey, İsmail Heniye ile görüşmek için randevu aldıklarını söyleyerek görüşmeye beni de davet etti. Bir grup İHH yöneticisi ve gazeteci arkadaşla birlikte gönüllerin başbakanı İsmail Heniye'yi başbakanlık ofisinde ziyaret ettik. Tevazusu, takvası ve samimiyetiyle tüm dünya Müslümanlarının gönlünde taht kuran İsmail Heniye, görüşmemiz esnasında sık sık Türkiye'nin Filistin konusundaki hassasiyetini övdü. Filistin'e Özgürlük Konvoyu'nun Gazze'ye girerek büyük bir zafer kazandığını söyleyen Heniye, ayrıca her birimize kendi imzasının bulunduğu Filistin kefiyelerini hediye etti.

Ekmeksiz yaşarım ama hürriyetsiz yaşayamam

İsmail Heniye'ye yaptığımız ziyaretin ardından, başta Filistin yönetiminin İçişleri Bakanı olan Mahmud Zahar olmak üzere Hamas'ın ileri gelen yetkilileri ile kısa görüşmeler yaptım. Daha sonra Gazze'yi mahalle mahalle, sokak sokak adımlamaya başladım. Ambargoya rağmen Gazze'de hayat bütün canlılığıyla devam ediyordu. Gazze'nin kıyı şeridine yeni balık çiftlikleri yapılmış ve İsrail saldırıları esnasında yanan zeytin, çilek ve portakal bahçelerindeki ağaçlar yeniden büyümeye, yeşillenmeye başlamıştı. Camiler yine hafızlık yapan küçük çocuklar ve genç davetçilerle doluydu. İnsanlar ambargo nedeniyle yaşadıkları zorluklara rağmen İsrail'e karşı direnmenin, boyun eğmemenin haklı gururunu yaşıyor ve bu durum her Gazzeli'nin yüzünden okunuyordu. Said Nursi Hz.'nin "Ekmeksiz yaşarım ama hürriyetsiz yaşayamam" sözü adeta bu şehirde hayat buluyordu.

34 güne 34 saat

O gün akşama kadar Gazze'yi, Ömer Muhtar Caddesi'ni, Selasiyn ve Vahde Caddeleri'ni, mülteci kamplarını dolaştım. Gece saat on ikiden sabah altıya kadar Filistinli mücahidlerin İsrail sınırlarındaki mevzilerini gezip, onlarla röportajlar gerçekleştirdim. Daha sonraki gün ise Gazze'ye veda etmek için sabah erkenden Refah Kapısı'na doğru yöneldik. Sınıra doğru ilerlerken Gazze'yi ve Gazzeli dostlarımı arkada bırakmak bana yine çok zor geldi. Fakat Allah ömür verirse Gazze'ye tekrar döneceğimize bütün kalbimle inanıyordum. Özgürlük Konvoyu Gazze'ye girebilmek için toplam 34 gün uğraşmış; fakat sadece 34 saat Gazze'de kalabilmişti. Yani her güne bir saat düşmüştü. Bu durum bile başlı başına konvoydakilerin Gazze'ye, Filistin davasına duydukları aşkı en güzel şekilde özetliyordu.

En yakın zamanda tekrar görüşmek üzere şimdilik Gazze'ye veda ederken onurun ve direnişin şehri Gazze'ye şu şekilde seslenmek istiyorum:

Ey Gazze! Sen bizim özgürlüğümüzsün ve sen özgür olmadan kendimizi asla özgür hissetmeyeceğiz.

Ocak 2010

Osmanlı'nın Son Sancağı

Yolların izini sürmek, yepyeni ülkelerin sınır kapılarından içeri girmek artık bir tutkuya dönüşmüştür seyyah için... Yol onun hayatında çok önemli bir yer teşkil eder. Hatta seyyah yola düşmeden, yolların izini sürmeden yapamaz hale gelmiştir. İçinde her daim bir an önce gidilmesi, görülmesi gereken yeni şehirler vardır. Bundan dolayı yola düşmeden önce hayallere dalıp bu şehirlerde uzun bir geziye çıkar seyyah. Şehir; eğer hayallerinizi kapladıysa, uykularınızı kaçırdıysa işte o zaman hakkı verilerek gezilecek demektir. Ayrıca bir seyyah şehre kendini ne kadar çok verirse şehir de kendini seyyaha o kadar çok açar. Çünkü şehirler sevildiklerini, özlendiklerini, önem verildiklerini tıpkı insanlar gibi hissederler.

Sınır aslında sinirdir

Bu sefer Sancak yollarındayız. Bir grup arkadaşla önce İstanbul'dan Sırbistan'ın başkenti Belgrad'a uçuyoruz. Sırp polisi birkaç arkadaşımızı şüphe üzerine kısa süreliğine alıkoyuyor. Sınır bizim için tam bir sinire dönüşmeye başlarken arkadaşlarımız serbest bırakılıyor. Bardaktan boşanırcasına yağmurun yağdığı bir gecede ulaşıyoruz Belgrad'a... Sınır kapısından içeri girer girmez Sancaklı iki Müslüman uzun zamandır bizleri beklediklerini söyleyerek arabalarına buyur

ediyor. Biz de arabalara dolup Sancağa doğru yola çıkıyoruz. Ben arabanın penceresinden meraklı gözlerle etrafı seyre dalıyorum. Gece vakti olduğu için pek fazla bir şey göremesem de yol boyunca yemyeşil, ağaçlı bir yolda ilerlediğimizi fark ediyorum.

Dört buçuk saatlik bir yolculuğun ardından artık Sancak'tayız. Yıllarca Osmanlı'ya sancaklık yaptıktan sonra 1878 yılındaki Berlin Anlaşması'yla bağımsız bir bölge olarak kabul edilen Sancak, Balkan Savaşları sonrası Sırbistan ve Karadağ tarafından ikiye bölünmüş. Sancak bugün altı şehri Sırbistan, yedi şehri ise Karadağ'da kalan iki ayrı bölgeden oluşuyor. Bosna, Arnavutluk ve Kosova'ya komşu olan Sancak bölgesi, stratejik konumu nedeniyle tarih boyunca hep önemli bir kavşak noktası olmuş. Hatta Sancak NATO raporlarında dünyanın en hassas 16 bölgesinden biri olarak kabul ediliyor.

Bir Anadolu şehri Novi Pazar

Sancak bölgesinin toplam nüfusu 500 bin... Bu nüfusun 300 bini Sırbistan tarafında yaşarken 200 bini Karadağ'da yaşıyor. Sancağın en önemli şehri ise Novi Pazar... Biz de Sancağı Türkçesi Yeni Pazar anlamına gelen Novi Pazar'dan gezmeye başlıyoruz. Novi Pazar bizim şehirlerimizin Balkanlardaki bir iz düşümü gibi... Türkiye'den geldiğiniz anlaşılınca yan ma-

sadakilerin çay paralarınızı ödedikleri kahvehaneler, şimdilik kuaför salonlarına dönüşmemiş berberler, el yakan leblebilerin satıldığı kuruyemiş dükkânları bize son derece tanıdık geliyor.

14. yüzyıl'ın ikinci yarısında, aynı zamanda Saraybosna'nın da kurucusu olan İsa Bey tarafından kurulan Novi Pazar, bir zamanlar Balkanların en ünlü şehirlerinden biriymiş. İsa Bey'in inşa ettirdiği hamam ve medrese ile 16. yüzyıl'dan kalma Emir Ağa Konağı şehre damgasını vuran tarihi eserlerden... Novi Pazar'ın tam ortasından ise ünlü Raşka Nehri geçiyor. Yüzyıllardır akmaya devam eden Raşka Nehri şehre bambaşka bir canlılık katıyor.

Camilerle bereketlenen şehir

Novi Pazar'ı adımlarken kısa bir zaman içinde şehrin dört bir yanının camilerle dolu olduğunu fark ediyorsunuz. Hatta Sancak'ta ezan okunmaya başladıysa ve siz şehrin herhangi bir yerindeyseniz farza başlanılmadan cemaate yetişebiliyorsunuz. Çünkü yakınınızda mutlaka bir cami bulunuyor.

Başta Altun Alem, Leylekli ve Hayreddin Paşa camileri olmak üzere bir çoğu 15. ve 16. yüzyıl'dan kalma olan bu camiler, Osmanlı'nın Balkanlar'da dipdiri yaşamaya devam ettiğinin birer nişânesidirler.

40'dan fazla tarihi caminin bulunduğu şehirde özellikle cuma günleri camiler dolup taşıyor. Sancaklılardan öğrendiğimize göre Türkiye en ufak bir sıkıntıyla karşı karşıya kaldığında bu camilerde günlerce toplu olarak dua ediliyormuş. Bunu duyunca arkasında Ümmet-i Muhammed'in, dua ordularının bulunduğu bir ülkenin vatandaşı olmaktan bir kez daha gurur duyuyorum.

Siyaset mi zor yoksa boks mu?

Komünizm döneminde etkin bir örgütlenme hakkına sahip olamayan Sancaklı Müslümanlar, Yugoslavya'nın dağılıp komünizmin çökmesiyle birlikte örgütlenmeye başlamışlar. Boşnakların bilge önderi Aliya İzzetbegoviç'in teşvikleriyle, Aliya'nın Demokratik Eylem Partisi'nin bir şubesi de doksanlı yıllarda Sancak'ta açılmış. Kısa adı SDA olan Demokratik Eylem Partisi, kısa zamanda bölgede örgütlenip Sancaklıların

en önemli temsilcisi haline gelmiş. Biz de SDA'nın hem kurucusu hem de bugünkü lideri olan Süleyman Uglanin'i ziyaret ediyoruz. Aynı zamanda eski bir boksör olan Uglanin'e "Siyaset mi zor yoksa boks mu?" diye soruyorum. Uglanin "Siyaset bokstan daha zor ve acımasız. Çünkü boksta belden aşağı vurduğunuzda hakem tarafından cezalandırılıyorsunuz. Fakat siyasette bel altı vuranlar, oyunu kuralına göre oynamayanlar daha çok ödüllendiriliyor" diyor. Bir saati aşkın süren sohbetimizden aklımda en çok Uglanin'in boks ve siyaseti karşılaştırdığı bu enfes cümleler kalıyor.

İstanbul için akan gözyaşları

Balkanlarda yaşayan Müslümanların Türkiye'den koparılması için her türlü yola başvurulsa da Balkan Müslümanlarının kalpleri hep Türkiye'ye bağlı kalmış. Hemen hemen her evde Türk bayrağının bulunduğu, Türk kanallarının izlendiği Novi Pazar'da kendinizi adeta Anadolu'da bir eve misafir olmuş gibi hissediyorsunuz. Osmanlı'dan kalma zarafet, nezaket ve incelik bütün canlılığıyla bugün de Balkan Müslümanlarının evlerinde yaşamaya devam ediyor.

Biz de Sancak'tan ayrılmadan önce Novi Pazar'da tanıştığımız Avdia isimli bir Sancaklı'nın evine akşam yemeği için misafir oluyoruz. Avdia bizi yaşlı babasıyla tanıştırırken babasına bizim İstanbul'dan geldiğimizi söylüyor. İstanbul'dan geldiğimizi duyan yaşlı adam birden gözyaşlarına boğuluyor. Bir taraftan gözyaşlarını silerken diğer taraftan da İstanbul'a duyduğu sevgi ve özlemi ifade eden cümleler kurmaya çalışıyor. İşte o gözyaşları bana bir kez daha İstanbul'un Ümmet-i Muhammed için ne anlama geldiğini öğretiyor. İstanbul sadece bir şehir değil; aynı zamanda bir manadır... Âlem-i İslâm'ın geleceği de, yüzyıl önce elimizden alınan İstanbul'un sahip olduğu bu manada gizlidir.

Nisan 2014

Taylandlı Müslümanlar ve Bangkok

Tayland'ın başkenti Bangkok'a on saatlik bir uçak yolculuğunun ardından ulaşıyorum. Çalışanlarının tümünün Müslüman olması nedeniyle tercih ettiğim otelde kısa bir süre dinlenip ilk fırsatta kendimi sokağa atıyorum. Kendimi sokağa atar atmaz da her yerden gelen birbirinden farklı baharat kokuları ile karşılaşıyorum. Bangkok son derece hareketli ve bir o kadar da renkli bir şehir... Caddeler yolcu taşıyan pembe taksilerle ve "Tuk Tuk" ismi verilen üç tekerlekli motosikletlerle dolu.

Şehirde her adım başı bir meyve satıcısıyla karşılaşıyorum. Tezgâhların önünü dolduran müşterilerin dilimlenip poşetlerin içine doldurulan meyveleri zevkle yemelerini seyretmeye başlıyorum. Küçük şeylerle mutlu olmasını bilen insanlar gittiğim başka şehirlerde olduğu gibi burada da ilgimi çekiyor. Yol boyunca karşıma çıkan Buda heykelleri ve ruh evleri nedeniyle gizemli bir dünyada olduğumu fark ediyorum. Fakat şehri gezdikçe içimi bir huzursuzluk kapladığını hissediyorum. Dolaştığım meydanlarda, turladığım caddelerde bana huzur verecek Müslüman yüzler arıyorum.

Krala ilgi korkudan mı sevgiden mi?

Bir Güneydoğu Asya ülkesi olan Tayland'ın nüfusu bugün 70 milyonu aşmış durumda. Nüfusun 10 milyonu Tayland'ın başkenti ve en kalabalık şehri olan Bangkok'ta yaşıyor. Bangkok turizm ve ekonomi olarak Asya'nın en gelişmiş başkentleri arasında sayılıyor. Ülkede halkın yüzde sekseni Budizm'e inanırken, Müslümanlar nüfusun yüzde dokuzluk kısmını oluşturuyor. Taylandlılar dört yılda bir seçimlere katılsalar da ülke 1946 yılından beri Çakri Hanedanı'na mensup krallar tarafından yönetiliyor. Hatta Bangkok'ta gezerken her köşe başında krala ait resimlere rastlıyorsunuz. Krala gösterilen bu ilginin sevgiden mi yoksa korkudan mı olduğu ise tartışmalı bir konu. Her mevsim sıcak olan başkentte trafik de bir hayli sıkışık. Dünyanın en çok ziyaret edilen ilk 10 başkenti arasında yer alan Bangkok'ta Kraliyet Sarayı, Şafak Tapınağı, Yatan Buda Tapınağı ve suyun içindeki Yüzen Pazar turistlerin en çok ilgi gösterdikleri yerlerin başında geliyor.

Buda'ya sunulan yiyecek ve içecekler

Budizm kültürüyle, ritüelleriyle, simgeleriyle başkent Bangkok'a tamamen damgasını vurmuş. Bangkoklular güne,

ellerindeki yiyecek kaplarıyla sokakları gezen Budist rahiplere yiyecek ikram ederek başlıyor. Budist rahipler de tıpkı Hıristiyan papazlar gibi hayatları boyunca evlenmiyor ve geçimlerini halktan topladıkları yardımlarla sürdürüyor. Bangkok'un bütün sokakları Buda'nın heykelleriyle dolu ve halk bu heykellere yiyecek ve içecek ikramında bulunuyor. Heykellerin önünde bir gün bekletilen yiyecek ve içecekler daha sonra yenileriyle değiştiriliyor. Yani bir zamanlar Mekkeli müşrikler, puta tapıcılar ne yapıyorlarsa Bangkoklu Budistler de aynısını yapıyor. Bangkok'ta gezerken ayrıca oldukça gösterişli Buda heykellerine de rastlıyorsunuz. Boyları 5-6 metreyi bulan bu heykellerin bazıları tamamen altınla kaplanmış.

Ruh evleri

"Wat" adı verilen Budist tapınaklarının Tayland toplumunun üzerinde önemli bir yeri var. Bu tapınaklarda insanlar ibadet etmenin yanı sıra gönüllü olarak da çalışıyorlar. Wat tapınaklarına girmeden önce ayakkabılarınızı çıkarmanız gerekiyor. Ayrıca kısa elbiselerle bu tapınaklara giremiyorsunuz. Kadınların Budist rahiplere dokunmalarının yasak olduğu ülkede

Animizm inancı da bir hayli yaygın. Bundan dolayı başkent Bangkok'ta gezerken sık sık ruh evi olarak isimlendirilen kuş kulübesi benzeri yapılara rastlıyorsunuz. Bu ruh evleri önceden yaşadıklarına inanılan ruhlar için tahsis edilmiş. Ruhları mutlu kılmak için evlere düzenli olarak adaklar adanıyor. Krala, gökyüzüne, güneşe tapanların olduğu Bangkok'ta şahit olduklarım Tevhid'den uzaklaşıldığında insanın ne acınası bir hale geldiği üzerine uzunca düşüncelere dalmama neden oluyor.

Bangkok'a getirilen esir Müslümanlar

Tayland'da yaşayan Müslümanların yüzde 90'ı Malay, yüzde 8'i Tay, geri kalanları ise Hui ırkından geliyor. Patani İslâm Krallığı yıkıldıktan sonra binlerce Müslüman ayakları ve elleri zincirlenerek maden ocaklarında ve nehirlerde çalıştırılmak üzere Patani'den Bangkok'a getirilmiş. İsmi milyonlarca acı anlamına gelen "Saen Sabe" Nehri'nde zor şartlar altında çalıştırılan Patanili Müslümanların bir çoğu gördükleri işkence ve zulümler nedeniyle hayatlarını kaybetmişler. Hayatta kalanlar da Saen Sabe Nehri'nin etrafına yerleşmiş. Bugün Bangkok'ta

yaşayan Müslümanların büyük çoğunluğu Patani'den Bangkok'a zorla getirilen Patanili Müslüman esirlerin torunlarından oluşuyor. Ben de vakit buldukça Bangkok'u ikiye bölen Saen Sabe Nehri'nin etrafındaki Müslümanları ziyaret ediyorum. Kardeşlerimizle birlikte namaz kılıyor, Patani'den, Filistin'den, Osmanlı'dan, Sultan Abdülhamid Han'dan ve Türkiye'den konuşuyoruz. Bazen de nehrin akışını sessizce seyre dalıyor, bir zamanlar ayakları zincirli bir şekilde Saen Sabe Nehri'nde çalıştırılan Müslümanları düşünüyorum.

Fıkıhta Şafi, itikatta Eşari, tarikatta Nakşibendî

Budist Tayland yönetimi resmi olarak kabul etmek istemese de bugün ülkede 7 milyona yakın Müslüman yaşıyor. Bu 7 milyon Müslüman'ın 3 milyonu Patani'de bulunurken diğerleri ise başta Bangkok olmak üzere ülkenin farklı şehirlerine dağılmış durumda... Bağımsızlık isteyen Patani bölgesindeki Müslümanlara yönelik her türlü baskı ve zulmü uygulayan Tayland yönetimi, Bangkok ve çevresinde yaşayan Müslümanlara ise görece bir özgürlük vermiş. Başkentte daha çok cami, kültür merkezleri ve hayır kurumlarının etrafında ör-

gütlenmiş olan Müslümanlar İslâmi ilim ve kültürü, gelenek ve göreneklerini kendilerinden sonraki kuşaklara aktarmak için büyük bir çaba gösteriyorlar. Genel olarak fıkıhta Şafi, itikatta Eşari, tarikatta ise Nakşibendî ekolüne dayanan bir kökten gelen Taylandlı Müslümanlar Bangkok'un kenar mahallelerinde oluşturdukları gettolarda asimilasyon tehlikesine karşı direnmeye çalışıyor. Budist bir toplumda yaşadıkları için yiyecekte helal ve harama azami şekilde dikkat eden Müslümanlar bu konuyla ilgili özel çalışmalar yapıyorlar. Bangkok'ta sohbet ettiğim Müslümanlardan son yıllarda İslâm'a büyük bir ilginin olduğunu, bir çok Budist'in eski dinini terk ederek İslâm'a girdiğini öğreniyor ve içten içe mutlu oluyorum.

Müslüman'ı seyretmek bile güzel

Bangkok'u gezerken benim için en eğlenceli şeylerden biri de tahtadan yapılmış eski bir tekneyle Çahoupraya Nehri'nin üzerinde yaptığımız 3 saatlik gezi oldu. Çahoupraya Nehri Bangkok'un en uzun nehri olarak biliniyor. Binlerce insan nehrin kenarına veya nehrin üzerine inşa edilmiş evlerde yaşıyor. Nehirde dolaşırken bulaşık yıkayan, elbiselerini temizleyen, tıraş olan insanlara rastlıyorsunuz. Tekne gezimiz esnasında Gudiav Bölgesi'nde bir grup Müslüman'ın yaşadığını öğrenince kaptandan teknenin yönünü Gudiav'a çevirmesini istiyorum. Çahoupraya Nehri'nin hemen kenarında olan bu bölgede Müslümanlarla Budistler bir arada yaşıyor. Evlerin camlarına asılan takke ve başörtülerden hangi evlerin Müslümanlara ait olduğunu fark edip sevinçle Müslümanların kapılarını çalıyorum. Kısa zamanda aramızda sımsıcak bir sohbet başlıyor. İlk defa görüşmemize rağmen sanki kendimi bu insanlarla yıllardır birlikteymişiz gibi hissediyorum. Müslüman olmamız, İslâm'a inanmamız hemen kalplerimizi birbirine bağlıyor. Âlem-i İslâm'ın farklı diyarlarındaki Müslümanlarla oturmaya, onlarla sohbet etmeye, Müslümanların insana huzur veren yüzlerini seyretmeye bu sefer de Tayland'da do

yamıyorum. 4 gün geçirdiğim Bangkok'tan ayrılırken bir kez daha Müslüman olmanın, İslâm kardeşliğinin ne büyük bir nimet olduğunu anlıyorum.

Ağustos 2009

Bombaların Altındaki Şehir
Halep

Halep yolundayız. İçimde garip bir çekingenlik... Çekingenliğimin nedeni Suriye'de savaşın en yoğun yaşandığı şehirlerden birine gidiyor olmamız asla değil. Asıl sebep, Halep'i bıraktığım gibi bulamama korkusu... Oysa Şam-ı Şerif'de yaşarken Halep'e her gidişimde ne de çok mutlu olurdum. Halep'te bir taraftan Kayşani ismi verilen taşlardan yapılmış evleri seyreder diğer taraftan da Halep'in o eski ve daracık sokaklarını, çarşılarını gezerdim. Mevlana Celâleddin-i Rûmi Halep'in medreselerinde eğitim görmüş, Mimar Sinan da ilk mimari eserini Halep'te inşa etmişti. Halep bir Osmanlı şehriydi. Tüm Osmanlı şehirlerinde olduğu gibi Halep'te de mana nakış nakış taşa işlenmişti. Belki de bundan dolayı Seyyahların piri İbn Batuta Halep için "Bu şehir Hilafet'in merkezi olmaya en layık şehirlerden biridir" demişti. Halep benim için Emevi Camii'nde kabri bulunan Zekeriya Aleyhisselam demekti. Halep benim için aslında tatlı bir huzurdu. Fakat bu sefer o tatlı huzur yerini arabamız Halep'e yaklaştıkça daha da büyüyen bir huzursuzluğa bırakmıştı.

Yer altındaki medya ofisi

Suriye'deki ilk gecemizi Halep'e yakın bir kasabada geçiriyoruz. Kaldığımız yer, yerin altında sığınağa benzer bir ev... Bizi bu evde Cephe Şamiye'ye bağlı mücahidler misafir ediyor. Yaşları 18 ile 25 arasında değişen bu genç mücahidler daha çok medya alanında faaliyet gösteriyor. Kaldığımız yer de Cephe Şamiye, yani Şam Cephesi tarafından bir medya ofisi olarak kullanılıyor. Şam Cephesi, bir zamanlar Şehit Abdulkadir Salih'in liderlik yaptığı Tevhid Tugayı'nın yerine kurulmuş bir grup… Sohbet ettiğimiz her mücahid Abdulkadir Salih'in şehadetinin Suriye cihadı için ne büyük bir kayıp olduğunu ifade ediyor. Çünkü mutedil, dengeli komutanlar şehit düştükçe direniş grupları genel olarak dini anlayışları ve siyasi perspektifleri daha zayıf kişilerin kontrolü altına girmeye baş-

lamış. Bir Abdulkadir Salih şehit düşünce bin Abdulkadir Salih gelmiyor ve Abdulkadir Salihlerin yerleri ne yazık ki kolay kolay dolmuyor.

Keskin nişancıların arasından geçerken

Geceyi sabaha kadar hiç durmayan bomba seslerinin eşliğinde geçirdikten sonra sabah Halep'e gitmek için tekrar yola çıkıyoruz. 15-20 dakikalık bir yolculuğun ardından Halep'in girişine iyice yaklaşıyoruz. Yolculuğumuz boyunca bize mihmandarlık edecek olan Halepli gazeteci Mustafa Sultan, şehre girmek için Esed'e bağlı keskin nişancıların arasından geçmemiz gerektiğini söylüyor. Ben şaşkın bir şekilde "Nasıl yani?" diye soruyorum. Mustafa da şehrin girişinde 200 metrelik bir yolun etrafının keskin nişancıların kontrolü altında olduğunu, bundan dolayı buradan geçerken arabayla son sürat geçmemiz gerektiğini haber veriyor. Halep'in girişine gelir gelmez Mustafa arabanın gazına basıyor. Ben bir taraftan içimden Kur'an okuyorum diğer taraftan da kafamı hafifçe aşağı doğru eğiyorum. Bu şekilde keskin nişancıların arasından geçerek Halep'e giriyoruz.

Burası gerçekten Halep mi?

Daha önceleri Halep'in Esed'e bağlı savaş uçaklarından atılan bombalar nedeniyle tanınmaz hale geldiğini duyuyordum. Fakat şu anda gördüklerim şok ediciydi. Şehir tam bir harabeye dönüşmüş, taş üstünde taş kalmamıştı. Fırınlar, hastaneler, elektrik trafoları, okullar, su depoları, dükkânlar; yani bir insanın hayatını sürdürmek için ihtiyaç duyduğu her yer vurulmuştu. Bir çok savaş bölgesinde gazetecilik yapan biri olarak böylesini görmemiştim. Ne Gazze, ne Afganistan, ne Güney Beyrut ne de Bağdat'ta bu denli bir yıkımla karşılaşmamıştım. Halep'te uçaklar sürekli şehrin üzerinde uçuyor, şehir sürekli bombalanıyordu. Biz de bombalamalar nedeniyle çoğu zaman

çekimlerimizi yarıda kesiyor; kendimizi korunaklı, uçakların olmadığı bir yere atmaya çalışıyorduk. Halep'te ölüm her an sizi yakalayabilirdi. Tıpkı her gün çoluk çocuk demeden yakaladığı onlarca Halepli gibi...

İranlı, Lübnanlı keskin nişancılar

Halep'te yüzyılın gördüğü en şiddetli şehir savaşlarından biri yaşanıyordu. Bir tarafta sürekli sivillerin üzerine varil bombaları atan Esed'in savaş uçakları diğer tarafta ise ellerindeki kıt imkânlarla evlerini, şehirlerini korumaya çalışan mücahidler. Sohbet ettiğim Halepli mücahidlerin tamamına yakını savaştan önce normal işinde gücünde olan insanlardı. Kimisi şoför, kimisi memur, kimisi kasap, kimisi öğretmen kimisi de imamdı. Hiç biri profesyonel savaşçı değildi. Evlerini, topraklarını, namus ve onurlarını koruyorlardı.

Halep'in dört bir tarafı ise İran ve Lübnan'dan getirilen keskin nişancılarla doluydu. Hareket eden her şeye ateş açan keskin nişancılar sadece direnişçileri değil; kadın ve çocukları da hedef alıyorlardı. Tıpkı Sırp keskin nişancıların bir zamanlar Saraybosna'da yaptıkları gibi...

Sokaklardaki kanas tabelaları

Halep'te gezerken dikkatimi en çok her köşe başında karşımıza çıkan kanas tabelaları çekiyordu. Bizim şehirlerimizdeki trafik tabelalarının yerini Halep'te kanas tabelaları almıştı. Çünkü burada keskin nişancılar tarafından vurulup ölme ihtimaliniz trafik kazası yaparak ölme ihtimalinizden çok daha güçlüydü. Kanas tabelalarının dışında bir de şehirdeki kanas perdeleri dikkatimi çekmişti. Bu perdeler vasıtasıyla keskin nişancıların sokaktan geçen sivilleri görmeleri engellenmeye çalışılıyordu. Ayrıca Haleplileri keskin nişancıların saldırılarından korumak için şehrin dört bir tarafına otobüslerden yapılma dev barikatlar da kurulmuştu. Halep'te aslında tam bir can pazarı yaşanıyordu. Ben de kendimi adeta bir savaş filminin içine düşmüş gibi hissediyordum. Bunca gürültünün arasında sessizce dolaşıyor, etrafımda neler olup bittiğini anlamaya çalışıyordum.

Halep Merkez Mezarlığı

Halep'te yaşanan trajedinin boyutlarının en net şekilde görülebileceği yerlerin başında şehrin merkezindeki Halep Mezarlığı geliyordu. Mezarlığa yakın bir sokak arasında çekim

hazırlıkları yaparken birden tekbir sesleri duymaya başladım. Hemen tekbir seslerinin geldiği yere doğru yöneldim. Bir cenaze daha gelmişti. Kendi kendime "inşallah çocuk cenazesi değildir" diye söylenirken ölen kişinin 17-18 yaşlarında bir genç olduğunu fark ettim. Mezarlığa tabutsuz, kefeniyle getirilmişti. Kalabalık sürekli tekbir getiriyor, babası ve birkaç arkadaşı da şehidin yüzünü okşuyordu. Kimsenin ağlamaması, feryat etmemesi dikkatimi çekti. Bu duruma şaşırdığımı fark eden Halepli gazeteci Mustafa, "Ölüm bizim için artık o kadar normalleşti ki ölülerimize ağlayamaz olduk" dedi. Gencin nasıl öldürüldüğünü sorduğumda kalabalıktan biri az önce bir keskin nişancı tarafından vurulduğunu söyledi. Mezarlıkta bir köşeye çekildim. Tıpkı bir buçuk milyarlık İslâm Âlemi gibi ben de bu ölümler karşısında çaresizdim. Çaresizliğin ne büyük bir acı olduğunu Halep'teki o mezarlıkta bir kez daha hissettim. Birazdan yeni bir ceset daha gelecekti. Daha sonra da yenileri... Fakat ben artık dayanacak durumda değildim ve arkadaşlarıma "artık gidelim" dedim.

Bombardıman altında okunan ezanlar

Halep'te Esed rejimine bağlı savaş uçaklarının en yoğun şekilde hedef aldığı yerlerin başında camiler geliyordu. Şehirde hemen hemen bombalanmamış cami, yıkılmamış minare kalmamış gibiydi. Ziyaret ettiğimiz camilerden Şehidler Mescidi'nin

yıkıntıları arasından bulduğum Kuran'ı Kerim'in tozlanmış sayfalarını temizlerken içimde depremler oluyor, gözyaşlarımı Halep'e geldiğimden beri yaptığım gibi yine içime akıtıyordum. Fakat yıkık da olsa, her biri birer harabeye de dönüşse Halep'in camilerinden ezan sesleri yükselmeye devam ediyordu. Halep adeta Esed'in bombalarına karşı yıkık minarelerden yükselen "Allahuekber" nidalarıyla direniyordu. Bir çok farklı İslâm ülkesinde, bir çok farklı şehirde ezan dinlemiştim. Fakat Halep'e yağan bombaların eşliğinde okunan bu ezan sesleri kadar beni hiçbir ezan etkilememişti. Savaş uçaklarından atılan bombalar evlerin üzerine, sokaklara düşerken müezzin daha gür bir edayla "Allahuekber" diye haykırıyordu. Ben ise bomba seslerine karışan Allahuekber'in anlamını o an daha iyi anlıyordum. Çünkü o an, Allahuekber'in anlamını anlatan bütün vaizlerden, tefsirini yapan bütün kitaplardan daha anlamlıydı benim için...

Emevi Camii'ni savunan mücahidler

Halep'teki günlerimiz daha çok bombaların altında, çatışmaların arasında geçiyordu. Daha bir önceki gece Esed'in savaş uçaklarından üzerimize ateş açılmış, arabamızın farlarını söndürüp son sürat gaza basarak kurşunlardan kurtulmuştuk. Kaldığımız yerin 50 metre ilerisindeki bir cami de biz evden çıktıktan bir saat sonra bombalanmıştı. Bunlar bize garip gelse de Halepliler için son derece normal olaylardı. Halep'te günlerimiz ölümle hayat arasındaki ince çizginin üzerinde geçerken ben özellikle Emevi Camii'ni görmek, Zekeriya Aleyhisselam'ın caminin içindeki kabrini ziyaret etmek istiyordum. Gazeteci dostum Mustafa Sultan'ın uzun uğraşlarının ardından Emevi Camii'ni savunan mücahidlerden izin aldık. Halep'in en önemli sembollerinden biri olan Emevi Camii ve etrafı aynı zamanda çatışmaların da en şiddetli yaşandığı yerlerden biriydi. Hem Esed güçleri hem de mücahidler sembolik ve stratejik önemi nedeniyle camiye büyük önem

veriyorlardı. Camiyi savunan mücahidlerin komutanı olan Ebu Muhsin'in rehberliğinde caminin avlusuna girdik. Emevi Camii de artık Halep'teki diğer camiler gibi tanınmaz hale gelmişti. Caminin içi kum torbalarından yapılmış siperlerle ve bu siperlerde bekleyen genç mücahidlerle doluydu. Zekeriyya Aleyhisselam'ın kabrinin bulunduğu sandukanın etrafı ise tente ve brandalarla sarılmıştı. Duvarlardan tavana kadar her yerde kurşun ve bomba izleri vardı. Aslında cami ve etrafında bir kahramanlık destanı yazılıyordu. Verilen onlarca şehide rağmen Baas ve İran güçlerinin Emevi Camii'ne girmeleri Ebu Muhsin'in komutanlık yaptığı bir grup genç mücahid tarafından engelleniyordu. İçinde geçirdiğimiz yarım saatin ardından camiyi terk ederken benim için yeryüzünün en onurlu ve asil insanları Emevi Camii'ni koruyan o bir grup mücahiddi.

Doktorsuz şehir

Osmanlı'dan bugüne bölgedeki en önemli ekonomik merkezlerden biri olan Halep'te ticaret de artık durma noktasına gelmişti. Şehirde sabahları erkenden dükkânlar açılıyor, bombalama başlayınca da kepenkler hızlıca kapanıyordu. Bombardıman bittikten sonra ise sokaktaki hayat kaldığı yerden devam ediyordu.

Şehirdeki en büyük problemlerden biri de hasta ve yaralıları tedavi edecek uzman doktorların olmamasıydı. Hasta ve yaralılar tamamen amatör sağlıkçılar tarafından tedavi edilmeye çalışılıyordu. Şehir savaş uçakları tarafından sürekli bombalandığı için hastanelerin, tedavi merkezlerinin yerleri gizli tutuluyordu. Çoğu zaman sığınaklar tedavi merkezi veya hastane olarak kullanılıyordu. Halep'te tıpkı hastaneler gibi çocukların eğitim gördükleri okullar da gizleniyor ve eğitim ara sokaklardaki evlerde sürüyordu. Şehirde ayrıca yoğun şekilde gıda sıkıntısı yaşanıyordu. Sık sık yaşanan mazot krizleri de şehirde yaşanan sıkıntıları ikiye katlamıştı.

Yanımda vurulan Halepli Komutan

Artık Halep'te geçirdiğimiz günlerin sonuna yaklaşmıştık. Vakitlerden yine bir sabah vakti ve biz gün içerisinde gideceğimiz yerler için program yapıyorduk. Arkadaşlarımızdan biri "Leramon'a, cepheye gidelim" dedi. Ben de bu teklifi kabul ettim ve kısa bir süre sonra Esed ve İran güçleri ile mücahidlerin göğüs göğüse çarpıştıkları sıfır noktasına ulaştık. Etraftan sürekli kurşun ve bomba sesleri geliyor, mücahidlerle Esed ve İran güçleri arasında bina bina, sokak sokak şiddetli bir savaş yaşanıyordu.

Leramon'da bizi önce Cephe Şamiye'ye bağlı mücahidler karşıladı. Mücahidlerin başında isminin Mustafa Afiş olduğunu öğrendiğimiz bir komutan vardı. Önce sımsıcak bir şekilde birbirimizle kucaklaştık. Fakat Mustafa Afiş'le kucaklaşırken birazdan şehadet yolculuğuna çıkacak olan bir mücahidle kucaklaştığımdan habersizdim. Tanışma faslının ardından Komutan Mustafa bizi ellerinde tuttukları binanın üst katına, siperlerine doğru götürdü. Sohbet ederken sık sık Leramon'da Esed güçlerinden ziyade İran, Lübnan ve Afganistan'dan gelen Şii milislerle savaştıklarını söylüyordu. Bu arada biz de arka-

daşlarla çekime başlamıştık. Bir yandan çekim sürerken ben de cephede yaşananları anlatıyordum. Tam cephede yaşanan savaşın şiddetinden bahsederken birden üzerimize ateş açıldı. Ayaklarımda ve yüzümde sinek ısırığı gibi hafif bir acı hissettim. Bu arada hemen yanı başımda duran Komutan Mustafa "vuruldum" diye bağırdı ve sekerek yürümeye başladı. Diğer mücahidler Komutan Mustafa'yı alıp aşağı doğru taşırlarken ben vücudumdaki acıların kurşundan mı yoksa seken parçalardan mı olduğunu anlamaya çalışıyordum. Önce elimi yüzüme attım. Elime kan gelince kameraman arkadaşım Muaz'a yüzümdeki kanın kurşundan mı yoksa küçük bir parçadan mı kaynaklandığını sordum. O da bana kurşun olmadığını söyledi. Bu arada keskin nişancılar bulunduğumuz yere ateş açmaya devam ediyorlardı. Yavaş yavaş cephe hattından çıkmaya başladık. Dışarı çıkar çıkmaz ilk olarak çevredeki mücahidlere Komutan Mustafa'yı sordum. Onlar da bize yaralı komutanın hastaneye götürüldüğünü haber verdiler.

Ölümle yüz yüze

Bir arabaya atlayıp telaşlı bir şekilde Komutan Mustafa'yı aramaya başlıyoruz. Hastaneler gizli yerlerde olduğu için uzun süre yaralı komutanın bulunduğu hastaneyi bulmaya çalışıyoruz. Sonunda onu buluyoruz. Fakat arkadaşları durumunun ağır olduğunu söylüyorlar. Nasıl olurdu da durumu ağır olurdu? Altı üstü ayağından vurulmamış mıydı? Daha sonra kurşunun ayağındaki atar damara geldiğini, kaybettiği kanlar nedeniyle kalbine kan gitmediğini öğreniyoruz. Komutan Mustafa önce komaya kısa bir süre sonra da bitkisel hayata giriyor. Halep'te onu tedavi edecek uzman doktor da yok. Bundan dolayı ilk fırsatta bir ambulansla Türkiye'ye doğru yola çıkarılıyor.

Aklım fikrim Komutan Mustafa'da olduğu için kendimi unutmuştum. Kaldığımız yere döndüğümde ayaklarımdaki yaralara bakmak için üzerimi çıkardım ve iç çamaşırlarımın

baştan aşağı kanlar içinde olduğunu fark ettim. Komutan Mustafa'ya isabet eden kurşunun parçaları bana da isabet etmişti. Fakat ben de önemli bir şey yoktu. Yine ölümle yüz yüze gelmiştim. O kurşun hemen yanı başımda vurulan Komutan Mustafa'ya değil de bana gelebilirdi ve onun yerinde şu an ben olabilirdim. Fakat bu kez de ecelim beni ölümden Halep'de korumuştu. Dünyada daha alacağımız nefesimiz, içeceğimiz suyumuz vardı.

Haleplilerin yazdığı destan

Komutan Mustafa Gaziantep'te tedavi görürken biz de Halep'te çekimlerimize devam ediyorduk. Cephedeki mücahidlerle, yakınlarını şehit verenlerle konuşuyorduk. Yediden yetmişe sohbet ettiğimiz her Halepli sonuna kadar direneceklerini söylüyordu. Şehir adeta Hz. Zekeriya'nın oğlu Yahya'nın doğmasını beklerken kuşandığı sabır ve tevekküle bürünmüştü. Halep yaşadığı tüm acılara, uğradığı tüm ihanetlere rağmen direniyor, zulme karşı destansı bir mücadele veriyordu. Hemen yanı başımızda İslâm tarihine altın harflerle yazılacak bir kahramanlık destanı daha yazılıyordu. Kahramanmaraş'ın, Gaziantep'in yerini bugün Halep almıştı.

Halep'te geçirdiğimiz 5 günün ardından çekimlerimizi tamamlayıp Türkiye'ye döndük. Komutan Mustafa ise Halep'te aldığı kurşun yarasına sadece iki buçuk hafta dayanabildi.

Telefonun ucundaki arkadaşım "Komutan Mustafa bu sabah şehit olmuş" deyince uzunca sustum. Dünyaya veda eden sanki Komutan Mustafa değil; bendim. 38 yaşında dini, vatanı, toprağı ve namusu için mücadele ederken şehit düşen Halepli Mustafa Afiş onurlu bir şekilde bu dünyayı terk etmişti. Hem de Allah'ın bir Müslüman'a bu dünyada bahşedebileceği en güzel ölüm, en güzel vedayla...

Temmuz 2015

Hüdâ Hâfız
Pakistan

Batısında Afganistan ve İran, kuzeyinde Çin, doğusunda ise Hindistan ile komşu olan Pakistan; 1947 yılında Müslüman nüfusun büyük bölümünün Hindistan'dan ayrılmasıyla kuruldu. Pakistan 1971 yılında bir bölünme daha yaşamış ve bu sefer de ortaya Bangladeş çıkmıştı. Bangladeş'te bir bir idam edilen Cemaat-i İslâmî liderleri ise Pakistan ile Bangladeş'in, iki Müslüman ülkenin bölünmesine karşı çıktıkları için idam ediliyorlar. Diktatör Hasina yönetimi Bangladeş'in Pakistan'dan ayrılmasına karşı çıkan, Müslümanların birliğinin bozulmasını istemeyen Cemaat-i İslâmî liderlerine vatan haini muamelesi yapıyor. Yani ortada tam bir garabet var. Minareyi çalmaya niyet eden, İslâmi hareketi bitirmeyi kafasına koyan diktatör Hasina kılıfını da çoktan hazırlamış.

Öte yandan 170 milyonu aşan nüfusuyla Brezilya'dan sonra dünyanın en kalabalık 6. ülkesi olan Pakistan'ın yüzde 95'inden fazlası Müslümanlardan oluşuyor. Müslümanların yüzde 80'i mezhep olarak Sünni geri kalanları ise Şii'dir... Pakistan ayrıca İran'dan sonra nüfus olarak Şiilerin nüfuslarının en kalabalık olduğu ülkedir.

Düzenli bir Asya şehri İslamabad

Yıllarca İngilizlerin sömürgesi altında kalan Pakistan'da bir çok etnik grup bulunuyor. Sind, Pencap, Kuzeybatı Sınır ve Belucistan olmak üzere dört büyük bölgeye ayrılmış olan Pakistan'ın en önemli eyaleti Pencap'tır. Ülkenin en verimli ovalarının da bulunduğu Pencap eyaletine Lahor şehri başkentlik yaparken, Pakistan'ın resmi başkenti ise Güney Asya'nın en genç şehirlerinden biri olan İslamabad... İslamabad şehri 1960 yılında Karaçi'nin yerine başkent olması için inşa edilmiş. Başkentin Karaçi'den İslamabad'a taşınmasının nedeni ise Hindistan'la yapılacak olası bir savaşta İslamabad'ın Karaçi'ye göre daha korunaklı olması. Çünkü şehrin etrafı yüksek dağlarla çevrili... İslamabad belli bir plana göre kurulduğu için son derece düzenli bir şehir. Bundan dolayı dünyanın farklı başkentlerinde karşılaştığınız karışıklığa İslamabad'da rastlamıyorsunuz.

Projesi Türk mimar tarafından çizilen cami

İslamabad'ın hatta Pakistan'ın en önemli sembollerinden biri olarak kabul edilen Faysal Camii Suudi Arabistan'ın eski kral-

larından Faysal tarafından yaptırılmış. Asya'nın en büyük camilerinden biri olan Faysal Camii sivri köşeleri ve üçgen yapılı tarzıyla farklı bir mimariye sahip... İncecik bir şekilde göğe doğru yükselen kübik minareleri Faysal Camii'ne farklı bir görüntü katıyor. Caminin mimarisi ise Ankara eski belediye başkanlarından Mimar Vedat Dalokay tarafından çizilmiş. Vedat Dalokay bu caminin projesini önce Ankara'daki Kocatepe Camii için çizmiş. Fakat projedeki kubbe yapısı bizim geleneksel mimarimize ters olduğu için kabul edilmemiş. Vedat Dalokay da bunun üzerine Kocatepe Camii için çizdiği projeyi Faysal Camii adına düzenlenen proje yarışmasına göndermiş. Türk mimarın projesi 47 projenin içinden birinci seçilmiş. Caminin iç bölümü namaz vakitleri dışında kapalı tutulurken caminin ziyaretçileri ise hiç eksik olmuyor. Ayrıca caminin bahçesinde Pakistan'ın eski yöneticilerinden, uçağına yönelik bir sabotaj sonucu hayatını kaybeden Ziyaülhak'ın türbesi bulunuyor. ABD'ye kafa tuttuğu ve İttihad-ı İslâm'ı savunduğu için öldürülen Ziyaülhak'ın türbesi gün boyu ziyaret ediliyor.

Cıvıl cıvıl bir şehir Revalpindi

Bu benim Pakistan'a üçüncü gelişimdi. Bu seferki seyahatimde İslamabad, Revalpindi ve Lahor şehirlerini gezecek daha sonra da Keşmir'e geçecektim. Seyahat öncesi yaptığım okumalardan Pakistan'ın içinde barındırdığı canlılığı en iyi hissedebileceğim şehirlerden birinin Revalpindi olduğunu fark etmiştim. Başkent İslamabad'ın hemen yanı başında bulunan Revalpindi'nin İslamabad'a uzaklığı sadece altı kilometre... Şehre girer girmez İslamabad'ın tam tersi bir atmosferle karşılaşıyorsunuz. İslamabad ne kadar yapay, sakin bir şehirse Revalpindi de o denli gürültülü, renkli bir şehir... Revalpindi'de gezerken sadece sokakları adımlamıyor; hayata değdiğinizi de hissediyorsunuz. Burada her şey doğal ve olabildiğince içten... Bazı şehirler tarihi eserleri, kocaman binaları için değil; size capcanlı bir hayat sundukları için sevilirler. Hayatın

canlılığının içinde kaybolmayı, insana bütün yönleriyle şahit olmayı önemseyen seyyahlar için Revalpindi bulunmaz bir şehirdir.

Bir sinema sahnesi Raca Pazar

Revalpindi dendiği zaman akla gelen ilk yer ise Raca Pazar'dır. Her adım başı size Pakistan insanını daha fazla tanıma, bu ilginç ülkeyi daha iyi anlama imkânı sağlayacak olan Raca Pazar, günün her saati kalabalık ve hareketli... Raca Pazar Revalpindi'nin sahip olduğu tüm özellikleri adeta bir merkezde toplamış gibi. Bir yerlere yetişmeye çalışan telaşlı Pakistanlılar, sokak satıcıları, trafikte zar zor yol alan rikşalar, dört bir yanı sarmış gürültü ve bir köşeye çekilip bütün bu olanları bir sinema sahnesi gibi seyredenler. Bir meydandan etrafa doğru yayılan ve çeşitli pazarlara ayrılan Raca Pazar dün olduğu gibi bugün de uzak diyarlardan gelen seyyahlara Güney Asya'nın o renkli dünyasını sunmaya devam ediyor.

Bir ilginçlikler diyarı

Pakistan gerçekten ilginç bir ülke... Özellikle renkler Pakistanlıların hayatlarında önemli bir yer tutuyor. Pakistanlılar iç dünyalarını, hayallerini renkler üzerinden ifade etmeye bayılıyorlar. Ülkedeki ulaşım araçları da adeta birbirleriyle süs yarışındalar. Özellikle otobüs ve kamyonlar süslenirken hiçbir masraftan kaçınılmıyor. En az araçlar kadar süslemeye de para ödeniyor. Pakistanlılar ayrıca türbeleri süslemeyi de çok seviyor. Pakistan'daki türbe kültürü Hindlilerden bir hayli etkilenmiş. Bundan dolayı türbelere secde edeninden tutun daha bir çok acayiplikle karşılaşıyor ve kendi kendinize "bu kadar da olmaz kardeşim" diyorsunuz.

Pakistanlıların yemek kültürleri de bize göre çok farklı... Mesela bizde karpuz tuzlanarak yenilir mi? Tabi ki hayır. Fakat Pakistanlılar karpuzu tuzlayarak yiyor. Pakistan'da ayran da bizdekinin aksine şekerlenerek içiliyor. Mandalina, portakal gibi meyveler de tuzlanarak yeniliyor. Pakistanlıların her yemekte olmazsa olmazları ise çeşit çeşit baharatlar...

Şiirin şehre dönüşmüş hali Lahor

Pakistan'da mutlaka görülmesi gereken şehirlerden biri de Lahor'dur. Biz de ilk fırsatta kiraladığımız bir arabayla Lahor'a doğru yola çıkıyoruz. Pencap eyaletinin başkenti olan Lahor, Karaçi'den sonra nüfus bakımından ülkenin en büyük ikinci şehri... 11 milyondan fazla kişinin yaşadığı Lahor, Pakistan'ın en önemli ticaret, sanayi ve kültür merkezlerinden biri olma özelliği de taşıyor. Fakat Lahor'u asıl ön plana çıkaran yönü Güney Asya'nın en tarihi şehirlerinden biri olması... Tüm Hind alt kıtasının en göz alıcı şehirlerinden biri olan Lahor'da ruh adeta taşa dönüşmüş ve ortaya görenleri kendine hayran bırakan masalımsı bir şehir çıkmış. Lahor'da her adım atışınızda, her bir köşeye dokunuşunuzda bu masal daha da çoğalır. Şehrin merkezinde bir araya toplanmış olan Lahor'un tarihi eserlerini ziyaret ederken ben de kendimi eski zamanlardan kalma bir masalın içinden geçermiş gibi hissediyorum.

İşte sanat, estetik bu...

Lahor'u ilk olarak şehre mührünü vuran Padişah Camii'nden gezmeye başlamak lazım. 1676 yılında inşa edilen caminin bir

diğer ismi de Badşahi Camii... Caminin geniş avlusu insanda yoğun bir sonsuzluk hissi oluştururken; gözünüzü muhteşem kubbelerden, gökyüzüne doğru uzanan sütunlardan alamıyorsunuz. Varlıkla var eden arasında kurulan aşkın ilişkinin mimariye dönüşmesi sonucu ortaya çıkan eserleri gördükçe İslâm mimarisine bir kez daha hayran kalıyorsunuz. Padişah Camii bana şehirlerin sadece tarihin içinden geçtiği basit bir sahne olmadığını bir kez daha öğretiyor. Zaman akarken dönemin ruhu da tıpkı Lahor'da olduğu gibi eksiksiz bir şekilde mekâna yansıyor. Caminin içinde ilginç bir de akustik var. Bu akustik sayesinde duvarlar üzerinden başkalarıyla konuşabiliyorsunuz. Ayrıca caminin avlusundaki kutsal emanetler de mutlaka ziyaret edilmesi gereken yerlerin başında geliyor.

Şark'ın kutlu şairi Muhammed İkbal

Padişah Camii'nden çıkıp sağ tarafa döndüğünüzde karşınıza Şark'ın Sesi ünvanı ile anılan büyük şair Muhammed İkbal'in mezarı çıkıyor. Önce Hind kıtasındaki Müslümanların daha sonra da tüm dünya Müslümanlarının tek bir çatı altında toplanmasını savunan Muhammed İkbal; ülkesinin bağımsızlığını göremese de halkı tarafından Pakistan'ın kurucularından biri olarak kabul ediliyor. İkbal'in mezarını ziyaret ederken

bir taraftan dua ediyor diğer taraftan da aklımdan Üstad'ın "Dünya Bizimdir" şiirinden hatırladığım mısralar geçiyor:

Çin bizim, Hicaz bizim, Hindistan bizimdir
Biz Müslümanız, bütün dünya bizimdir
Adımızı yeryüzüne silinmez izlerle kazıdık
Sinemizde Tevhid emaneti saklıdır...

Ey Endülüs'ün gül bahçesi hatırlar mısın?
Dallarında yuva kurduğumuz o günleri
Ey Dicle dalgası, bizi sen de tanırsın
Mahzun çağlayışların hâlâ öykümüzü anlatır...

Eski Kale ve Şalimar Bahçeleri

Muhammed İkbal'in mezarını ziyaret ettikten sonra az ilerdeki Eski Kale'ye uğrayabilirsiniz. Halk arasında Şahi Kale olarak da isimlendirilen Eski Lahor Kalesi'nin ilk yapılış tarihi antik çağlara kadar uzanıyor. Etrafı tamamen surlarla çevrili olan kale yaklaşık 20 hektarlık bir alana kurulmuş... Bir çok kez yıkılıp yakılan kale bugünkü halini ise 1500'lü yıllarda almış. Daha çok Babür İmparatorluğu'nun yöneticilerinden Ekber Şah'la özdeşleştirilen kale, Ekber Şah'dan sonra gelen yöneticiler tarafından da geliştirilmiş. Eski Kale'nin içindeki saray ve bölmelerin her biri ayrı bir sanat eseri... Kalenin içindeki bölmelerden dikkat çekenlerden bir diğeri de ünlü Şalimar Bahçeleri... 1641 yılında inşa edilen Şalimar Bahçeleri kuzeyden güneye 658, doğudan batıya ise 258 metre uzunluğunda... 1981 yılında UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesi'ne de dâhil edilen Şalimar Bahçeleri, Babür devletinden geriye kalan en orjinal eserlerden biri olarak kabul ediliyor.

Ben böyle bayrak töreni görmedim

Lahor'da dört gün kalıp; Muhammed İkbal'in evini ve oğlunuziyaret ettikten, birbirinden güzel tarihi eserleri, yeni şehri,

pazarları, İstanbul Meydanı'nı gezdikten sonra rotamızı Pakistan-Hindistan sınırına çeviriyoruz. Çünkü Lahor'a taksiyle 1 saatlik bir mesafede bulunan Pakistan-Hindistan sınırında her gün saat dörtten sonra ilginç bir bayrak töreni düzenleniyor. Biz de bu ilginç töreni izlemek için zevkli bir yolculuğun ardından sınıra ulaşıyoruz.

Tören önce karşılıklı slogan ve tezahüratlarla başlıyor. Sınırın iki tarafındaki insanlar büyük bir aşkla ülkelerinin askerlerine destek vermek için haykırıyorlar... Amigolar da halkı coşturmak için ellerinden geleni yapıyor. Tekbirler getiriliyor, amigoların "Pakistan niçin var?" sorusuna tribündeki Pakistanlılar hep bir ağızdan "Lailahe illah" için var diye cevap veriyor. Bu cevap aslında binlerce tanrıya inanan Hindistanlı Hindularla tek bir Allah'a inanan Pakistanlı Müslümanların farkını da ortaya koyuyor.

Zaman geçtikçe ortalık adeta bir cümbüş yerine dönüyor. Hatta davullar çalınıyor, danslar ediliyor. Kısa bir zaman sonra her iki tarafın dev cüsseli askerleri bayrak töreni için er meydanına çıkıyor. Böylece dünyanın en ilginç bayrak törenlerinden biri de başlamış oluyor. İki tarafın askerleri kullandıkları vücud dili ve haykırışlarıyla adeta birbirlerine meydan

okuyorlar. Bunca tezahüratın, naranın, meydan okuyuşun, tehdit dolu bakışların ardından tam içinizden birazdan burada büyük bir kavga başlar diye geçirirken iş tatlıya bağlanıyor ve iki ülkenin bayrağı göndere çekilmeye başlanıyor. Böylece Pakistan- Hindistan sınırında yıllardır süren ve izleyicilere birazdan savaş başlayacak hissini veren bayrak töreni de bir kez daha kazasız belasız el sıkışılarak sona eriyor...

Dostumuz, kardeşimiz Pakistan

Pakistan bizim dost ve kardeş ülkemizdir. Hatta Asya'da Türklerin en çok sevildiği ülke Pakistan'dır desem sanırım abartmış olmam... Pakistan'la olan dostluğumuz sınanmış, test edilmiş bir dostluktur. Kurtuluş Savaşı esnasında bize en çok yardım eden halklardan biri de Pakistanlılar olmuş; yeni gelinler Anadolu'ya düğün bileziklerini göndermişlerdir. Hatta Kurtuluş Savaşı esnasında Muhammed İkbal Lahor'daki Minare-i Pakistan Meydanı'nda Pakistanlıları toplayıp onlardan büyük bir seferberlik başlatmalarını, ellerindeki tüm imkânlarla Anadolu'daki Müslümanlara yardım etmelerini istemiştir. Bizim halkımız da Pakistanlıların zor günlerimizdeki yardımlarını unutmamış, Keşmir depremi esnasında destansı bir dayanışma örneği göstermiştir. Pakistan'da insanlar birbirlerinden ayrılırken Hüdâ Hâfız, yani Allah seni korusun diyerek selamlaşırlar. Benim de içimden Pakistan'dan ayrılırken Hüdâ Hâfız demek geçiyor. Hüdâ Hâfız Pakistan, hem de sonsuza dek Hüdâ Hâfız...

Şubat 2015

Dağların Ardındaki Esir
Keşmir

Keşmir'e ilk defa yıllar önce binlerce kişinin hayatını kaybettiği büyük deprem sonrası gitmiştim. O zaman Bahaddin Yıldız ağabey de hayattaydı. Keşmir'i onunla beraber gezmiş, onunla birlikte bir kampta kalmıştık. Bundan dolayı Keşmir demek benim için biraz da Bahaddin ağabey demekti. Hayatımda tanıdığım en güzel insanlardan, en harbi adamlarından biriydi Bahaddin Yıldız... Bir üniversiteydi o biz gençler için; dava, mücadele, sabır ve aşk üniversitesi... Vefalı, tevazulu, ümmetin derdiyle dertlenen, mazlumlara, yoksullara yüreğini açan, garibanlara sığınak olan bir mücahiddi Bahaddin ağabey...

Gün oldu silahıyla Afgan dağlarında vuruştu. Gün oldu kalemini Ümmet-i Muhammed'in hizmetine sunarak mücadele etti ve yazılar, kitaplar yazdı.

Afganistan'a gitmeden önce son kez Fatih Camii'nin bahçesinde karşılaşmıştım Bahaddin ağabeyle... Ben birkaç genç arkadaşla beraber camiden çıkarken Bahaddin ağabey de rahmetli Faruk'la birlikte İHH'ya doğru yürüyordu. Birkaç saat içinde havaalanına gitmek için yola çıkacaktı.

Caminin bahçesinde 15-20 dakika sohbet ettik... Söylediği her şey çok mühimdi. Fakat özellikle dikkat çektiği bir nokta beni çok etkilemişti. Şöyle demişti Bahaddin ağabey:

"Bizim öyle bir hayatımız olmalı ki, İslâm davası için çağrıldığımızda en ufak bir tereddüt göstermeden koşabilmeliyiz. Bir usta işi bittiğinde nasıl elbisesini çıkarıp yeni bir elbise giyiyorsa, biz de İslâm davası söz konusu olduğunda iş elbiselerimizi anında çıkarıp dava elbisesini giyebilmeliyiz. Hayatımızda İslâm davası yolunda bizi engelleyecek hiçbir şey olmamalı."

Keşmir yolunda ilerlerken

İslamabad'la Keşmir arasındaki keskin virajlı yolları aşarken yine Bahaddin ağabeyi düşünüyordum. Buralarda birlikte yan yana yolculuk yapmış, Keşmirli Müslümanlar hakkında uzun uzun konuşmuştuk. Bahaddin ağabeyi düşündükçe içim özlemle doluyor, aklıma onunla olan anılarımız geliyordu. Herhangi bir İslâm ülkesinden döndüğümde önce beni Fatih'de bir yerlerde bulur sonra da "anlat bakalım Müslümanlar ne durumdalar?" diye sorardı. Ben anlatırken o yoldan geçenleri durdurur ve "bakın Adem ümmetten haberler getirmiş. Bu fırsat her zaman elinize geçmez" diyerek özellikle gençleri Fatih'deki çay ocaklarından birine toplardı. Bir defasında Fatih'deki duvar dibinde iki kişi başladığımız sohbet genişleye genişleye kırk elli kişilik bir sohbet halkasına dönüşmüştü.

Ümmete âşık bir adamdı Bahaddin Yıldız... Tanıştığı, sohbet ettiği herkesin üzerinde hasbiliği, içtenliği ve insanlığıyla silinmeyecek izler bıraktı. Üç saatlik yolu aşıp Keşmir'in baş-

kenti Muzafferabad'a girerken Bahaddin ağabeyin bizi tekrar karşılayacağını hayal ediyordum. Sanki birazdan yanındaki Keşmirli birkaç Müslümanla çıkıp gelecek ve muhabbetle her zamanki gibi sımsıkı bir şekilde bizi kucaklayacaktı.

Ah bu İngilizler yok mu!

İşte bu duyguların eşliğinde girdim Keşmir'in başkenti Muzafferad'a... Keşmir'de yaşananlara geçmeden önce Keşmir'le ilgili tuttuğum bazı notları sizlerle paylaşmak istiyorum: Keşmir; Azad, Cammu ve Aksai olmak üzere üç bölgeye ayrılıyor. Toplam 18 milyonluk bir nüfusa sahip olan Keşmir'in toplam nüfusunun yüzde doksanı Müslümanlardan oluşuyor. Azad Keşmir'in nüfusunun tamamı Müslümanken Hindistan'ın işgali altındaki Cammu Keşmir'deki Müslümanların oranı yüzde doksan... Geri kalan azınlık ise Hindu ve Budist... Keşmir sorununun temeli İngilizlerin bölgeden çekilirken arkalarında bıraktıkları sorunlu sınırlara ve Hindistan'ın ayrılık esnasında yapılan anlaşmaya uymamasına dayanıyor.

Ayrılma esnasında yapılan anlaşmaya göre Hinduların yoğun olduğu yerler Hindistan'a, Müslümanların yoğun olduğu yerler ise Pakistan'a bırakılacaktı. Keşmir'in tamamında Müslümanların nüfusu yüzde doksan olmasına rağmen Hindistan işgal altında tuttuğu Keşmir'den çekilmedi. Birleşmiş Milletler sorunun çözülmesi için Keşmir'de bir referandum yapılmasını, Keşmir halkı neye karar verirse sorunun ona göre çözülmesini istiyor. Fakat Pakistan BM'nin bu teklifini kabul ederken Hindistan kabul etmiyor. Çünkü böyle bir referandumda çoğunluğun Keşmir devletinden veya Pakistan'a katılmaktan yana oy kullanacağına garanti gözüyle bakılıyor.

Azad ve Cammu Keşmir

Bizim ziyaret etme imkânı bulduğumuz Azad Keşmir 13 bin 297 kilometre karelik bir yüz ölçüme sahip... 4 milyon kişinin yaşadığı Azad Keşmir'in kendine ait parlamentosu, hükümeti, cumhurbaşkanı ve başkanı bulunuyor. Buna rağmen Azad Keşmir her şeyi ile Pakistan'a bağlı... Bölgeyi tamamen Pakistan askerleri korurken Azad Keşmir'in ekonomik ihtiyaçlarını da Pakistan yönetimi karşılıyor. Keşmir topraklarının büyük bir kısmı, yani yaklaşık yüzde atmış beşi ise başkenti Sirinagar olan Cammu Keşmir'de bulunuyor. 14 milyon Müslüman'ın yaşadığı Cammu Keşmir yıllardır Hindistan'ın işgali altındadır. Son derece trajik olayların yaşandığı Cammu Keşmir'de Müslümanlara yönelik saldırılarda şu ana kadar 70 bin kişi hayatını kaybetti. Olağanüstü halin uygulandığı Cammu Keşmir'de Müslümanlara yönelik saldırılar hem asker ve polisler hem de fanatik Hindu gruplar tarafından düzenleniyor. Hindutva, yani büyük Hindu devleti idealine inanan bu gruplar Müslümanlara ait mescid ve evleri sık sık ateşe veriyor. Hindistan yönetimi de Cammu Keşmir'de Müslüman çoğunluğa karşı Hindu nüfusunu arttırmak için her türlü yönteme başvuruyor.

Manikpanya Kampı ve Kamaruddin Amca

Hindistan'ın Cammu Keşmir'de uyguladığı baskı politikaları nedeniyle şu ana kadar 1.5 milyon Keşmirli topraklarını terk edip mülteci konumuna düşerken, dünyanın Keşmir meselesinin çözümü konusundaki sessizliği yaşanan trajediyi her geçen gün daha da arttırıyor. Cammu Keşmir'den kaçan Müslümanlar Azad Keşmir'deki mülteci kamplarına yerleşiyor. Biz de Azad Keşmir gezimiz esnasında bu mülteci kamplarının en büyüğü olan Manik Panya Mülteci Kampı'na gidiyoruz. Kampa girebilmek için önce bir teleferikle nehri geçiyorsunuz. Sonra da kampın daracık sokakları, her biri harabeye dönüşmüş evleri karşılıyor sizi... Manikpanya Mülteci Kampı'nda karşı taraftan, yani Cammu Keşmir'den kaçan mültecilerden biri olan Kamaruddin Amca'nın evine misafir oluyoruz. Hindu askerlerin köylerinin etrafına yerleştirdiği mayınlar nedeniyle bir kolunu kaybeden ve ayağından yaralanan Kamaruddin Amca başlıyor başından geçenleri anlatmaya: "Ben karşı tarafta yaşıyordum. Çiftçilikle uğraşıyor, hayvancılık yapıyordum. Ayrıca mücahidlerle hiçbir ilişkim de yoktu. Fakat

Hindistan askerleri bir çok kez evimizi basıp bize zulmetti. Beni 3-4 sefer gözaltına aldılar, çok işkenceler gördüm. Benim evim hemen sınırın kenarındaydı. Hindistan askerleri sınırın her tarafına bize haber vermeden mayın döşemişler. Hayvanlarımı otlatırken mayına bastım. Kolum koptu ve ayağımdan yaralandım."

Hindular çocukları kaçırıyor

Kamaruddin Amca anlattıkça hüzünleniyor, gözlerinden yaşlar boşalmaya başlıyor. Biz de onu dinlemeye devam ediyoruz: "Karşı tarafta gerçekten çok kötü şeyler oluyor. Hindu askerleri geceleri evlerimizi basıp çocuklarımızı kaçırıyor.

Benim komşularımdan bazı ailelerin de çocukları kayboldu. Hindu askerler önce bu çocukları gözaltına aldılar. Bir daha da bunlardan haber alınamadı. Keşmirli aileler kaçırılan çocuklarını Hindu askerlerden geri istediklerinde ise askerler ailelere hakaret edip, onları dövüyor. Çocuklar tek tek Hindular tarafından kaçırılınca ben de çocuklarımın hayatlarını kurtarmak için ailemle birlikte Azad Keşmir'e, Pakistan'a kaçtım.

Fakat her ne olursa olsun biz vatanımızdan, topraklarımızdan vazgeçmeyeceğiz. Başıma ne gelirse gelsin yine de vatanım, köyüm için mücadele edeceğim. Çünkü vatanım, toprağım varsa ben varım. Eğer vatanım, toprağım yoksa ben de yokum. Biz sadece evimizde, köyümüzde hür bir şekilde yaşamak istiyoruz. İnanın başka bir isteğimiz yok. Ben karşı taraftan buraya geldiğimde en geç iki sene içinde evime, toprağıma geri dönerim diye düşünüyordum. Fakat dönemedim. Bizim mezarlarımız bile ayrı düştü. Mezarlarımızın bazıları burada bazıları da karşı tarafta... Eğer köyümde olsaydım annemin mezarının yanına beni de defnederlerdi. Fakat şu an annemin mezarının başında bir dua bile edemiyorum."

Keşmir direnişi ve Hizbul Mücahidiyn

Azad Keşmir'deki mülteci kamplarında yaşayanların her biri Kamaruddin Amca'nın yaşadıklarına benzer hikâyelere sahip... Fakat Keşmir halkı her ne olursa olsun Müslüman olarak var olmaya çalışıyor. Keşmirli silahlı gruplar 11 Eylül sonrası oluşan baskılar nedeniyle eski güçlerini kaybetseler de bağımsızlık için mücadelelerini bugün de sürdürüyorlar. Keşmir'in özgürlüğü için mücadele eden bir çok direniş grubu bulunmasına rağmen bu grupların en etkilisi Hizbul

Mücahidiyn grubu... Hizbul Mücahidiyn grubunun kurucularından olan ve şu an hareketin siyasi kanat sorumluluğunu yürüten Gulam Muhammed Safiy ile bir araya geliyoruz. Safiy bize önce kendi grupları hakkında bilgi veriyor: "Bizim grubumuz olan Hizbul Mücahidiyn'e bağlı savaşçılar tamamen işgal altındaki Keşmir'de yaşayan mücahidlerden oluşuyor.
Ayrıca biz sadece Keşmir'de yaşayan Müslümanlar için değil; aynı zamanda Keşmirli Hıristiyanlar, Hindular ve Sihler için de savaşıyoruz. Mücadelemiz Hindistan'ın işgaline karşı çıkan tüm Keşmirliler için. Biz Müslüman olsak da özgürlük mücadelesinde din veya mezhep ayırmıyoruz. Hangi inançtan olursa olsun tüm halkımızın özgürlük hakkı için mücadele ediyoruz. Ben bugün halkımın mücadelesini siyasi alanda yürütmeye çalışıyorum. Fakat Kumandan Selahaddin'in önderliğindeki savaşçılarımız bu mücadeleyi silahla direnerek sürdürüyor."

Cihadda sivil öldürülmez

ABD ve Hindistan sık sık Keşmirli direniş hareketlerinin El Kaide, IŞİD gibi gruplarla bağlantılı olduklarını iddia ediyor. Hizbul Mücahidiyn grubunun siyasi kanat sorumlusu Gulam Muhammed Safiy'e bu sefer de bu tür gruplar hakkında ne düşündüklerini, nasıl bir cihad ahlakına sahip olduklarını soruyoruz. IŞİD ve El Kaide ile aralarında hiçbir ilişkinin olmadığını ifade eden Safiy, sözlerini şöyle sürdürüyor: "Bizim hareket olarak bir şiarımız var. Bu şiara göre her ne olursa olsun çocuklar, yaşlılar, kadınlar, sivil kimseler öldürülemez. Bu aynı zamanda Peygamber Efendimizin tüm mücahidlere açık bir emridir de... Biz cihad ederken zayıf kimselere, çocuk, kadın ve yaşlılara, sivillere asla el sürmeyiz. Birisi kilisede veya Hinduların ibadethanelerinde ibadet yapıyorsa o kişiye de zarar vermeyiz. Sivillere zarar veren gruplar öncelikli olarak Peygamberimizin emrini çiğniyorlar. Bundan dolayı IŞİD ve benzeri grupların yaptıklarını doğru bulmuyoruz. Bizim mücadelemiz özgürlük, İslâm ve insanlık içindir."

Keşmir'in duyulmayan çığlığı

Pakistan ile Hindistan arasında yıllardır süren gerilimin ana nedeni de Keşmir sorunudur. Keşmir sorunu nedeniyle iki

ülke arasında bir çok kez savaş yaşanırken bu sorun sona ermeden yaşanan gerilim de bitecek gibi görünmüyor. Stratejik konumu, önemli yer altı kaynaklarına sahip olması, dillere destan doğal güzelliği nedeniyle Hindistan Keşmir'den vazgeçmiyor. Olağanüstü halin uygulandığı Keşmir'de Müslümanlara yönelik faili meçhuller, tecavüz ve işkenceler artık dayanılmaz boyutlara ulaşırken, Keşmir halkı Hindistan yönetimi tarafından kısılmaya çalışılan sesini dünyaya duyurmaya çalışıyor. Dünya bu sesi ne zaman duyar bilinmez ama Keşmir halkı Müslüman kimliğini, kültürünü, atalarından kalan topraklarını korumak için yıllardır mücadele etmeye devam ediyor…

Şubat 2015

Bir Çelişkiler Şehri Manila

Yola çıktığımda bir şehri eğer doya doya gezemediysem o şehir içimde huzursuzluk olarak kalır. Şehirle ilgili zihnimde tamamlanmış bir siluet oluşmadıysa bu gezi eksik bir gezi olmuştur. Filipinlerin başkenti Manila da içimde bir huzursuzluk olarak kalan şehirlerden biriydi. Bir önceki Filipinler ziyaretimde Müslümanların yoğun olarak yaşadıkları güneydeki Moro Adası'na giderken sadece bir günlüğüne uğradığım Manila'yı merak ediyordum. Bundan dolayı ikinci kez Moro Adası'nı ziyaret ederken dönüşte üç gün Manila'da kaldık ve deyim yerindeyse şehrin altını üstüne getirdik. Önce size biraz Filipinlerle ilgili bilgi vereyim. Daha sonra da 15 saatlik bir uçak yolculuğunun ardından ulaştığımız Başkent Manila'yı anlatmaya başlarım.

İki bin yıllık çeltik tarlaları

Filipinler Güneydoğu Asya'da Malay Takımadaları bölgesinde bulunuyor. 105 milyonluk bir nüfusa sahip olan ülkenin Filipince ve İngilizce olmak üzere iki resmi dili var. Yerli Avustralyalılar, Çinli, Hintli ve Arapların bir arada yaşadıkları Filipinler Güneydoğu Asya ülkeleri arasında turistlerin en çok ziyaret ettiği ülkelerin başında geliyor. Filipinler özellikle çeltik tarlalarıyla ünlü olan bir ülke... 2 bin yıllık olan bu

tarlalar Filipinlerin en önemli tarihi mirası olarak kabul ediliyor. Filipin kültürü, İspanya ve Amerika kültüründen yoğun şekilde etkilenmiş... Sömürgecilik döneminin izlerini taşıyan bu etki başta edebiyat, mimari ve din olmak üzere bir çok alanda kendini gösteriyor.

Bir adalar ülkesi

Filipinler baştan aşağı adalardan oluşan bir ülke... Ülkede tam 7107 ada bulunuyor ve bu adaların 5 bininde insanlar yaşıyor. Diğer adalar ise şu an boş durumda... Filipinlerin en önemli adaları Lüzon, Visayas ve Mindanao Adaları... Başkent Manila da Lüzon Adası'nın üzerine kurulmuş bir şehir.

Bu arada işinize yarayacak önemli bir bilgiyi de sizlerle paylaşayım. Filipinler de bir çok Güneydoğu Asya ülkesi gibi Türkiye vatandaşlarından vize istemiyor. Ülkeye ilk girdiğinizde 21 gün vizesiz kalış izni alabiliyorsunuz. Eğer kalış süresini uzatmak istiyorsanız herhangi bir göçmen bürosuna başvurup 2 bin Pezo, yani 80 Türk Lirası karşılığında kalış sürenizi 59 güne uzatabilirsiniz.

Başkent Manila

Başkent Manila yaklaşık 20 milyon kişinin yaşadığı ilginç bir şehir... Bir yanda gökdelenlerin, lüks alış- veriş merkezlerinin bulunduğu şehrin öbür yanında ise evsizler, meteliğe kurşun atanlar yaşıyor. Manila bu yönüyle tam bir çelişkiler şehri... Şehirde ulaşım daha çok Jeepney ismi verilen araçlarla sağlanıyor. Manila'da bulabileceğiniz en ucuz toplu taşıma aracı olan Jeepneyler Amerikalılardan kalma askeri araçların dolmuşlara çevrilmesiyle oluşmuş. Başkent Manila da diğer Güneydoğu Asya ülkeleri gibi kalabalık bir şehir... Şehirde kaos, gürültü almış başını gidiyor. Ben de Güneydoğu Asya ülkelerinin aslında en çok bu yönünü seviyorum. Bu kaosun, gürültünün, basitliğin içinde farklı bir huzur buluyorum.

Zorla Hıristiyanlaştırılan Müslümanlar

İslâm Filipinlere 13. yüzyıl'da Müslüman tüccarlar vasıtasıyla girmiş ve kısa zamanda bütün ülkeye yayılmış. Fakat 15. yüzyıl'da İspanyol sömürgecilerin gelmesiyle birlikte halk zorla Hıristiyanlaştırılmaya başlanmış. Şu an yüzde seksen-inden fazlasının Hıristiyan olduğu ülkede Müslümanların

nüfusu ise sadece yüzde on... Filipinli Müslümanlar başkent Manila'da daha çok şehrin arka sokaklarında, varoşlarda yaşıyor. Bir zamanlar ahalisinin büyük bir kısmı Müslüman olan Manila'nın sömürgecilerin eliyle zorla Hıristiyanlaştırılması Müslümanlar tarafından hiçbir zaman unutulmamış. Hatta Manila'da tanıştığım Müslümanlarla biraz sohbeti ilerlettikten sonra konu mutlaka bir şekilde sömürgecilerin Müslümanlara yaptıkları zulümlere geliyordu.

Makati bölgesi

Manila'nın en bilinen yerlerinin başında Makati bölgesi geliyor. Makati lüks alışveriş merkezlerinin, çok katlı binaların bulunduğu bir bölge. Şehrin ekonomisinin kalbi de Makati'de atıyor. Manila'ya sadece Makati'deki gökdelenlerden, lüks alışveriş merkezlerinden bakıldığında modern, gelişmiş, düzenli bir şehirle karşı karşıya olduğunuz hissine kapılıyorsunuz. Fakat gerçek hiç de böyle değil. Filipinler dünyada kapitalizmin en vahşi şekilde yaşandığı ülkelerin başında geliyor. Bundan dolayı fakirlerle zenginler arasında müthiş bir uçurum oluşmuş. Manila'da gezerken sık sık evsizlerle, sokakta yaşayanlarla karşılaşıyorsunuz. Evsizlerinhemen gökdelenlerin, lüks alışveriş merkezlerinin kenarlarında yaşamaları ise ortaya ilginç bir görüntü çıkarıyor.

Tarihin donduğu yer İntramurus

Manila'ya gelindiğinde mutlaka uğranılması gereken yerlerden biri de İntramurus bölgesi... Manila'nın ilk kurulduğu yer olarak kabul edilen İntramurus adeta şehrin tarihinin bir özeti gibi... İspanyollar tarafından inşa edilmiş olan İntramurus'da 5 dolar vererek güzel bir fayton turu yapabiliyorsunuz. Etrafı surlarla çevrili olan İntramurus'un tarihi sokaklarında ilerlerken kendinizi adeta bir tarihin içinden geçermiş gibi hissediyorsunuz. Bir çoğu sömürge döneminde yapılmış olan binalardaki İspanyol mimarisinin izleri ise hemen gözünüze çarpıyor. Fakat Manila'da gezerken benim dikkatimi en çok İspanyollardan, sömürge döneminden kalan acıların izleri çekiyor.

İlginç bir Manila hatırası

Kameraman arkadaşım Celal Topçu ile birlikte bir akşamüstü karnımızı doyurmak için Manila'nın Mabini bölgesinde Araplara ait bir lokantaya giriyoruz. Yanımızda ayrıca Manila'da tanıştığımız iki genç Müslüman arkadaşımız da var. Bir taraftan yemeklerimizi yiyor diğer taraftan da Filipinli Müslüman arkadaşlarımızla sohbet ediyoruz. Yemeklerimizi yedikten sonra garsona hesabı getirmesini söylüyorum. Garson hesabı getirince defterin arasına parayı koyup kasaya gönderiyorum. Kısa bir süre sonra garson tekrar yanımıza gelip biraz önce ödediğim parayı eksiksiz geri veriyor. Bunun üzerine Celal de ben de şaşırıyoruz ve neler oluyor diye birbirimize bakıyoruz. Garsona niçin parayı eksiksiz geri getirdiğini sorduğumda Filipinli garson, sizin hesabınız ödenmiş diyor. Yanımızda oturan iki Filipinli Müslüman'ın dışında kimseyi tanımadığımız Manila'da bizim hesabımızı kim öder? Garsona büyük bir merakla hesabın kim tarafından ödendiğini soruyorum. O da hesabın kim tarafından ödendiğini bilmediğini; fakat lokantanın sahibinin kendisine bizden para almamasını tembihlediğini

söylüyor. Ben de bunun üzerine garsona lokantanın sahibinin kim olduğunu soruyorum. Garson birkaç masa ötemizde keyifle nargilesini çeken bir adamı gösteriyor. Hemen masadan kalkıp garsonun gösterdiği adamın yanına gidiyorum.

Hesabı Davos'ta Erdoğan ödedi

Önce selam veriyorum ve tanışıyoruz. Lokantanın sahibi ailesi İsrail işgali nedeniyle topraklarını terk etmek zorunda kalan, bundan dolayı da Ürdün'de doğup büyüyen bir Filistinliymiş. O da bana "Siz Türk'sünüz değil mi? diye soruyor. Ben "evet" deyince başını sallayarak "demek ki yanılmamışım" diye ekliyor. Ben bir an önce hesabın kim tarafından ödendiğini öğrenmek istiyorum. Bundan dolayı lokantanın Filistinli sahibine "bizim hesabı kim ödedi?" diye soruyorum. O da gülerek "Sizin hesap Davos'ta Erdoğan tarafından ödendi "diyor. Şaşırıyorum, ilk anda ne diyeceğimi bilemiyorum. Daha sonra lokantanın sahibine bizim paramızın Filistinli bir kardeşimizin cebine girmesinden mutlu olacağımızı, bundan dolayı ödeme yapma konusunda ısrarcı olduğumuzu söylüyorum. Bunun üzerine o da bana aynen şöyle cevap veriyor:

"Bu yemeği size Erdoğan'ın ikramı olarak düşünün. Filistinliler olarak İslâm dünyasının hiçbir ülkesinden umudumuz yok. Bizim için tek umut sizsiniz, tek umut Türkiye... Sizden tek isteğimiz Türkiye'ye sahip çıkmanız."

Manila'da yaşadığımız ve beni son derece etkileyen bu hatırayı sanırım ömrümün sonuna kadar hiç unutamayacağım.

Mayıs 2014

Tanzanya'nın Kumlu Mescidleri

Yedi saatlik bir uçak yolculuğunun ardından yol arkadaşım Celal'le birlikte Tanzanya'nın başkenti Darusselam'a ulaşıyoruz. Tanzanya yönetimi Türkiye vatandaşlarından vize istediği için havaalanında yabancıların arasına karışıp vize sırasına giriyoruz. Sırada beklerken ben de merakla Tanzanyalı memurları, polisleri inceliyorum. Hiç acele etmeyen rahat tavırlarıyla Tanzanyalılar bana oldukça sevimli geliyor. Vize sırasında beklerken yanlış telaffuzla da olsa isimlerimiz okunuyor ve 50 dolar karşılığında vizelerimizi alıyoruz. Havaalanından çıkar çıkmaz, bizi bekleyen Kemal ağabey ve Aşir kardeşimizle kucaklaşıyoruz. Havaalanından ayrılıp otel aramak için şehir merkezinde dolaşırken sabah ezanı okunmaya başlıyor. Ben de yıllardır Tanzanya'da yaşayan Kemal ağabeye sabah namazını Tanzanyalı Müslümanlarla birlikte kılmamız için bizi bir camiye yetiştirmesini rica ediyorum.

Tanzanya'da bir mescid

Ezan okunan tarafa doğru arabayla ilerlerken sokak aralarının birinde basit, sade bir mescid buluyoruz. Siyah derili, yüzleri gülümseyen Tanzanyalı Müslümanlar sokak aralarından adeta mescide doğru akıyorlar. Mescidde bir köşeye çekilip sabah zikirlerini çeken, huşu içinde Allah'a secde eden Tanzanyalı

kardeşlerimi seyrediyorum. Müezzin kamet getirmeye başlıyor. Renklerimiz, dillerimiz, vatanlarımız farklı da olsa omuz omuza verip siyah derili kardeşlerimizle safa duruyoruz. İmam Kuran'dan ayetler okurken içimi tatlı bir huzur sarıyor. Secdeye gider gitmez alnımın kumlandığını fark ediyorum. İşte o an, alnım secdede kumlanırken iliklerime kadar bir kez daha Afrika'da Müslüman kardeşlerimle bir arada olduğumu hissediyorum. Afrika'nın ruhumda bıraktığı en etkili izlerden biri olan bu kumlu mescid bana dünyadaki bütün gösterişli yapılardan daha huzurlu ve güzel geliyor.

Nüfusun üçte biri Müslüman

Bir Doğu Afrika ülkesi olan Tanzanya ismini 1964 yılında birleşerek Tanzanya'yı oluşturan Tanganika ve Zanzibar bölgelerinin ilk hecelerinden alıyor. Kenya, Uganda, Ruanda, Burundi, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Zambiya, Malavi ve Mozanbik'e komşu olan ülkenin doğusunun baştan aşağı Hint Okyanusu'na kıyısı bulunuyor. Nüfusu bugün 41 milyonu aşan ülkede nüfusun üçte biri Müslümanlardan, üçte biri Hıristiyanlardan üçte biri de pagan dinlere mensup kabilelerden

oluşuyor. Fakat Tanzanya'daki yönetim ve eğitim daha çok Hıristiyanların kontrolünde... Bunda da Batı'nın Tanzanyalı Hıristiyanlara verdiği desteğin payı büyük. Ayrıca açılan dini okullar ve misyonerlik faaliyetleri nedeniyle ülkede Hıristiyanlık her geçen yıl daha da yayılıyor.

Müslümanların tarihi şehri Kilwa

Tarihi kaynaklara göre 1200 ile 1500 yılları arasında Tanzanya'nın güneyindeki Kilwa şehri, bölgenin en ileri gelen şehirlerinden biriydi. 1300'lü yılların başında Müslüman seyyah İbn-i Battuta Kilwa'yı ziyaret ettikten sonra tuttuğu notlarında burayı dünyadaki en güzel şehirlerden biri olarak anlatıyor. Öte yandan başta sahil kesimler olmak üzere bugün Tanzanya'nın dört bir yanında yaygın olan İslâm, bölgede 8.ve 9. yüzyıllardan itibaren yayılmaya başlamış. 1498 yılında Vasco da Gama'nın Doğu Afrika kıyılarına ayak basan ilk Avrupalı olması ise Tanzanyalılar için sıkıntılı günlerin habercisi olmuş. 1525 yılına gelindiğinde bölgede Portekizler baskı, zulüm ve köle ticaretine dayanan vahşi bir sömürge düzeni kurmuşlar. Portekiz egemenliği Ummanlı Arap Müslümanların Tanzanya'ya ayak bastığı 18. yüzyıla kadar sürmüş.

Bir sufi direnişi Maji Maji İsyanı

Portekizlilerin Ummanlı Araplar tarafından Ruvuma Nehri'nin kuzeyinden atılmasının ardından kıyıdaki adımlarını sağlamlaştıran Umman Sultanı Seyyid Said, Tanganika Gölü'ne kadar sınırlarını genişletmiş. Öyle ki 1840 yılında başkentini Zanzibar'a taşımış. Müslümanların hâkimiyeti döneminde Tanzanya yeni bir şehrin, yeni bir sanatın, yeni bir ruhun, yeni bir toplumun, ezcümle yeni bir medeniyetin doğuşuna şahitlik etmiş. İslâm, başta Zanzibar olmak üzere Tanzanya'nın genelinde dalga dalga yayılmış. Fakat hak ile batılın binlerce yıldır süren mücadelesinde bu sefer batıl adına bayrağı Almanya teslim almış ve Tanzanya Almanlar tarafından sömürgeleştirilmeye başlanmış. 1880'lerden 1919 yılına kadar Almanya'nın sömürgesi altında kalan Tanzanya'da Alman sömürüsüne karşı sufiler tarafından cihadın fitili ateşlenmiş. Şazeli ve Kadiri sufilerin önderliğinde ilan edilen bu şanlı cihad ellerdeki küçük imkânlara rağmen Almanlara kök söktürmüş. 1905'den 1907 yılına kadar süren ve Afrika tarihinde sömürgecilere başkaldırının sembollerinden biri haline dönüşen bu sufi direniş, Afrika tarihine Maji Maji isyanı olarak geçmiş.

Komünizmin mahvettiği ülke

Tanzanya, Milletler Cemiyeti'nin kurulmasının ardından bir süre İngiliz boyunduruğuna girdi. 1961 yılında bağımsızlığına kavuşan ülke, 1964 yılında Zanzibar'la birleşti. Bağımsızlığın ardından komünizmle yönetilmeye başlanan Tanzanya; Çin, Doğu Almanya ve SSCB tarafından desteklendi. Ancak bu süre içinde rüşvet ve siyasi yolsuzluklar hızla artmaya başladı. Komünist rejim döneminde bir çok köy yakıldı ve özellikle Müslüman köylüler zorla komünleştirilen tarlalarda çalışmaya yollandı. Bu durum tarımsal yeterliliği ve üretimi felce uğrattı. Bu dönemin ardından Tanzanya dünyanın en az gelişmiş ve dış yardıma en çok gereksinim duyan ülkelerin

den biri haline geldi. Afrika, Tanzanya vasıtasıyla bir kez daha kurtuluşun sosyalizmde olmadığını, sosyalizmin insanlığa sadece fakirlik ve acı verdiğini görmüş oldu.

Selamet diyarı Darusselam

Dört buçuk milyonluk nüfusuyla ülkenin en kalabalık ve en önemli şehri olan Darusselam her türlü modernleşmeye rağmen yerel havasını koruyan, Afrika atmosferini iliklerinize kadar hissedebileceğiniz bir şehir... Her köşe başında geleneksel kıyafetleriyle karşınıza çıkan Massai kabilesine mensup gençler, başörtülü ve siyah çarşaflı Müslüman hanımlar, sokak satıcıları, köşe başı şiş kebap ve balıkçıları Darusselam'ın kendine özgü değişmeyen görüntüleri... Adı "barış şehri, selamet diyarı" anlamına gelen Darusselam ayrıca Doğu Afrika'nın en büyük doğal limanlarından birine de sahip... Son yıllarda hızla gelişen bir şehir olan Darusselam özellikle son 5 yılda daha da modernleşti. Darusselam ayrıca Doğu kültürüyle Alman ve İngiliz etkilerinin birleştiği bir şehir. Şehirde gezerken rastladığımız Arap ve Hintlilere ait mahalleler Doğu kültürünü yansıtırken, Almanlardan kalma tren garı, posta telgraf binası ve İngilizlerden kalma katedral Batı kültüründen izler

taşıyor. Gerçek bir Darusselam havası almak içinse Kariakoo Çarşısı'na gitmek gerekiyor. Şehrin ortasında bulunan Kariakoo Çarşısı'nda meyve, sebze, balık, baharat ne ararsanız bulabilirsiniz. Burası şehrin en kalabalık, en canlı ve de en yerel mekânıdır. Genelde sıcakkanlı ve güler yüzlü insanların yaşadıkları bir şehir olan Darusselam'da gezerken istisnai bir durum olmadıktan sonra güvenlik problemiyle karşılaşmazsınız.

Tanzanya'nın ilginç kabilesi Massailer

Bir çok yerel kabilenin bulunduğu Tanzanya'da en ilginç kabilelerin başında Massailer geliyor. Biz de Massaileri merak edip onları ziyaret ettik, hatta ünlü yerel danslarını bile seyrettik. Ülkedeki nüfusun yüzde ikisini oluşturan Massailer özellikle sığırlarına büyük önem veriyor. Hatta sığırlarını kesmiyor, etlerini yemiyorlar. Massailer ayrıca ölülerini defnetmiyor, yakınlarının cesetlerini uzaklara, vahşi ve yırtıcı hayvanlara bırakıyorlar. Teknolojiye uzak bir hayat yaşayan Afrikalı bu ilginç kabilenin erkekleri tıpkı cahiliye döneminde olduğu gibi onlarca kadınla evlenebiliyor. Massailer her ne kadar daha çok kırsal kesimde yaşasalar da başta Darusselam olmak üzere

metropollerdeki otel, lokanta gibi yerlerde güvenlikçilik yapıyorlar. Bunun sebebi ise Massailerin Tanzanyalıların nezdinde birer korkusuz kabile savaşçısı olarak görülmesidir.

Kim daha mutlu, Afrikalılar mı biz mi?

Afrika'nın en yüksek dağı Klimanjero'ya, en büyük gölü olan Victoria Gölü'ne ev sahipliği yapan Tanzanya'nın en meşhur şehri Darusselam olsa da ülkenin başkenti Dodoma'dır. Tanzanya'nın resmi dilleri ise Swahili ve İngilizce'den oluşuyor... Arapça-Afrikalı karışımı bir dil olan Swahili dilinde önceleri yazıda Arapça kullanılıyormuş. Fakat komünistlerin öncülük ettikleri harf devrimi ile Tanzanya'daki yazı dili Arapçadan Latinceye çevrilmiş. Tıpkı Türkiye'de olduğu gibi Tanzanya'da da zihinler Batı kültürüyle iğdiş edilmeye harf devrimiyle başlanmış.

Önce kölelik, sonra sömürge ve şimdi de fakirlikle imtihan olan Tanzanyalı Müslümanlar her türlü zorluğa rağmen genel olarak şükür ehli insanlar... Hayatın zorluklarına karşı sabırla tahammül ediyor, mutlu olmasını başarıyorlar. Ya anlamsız telaşlar içinde koşturan modern çağın insanı? Devamlı tüketen, konforu artan ama bir türlü tatmin olamayanlar... Mutluluğu daha fazla sahip olmakta arayıp bir şeylere sahip oldukça

en masum, en doğal yönlerini kaybedenler. Bir tarafta yokluk içinde de olsa mutlu olabilenler. Diğer tarafta her türlü imkâna rağmen yaşamdan zevk alamayanlar... İnsan Afrika'da en çok bunları düşünüyor. Afrika'da bizi sürekli tüketmeye koşullayan kapitalizmin aslında hayatlarımızı ne kadar ağırlaştırdığını, çekilmez kıldığını bir kez daha fark ediyorsunuz.

Nisan 2014

Zanzibarlıların Bekledikleri Osmanlı Elçisi

Darusselam'dan bindiğimiz Klimenjero isimli feribot Zanzibar Adası'na doğru yol alırken benim de aklımdan Âlem-i İslâm'ın durumu geçiyor. Bir taraftan yan koltukta oturan Ummanlı gençle sohbet ediyor diğer taraftan da ümmetimizin Suriye'de, Mısır'da, Orta Afrika'da, Doğu Türkistan'da, Afganistan'da, Patani'de, Arakan'da yaşadığı acıları düşünüyorum. Osmanlı'nın yıkılmasından sonra paramparça olan; başsız, korunaksız kalan Âlem-i İslâm'ın bugün yaşadıklarının Haçlı Seferleri'nden, Moğol istilasından ne farkı var diye soruyorum kendi kendime... Ayrıca "İçinde bulunduğumuz durumdan nasıl kurtulacağız, çaremiz, çıkış yolumuz nedir? " sorusuna cevaplar ararken çözümün bizde; İstanbul'da, Anadolu'nun İslâm'la yeniden dirilip dünyaya nizam vermesinde olduğu düşüncesi tüm zihnimi kuşatıyor.

Zanzibarlı Faruk'un tedirginliği

İçimden bu düşünceler geçerken Zanzibar Adası'na yaklaştığımızı fark ediyorum. Yol arkadaşım Celal'le ikimizi tatlı bir telaş sarıyor. Müslümanların yaşadıkları bir diyara daha adım atacak olmamız bizi ziyadesiyle memnun ediyor. İçinde bulunduğumuz vapur kıyıya yaklaşırken sahilde bekleyen takkeli, beyaz entarili, sakallı erkeklerin; çarşaflı, başörtülü Müs-

lüman genç kızların çokluğu dikkatimizi çekiyor. Limanın etrafında birikmiş kalabalığı aşıp bizi karşılayan Zanzibarlı arkadaşımız Faruk'la kucaklaşıyoruz. Faruk'un arabasına binip kalacağımız otele doğru yol alırken Faruk bize Türkiye ile ilgili üst üste sorular sormaya başlıyor. Faruk'un Türkiye ile bu denli yakından ilgilenmesi dikkatimi çekiyor ve kendimi adeta bir Türkiye uzmanı ile sohbet ediyormuş gibi hissediyorum. Soruları karşısında artık dayanamıyorum ve Faruk'a "Bakıyorum da Zanzibar'dan daha çok Türkiye ile ilgileniyorsun " diyorum. Faruk da bu söylediklerime "Türkiye'nin başına bir şey gelse bundan tüm Müslümanlar etkilenir. Fakat Zanzibar'a bir şey olsa bu sadece Zanzibar'a zarar verir. Türkiye olmasa Zanzibar adasındaki yüzlerce yetime, fakir ve garibana kim el uzatır? " diyerek cevap veriyor. Zanzibarlı Faruk'un Türkiye'nin önemine dair söylediği bu sözler bize bir kez daha dünya Müslümanlarının Türkiye'nin üzerine nasıl titrediğini öğretiyor.

Zanzibar'ın Müslüman ahalisi

Aslı "Zencilerin Sahili" anlamındaki Zencibar olan; fakat sömürgecilikten sonra Zanzibar olarak değiştirilen bu güzel ada tarih boyunca hep Doğu Afrikalı bir İslâm diyarı olarak kalmış. Zengin tarihi mirası, gizemli daracık sokakları, gümüş parıltılı kumsalları, ünlü baharat bahçeleri ve içinde sakladığı bir çok güzellikle Zanzibar Adası ana adanın dışında bir çok adadan oluşuyor. Zanzibar'ın toplam nüfusu bir milyonu aşarken ada halkının yüzde doksan dokuzu Müslümandır. Zanzibar içişlerinde serbest olmasına rağmen dışişlerinde Tanzanya'ya bağlı yarı özerk bir bölge... Ada halkının tarih, kültür ve yaşantısına damgasını vuran İslâm Zanzibar'a ilk defa 8. yüzyıl'da Arap tüccarlar vasıtasıyla ulaşmış. İslâm'ın Doğu Afrika'ya açılan kapılarından biri olarak da kabul edilen Zanzibar ayrıca 1832 yılından itibaren Umman'a başkentlik yapmış.

Adanın acayip evi

Zanzibar kıyılarına yaklaştığınızda sizi ilk olarak "Beytül Acayip" yani acayip ev karşılıyor. Arap sultanlar tarafından inşa edilen bu binaya Beytül Acayip denilmesinin nedeni ise adada

elektrik ve asansörün ilk defa burada kullanılması... Hatta ada halkı elektrikle ilk defa karşılaştığında bir hayli korkmuş ve korkudan aylarca Beytül Acayip'e yaklaşamamış. Şu an daha çok müze olarak kullanılan Beytül Acayip bir zamanlar Umman Sultanlığı'nın da yönetim konutuymuş. Beytül Acayip'in teras katına çıktığınızda sizi 1800'lü yıllara ait bir saat kulesi karşılıyor. Terastan adanın dört bir yanını, ayrıca Hint Okyanusu'nu bir kartpostala çeviren sandal ve yelkenlileri seyredebiliyorsunuz. Öte yandan Beytül Acayip'in bir tarafında Araplar tarafından inşa edilmiş bir saray, diğer tarafında ise yine Araplardan kalma tarihi bir kale bulunuyor. Portekizlilerin saldırılarına karşı yapılan kale, yıllara meydan okurcasına

ayakta kalmaya devam ediyor. Saray ise bugün müze ve sosyal etkinliklerin düzenlendiği bir kültür merkezine dönüşmüş.

Stone Town ve Malcom X Sokağı

Zanzibar Adası Doğu Afrika'da Arap kültürünü en yoğun şekilde hissedebileceğiniz yerlerin başında geliyor. Özellikle adanın merkezi olarak bilinen Stone Town'ın her bir köşesi İslâm mimarisinin o enfes, zarif, insanı ötelere doğru yolculuğa çıkaran izleriyle dolu. Bir eski zaman şehri, masal diyarı olan Stone Town'da daracık sokakları adımlarken kendinizi birden bambaşka bir atmosferin içinde buluyorsunuz. Birbirinden güzel tarihi evler, el işlemeli, ahşap oymalı kapılar sizi kendine hayran bırakıyor. Stone Town'da gezerken bizi en çok şaşırtan şeylerden biri de tesadüfen karşılaştığımız Malcom X Sokağı oldu. Malcom X'in isminin Zanzibar'da bir sokağa verilip şehadetinin üzerinden yıllar geçmesine rağmen Zanzibarlı Müslümanlar tarafından yaşatılmaya çalışılması bizi çok mutlu etti.

Kölelerin tutulduğu yer altı mahzenleri

Zanzibar yıllarca köle ticaretinin Doğu Afrika'daki merkezlerinden biri olmuş. Batılılar burada zincirledikleri köleleri

gemilerle kendi ülkelerine taşımışlar. Kölelerin bir zamanlar yaşadıkları acıların izleri ise Mukunazini Kilisesi'nin bahçesindeki yer altı bölmelerinde saklı... Daracık ve son derece kasvetli olan bu yer altı bölmelerinin her birinde bir zamanlar en az elli köle tutuluyormuş. Kölelerden bazıları da aylarca tutuldukları bölmelerdeki gayri insani şartlara dayanamayarak buralarda can veriyormuş. Mukunazini Kilisesi'nin çevresinde bu şekilde 15'ten fazla bölme bulunuyor. Yer altındaki bu bölmeleri gezdiğinizde sömürgeciliğin Afrika insanına yaşattığı acıları iliklerinize kadar hissediyorsunuz. Kilisenin bahçesinde bir de ünlü köle anıtı var. Bu köle anıtı her ne kadar köleliğin bittiğini simgelese de Batılı devletler Afrika insanını bugün de farklı yöntemler kullanarak sömürmeye devam ediyor.

Emir Ali Bey ve askerleri

Osmanlı ile Zanzibar Müslümanları arasında farklı zamanlarda ilişkiler kurulurken bu ilişkilerin başlangıcı 1500'lü yıllara kadar uzanıyor. Adaya ilk defa ünlü denizci Emir Ali Bey komutasındaki Osmanlı askerleri ayak basmış. Zanzibarlıların anlattıklarına göre, Emir Ali Bey Portekizlilere karşı savaşırken şehit düşmeden önce adanın yöneticilerine Osmanlı'nın Zanzibar'a bir elçi gönderebileceğini söylemiş. Bunun üzerine Zanzibarlılar uzun bir süre adaya yaklaşan gemilerin içinde elçinin bulunabileceğini düşünerek karşılama töreni için sahile inmişler. Fakat beklenen elçi ve gemi bir türlü gelmemiş. Beklenen elçi gelmese de Osmanlı'ya hep sadakat gösteren Zanzibarlılar yıllarca hutbelerini Osmanlı halifeleri adına okumuşlar.

Forozan Yemek Pazarı ve adaya veda

Zanzibar Adası'nın en renkli yerlerinden biri de Forozan Yemek Pazarı'dır. Akşama birkaç saat kala kurulmaya başlanan yemek pazarı kısa zamanda farklı yiyecek ve içeceklerin satıl

dığı tezgâhlarla dolmaya başlıyor. Döner ve kebapçılar Forozan Yemek Pazarı'nın değişmez ev sahiplerini oluştururken, yemek tezgâhlarına kurulan kısık ışıklı lüküsler meydana farklı bir renk katıyor. Forozan Yemek Pazarı'nda bir köşeye çekilip meydanda olup bitenleri seyretmek ise insana büyük bir zevk veriyor. Zanzibar Adası'na veda vaktimiz yaklaşırken ben de bu masalımsı adadan ayrılacak olmanın hüznünü yaşamaya başlıyorum. Aklım özellikle de adaya bir türlü gelmeyen Zanzibarlı Müslümanların yıllarca bekledikleri Osmanlı elçisinde kalıyor…

Nisan 2014

Güney Yemen'e Yolculuk

Bazı ülkeler içinizde öyle yer ederler ki adeta sizde bir tutkuya dönüşürler. Bu ülkelere tekrar tekrar gitmek ister, yaptığınız her yolculukta bu ülkelerde yeni şeyler keşfedersiniz. Bu ülkeleri özlemek artık sizi yormaya başladığı andan itibaren de ilk fırsatta yola düşersiniz. İşte Yemen benim için böyle bir ülkedir. İçimde hep özlediğim, sakladığım bir Yemen vardır. Yemen'in kadim çarşılarını gezerken, modernizmin henüz esir alamadığı saf ve temiz insanlarıyla sohbet ederken, çöllerde Osmanlı askerlerinin, ecdadımızın izlerini sürerken bambaşka duygular hisseder, Yemen'e olan sevgim, muhabbetim katlanarak artar.

İki yıl sonra tekrar Yemen

Yemen'e daha önce bir kez gitmiş ve başkent Sana'da 10 gün geçirmiştim. Fakat Yemen'e duyduğum özlem dayanılmaz bir hal alınca uçağa atlayıp soluğu tekrar Yemen'de aldım. Yanımda da yolculuklarımın bir çoğunda bana yol arkadaşlığı yapan Celal Topçu kardeşim vardı. Hem başkent Yemen'den güneye doğru yola çıkacak hem de yolculuğumuzu belgeselleştirecektik. Önce iki gün Sana'da kalıp Sana'daki dostlarımızla hasret giderdik. Güney'deki şehirlere, özellikle de Aden'e yolculuk biraz riskli olduğu için İhvan'dan arkadaşlarımız yanı-

mıza dört genç koruma verdiler. Aden'e yolculuk riskliydi. Çünkü Kuzey Yemen'den ayrılmak isteyen gruplar bazen yol kesip insan kaçırabiliyorlardı. Allah'a tevekkül edip yola düştük. Güney Yemen'i merak ediyor; Hudeyde, Taiz ve Aden'i görmeyi çok istiyorduk.

Hudeyde'yle bismillah

Önce uçakla başkent Sana'dan Hudeyde'ye uçtuk. Burada yolculuğumuz boyunca bize yol arkadaşlığı yapacak olan şoförümüz Adil'le buluştuk. Yemen-Suud sınırındaki Bedevi Cof Kabilesi'ne mensup olan şoförümüz Adil tatlı sohbetiyle bizi hemen keyiflendirmeye başladı. Önce bir süre Hudeyde'yi gezdik. Bir milyonun üzerindeki nüfusuyla Yemen'in dördüncü büyük şehri olan Hudeyde aynı zamanda ülkenin liman şehri olarak da biliniyor. Yemen'in dış ticarette dünyaya açılan kapısı olan Hudeyde'ye Hint Okyanusu bir başka güzellik katıyor. Ayrıca biz şehri gezerken okyanustan gelen o tatlı esinti de peşimizi hiç bırakmıyor.

Yemen illerinde Veysel Karani

Hudeyde'de bir süre dolaştıktan sonra Veysel Karani'nin türbesini ziyaret etmek için tekrar yola koyuluyoruz. Benim ise içim içime sığmıyor. Büyük bir heyecanla şoförümüz Adil'e daha hızlı gitmesini söylüyorum. Bu arada annemin kalplerimize peygamber sevgisini yerleştirmek için Veysel Karani ile ilgili anlattığı hikâyeleri düşünüyorum. Çocukluğumun kahramanlarını yıllar sonra ziyaret etmek, bu insanlarla ilgili çocukluğumda zihnimden geçenleri hatırlamak bende bambaşka duygulara neden oluyor. Yolda rastladığımız köylülere sora sora Veysel Karani'nin Hudeyde yakınlarındaki kabrini buluyoruz. Anne hakkının, Peygamber sevgisinin sembolü olan Veysel Karani'ye dualar gönderiyoruz. Bir büyük hak aşığına selam vermenin, kabrini ziyaret etmenin mutluluğunu yaşarken aklıma Yunus'un şu mısraları geliyor:

Yastığı taş idi döşek postu
Cennetlik eylemek ümmeti kastı
Hakkın sevgilisi habibin dostu
Yemen illerinde Veysel Karani

Anasından destur aldı durmadı,
Kâbe yollarını geçti boyladı
Geldi o Resulü evde bulmadı
Yemen illerinde Veysel Karani

Taiz yolundaki militanlar

Hudeyde'den sonraki rotamız ise Taiz şehri oluyor. Gece güneyli ayrılıkçıların yolculara yönelik yol kesme, bazen de kaçırma eylemleri olduğu için Hudeyde-Taiz arasını gündüz geçmeye çalışıyoruz. Fakat yol boyunca Yemen askerlerinin sık sık arabaları durdurmaları bizi bir hayli yavaşlatıyor. Bundan dolayı geceye kalıyoruz. "İşte bu durum sıkıntılı" diyor şoförümüz Adil telaşlı bir yüz ifadesiyle... Yolda mola verilecek yer olmadığı için "hayırlısı bakalım" diyerek yolumuza devam ediyoruz.

Taiz şehrine 1 saatlik bir mesafede yaktıkları lastiklerle yolları kapatmaya çalışan bir grup ayrılıkçı militana rastlıyoruz. Bir çoğu gençlerden oluşan militanlar bir taraftan yoldan geçmeye çalışan arabalardaki insanlara tehditler yağdırarak ellerindeki sopaları sallarken diğer taraftan da slogan atıyorlar. Şoförümüz Adil arabamız militanlara yaklaşır yaklaşmaz arabanın gazına basıyor ve arabamız durdurulamadan yolumuza devam ediyoruz. Gecenin ilerleyen saatlerinde kazasız belasız Taiz şehrine giriyoruz. Kendimizi Taiz'de bizi bekleyen Yemenli arkadaşımızın önceden rezervasyon yaptırdığı otele atıp yol yorgunluğumuzdan sıyrılmaya çalışıyoruz.

Kahveleriyle ünlü Taiz

615 bin nüfuslu Taiz şehri, Yemen'in tarihi şehirlerinden biri olma özelliği taşıyor. Özellikle Eyyûbiler ve Resûliler dönemlerinde bölgenin en önemli şehirlerinden biri olan Taiz'in etrafı tamamen dağlarla çevrili. Kahvelerinin tadıyla meşhur olan şehir 16. yüzyıl'da Osmanlı'nın yönetimi altına girmiş ve bu dönemde Osmanlı Paşaları tarafından yönetilmiş. Taiz'in en ünlü tarihi mekânı ise Kahire Kalesi... 120 metre yüksekliğindeki kalenin 4 ana kapısı bulunuyor. Biz de bu kapılardan birinden içeri girip kaleye tırmanmaya başlıyoruz. Eyyûbiler ile Rasûliler döneminde siyasi suçluların tutulduğu kale, Zeydî imamlardan İmam Yahya döneminde esir toplama kampı olarak kullanılmış. Sabır Dağı'nın eteklerinden adeta bir kule gibi gökyüzüne yükselen Kahire Kalesi'nin zirvesine tırmanmanız için bizim gibi bir hayli yol yürümeniz gerekiyor. Daracık merdivenleri aştıktan sonra ise muhteşem Taiz manzarası sizi bekliyor.

Bir zamanların ilim ve irfan merkezi

Yemen'in diğer şehirleri gibi yorgun ve bakımsız bir şehir olan Taiz'in en hareketli bölgesini Eski Çarşı'nın bulunduğu bölge oluşturuyor. Biz de Kahire Kalesi'ni gezdikten sonra Eski

Çarşı'ya yöneliyoruz. Haftanın belli günlerinde pazarların kurulduğu Eski Çarşı'nın dört bir tarafı kahvehanelerle dolu... Taiz'in tarihi kimliğine damgasını vuran Eski Çarşı'nın etrafında iki önemli tarihi eser bulunuyor. Bu eserlerden ilki Muzaffer Camii... Rasûliler devleti döneminde inşa edilen cami, sade, insana huzur veren yapısını bugün de korumaya devam ediyor. Taiz'deki diğer önemli tarihî eser ise yine Rasûliler devleti döneminde yaptırılan Eşrefiye Camii ve medreseleri... Bir zamanlar Taiz'e Arap Yarımadası'nın farklı bölgelerinden öğrenciler gelirmiş. İlim ve irfan eğitimi için yıllarını şehirde geçiren öğrenciler daha sonra âlim olarak memleketlerine dönerlermiş. Taiz'i, Yemen'in bu güzel şehrini de gezdikten sonra bu sefer ülkenin en güneyindeki Aden'e doğru yol almaya başlıyoruz.

En güneydeki Aden şehri

Taiz'le Aden arası yaklaşık iki saat sürüyor. Biz de sohbetin sonuna kadar demlendiği iki saatin ardından Aden'e ulaşıyoruz. Aden'e ulaşır ulaşmaz geceyi geçirebileceğimiz bir otel aramaya başlıyoruz. Uzun bir çabanın sonunda bulduğumuz otelde geceyi geçirdikten sonra sabah kendimizi Aden sokaklarına atıyoruz. Aden'de dolaşırken bu şehrin Yemen'in diğer şehirlerine göre daha düzenli oluşu hemen dikkatimizi çekiyor. Serbest ticari bölge ve uluslararası uçuşlara açık bir havaalanının varoluşu Aden'i bir cazibe merkezine dönüştürmüş. Nüfusunun büyük bir kısmı Araplardan oluşan şehirde ayrıca Hintliler ve Afrikalılar da yaşıyor.

Tarihi sarnıçlar

Aden'de bir çok tarihi eser bulunuyor. Bu tarihi eserlerin başında ise Aden Kalesi geliyor. Yapılış tarihi kesin olarak bilinmeyen kale, özellikle Portekizliler tarafından aktif olarak kullanılmış ve sömürge döneminin sembollerinden biri

haline gelmiş. Aden'de gezerken sık sık İngilizlerden kalma tarihi eserlerle de karşılaşıyoruz. İngilizler tarafından inşa edilen saat kulesi, kilise ve evler bu eserlerin başında geliyor. Aden'de mutlaka görülmesi gereken tarihi eserlerden bir diğeri de ünlü Aden Sarnıçları... İslâm'ın yayılışından önce bölgede etkili olan Himyeriler devleti döneminde inşa edilen sarnıçlar bugün de tarihi özelliklerini korumaya devam ediyor. Mimarisi hala daha tam olarak çözülemeyen sarnıçlar tarihte inşa edilen ilk barajlardan biri olarak kabul ediliyor.

Yemen'de de aynı oyun

Yemen'den bahsetmişken kısa da olsa ülkenin içinde bulunduğu siyasi iklimle ilgili gözlemlerimi de aktarayım. Yemen'e ilk olarak 2 sene önce gittiğimde diktatör Ali Abdullah Salih'i devirmenin mutluluğunu yaşayan, geleceğe umutla bakan bir halkla karşılaşmıştım. Fakat bu gidişimde Yemenlilerin son

derece sıkıntılı olduklarını gözlemledim. Çünkü hem Ali Abdullah Salih hem de onunla işbirliği yapan İran destekli Husiler ülkeyi iç savaşa sürüklüyorlar. Yemen'de de tıpkı Mısır ve Libya'da yaşanan süreçler yaşanıyor. Devrimlerle birlikte çıkarları zedelenen çevreler eski duruma dönülmesi, yeniden diktatör yönetimlerin kurulması için büyük bir çaba sarf ediyor. Mısır'da nasıl devrim sonrası kurulan halk yönetimine karşı Suudcu Selefiler kullanıldıysa Yemen'de de aynı şekilde Şii Husiler kullanılıyor. Bir taraftan İhvan diğer taraftan da Abdulmecid Zindani gibi âlimler halkı bu oyuna gelinmemesi, hikmetli davranılması yönünde dikkatli olmaya çağırıyor. Görünen o ki yıllardır topraklarımızı sömüren Batılılar ne Mısır'dan, ne Suriye ve Libya'dan, ne de Yemen'den kolay kolay vazgeçmeyecekler. Fakat sabır çoğu zaman en büyük zaferlerin kapılarını aralar. Bizim de Âlem-i İslâm olarak mücadele etmekten, her ne olursa olsun mevzilerimizi korumaktan başka yolumuz yok. Rabbim cümle Ümmet-i Muhammed'i ehl-i küffarın, zalimlerin tuzaklarından korusun...

Mart 2014

Murat Hüdavendigar'ın Yadigârı Kosova

İnsanların hayatlarına anlam katan en önemli unsurlardan biri de fikirdir. Cesed nasıl ayakta kalmak için yemeğe, suya ihtiyaç duyuyorsa ruh ve zihin de fikre ihtiyaç duyar. İnsan en aşılmaz yolları fikirle aşar, en ulaşılamaz menzillere fikirle ulaşır. Fikirsiz insan yaşayan bir ölü gibidir. Çünkü ruh ancak fikirle ayağa kalkar, fikirle kanatlanır. Hayatı şiir tadında yaşamanın tek yolu da fikri yaşamak, yaşamayı fikir bilmektir. Büyük mütefekkirlerin, fedakâr dava adamlarının ön açıcı çabalarıyla toplumsallaşan fikir zamanla ortak bir muhayyileye dönüşür. Fikir ortak bir muhayyileye dönüştükten sonra toplum adeta bir orkestra düzeni alır. İnsanlar farklı enstrümanlar kullansalar da ortak bir ruha sahip oldukları için ortaya harika bir ritim çıkar. Fikrin şiire, edebiyata, mimariye, kültüre, şahsiyete, eğitime dönüştüğü bu ritim toplumu kısa zamanda ayağa kaldırır. Fikir medeniyet olur, hayat bulur. Ölü canlara ruh verir. Toplumda bir ritme dönüşmüş, belli bir zamana damgasını vurmuş fikrin izleri ise üzerinden yüzyıllar geçse de kolay kolay silinmez. Tıpkı fikrin medeniyete, hayata dönüştüğü Osmanlı'nın bu sefer ki durağımız olan Kosova'daki izlerinin silinemediği gibi...

Şehrin manevi merkezi

Yol arkadaşım Celal'le birlikte Kosova'yı başkent Priştine'den gezmeye başlıyoruz ve soluğu ilk olarak şehrin manevi merkezi olan Çarşı bölgesinde alıyoruz. Başkent Priştine'nin merkezinde 50 metre aralıklarla üç tarihi cami bulunuyor. Osmanlı'dan kalma olan bu camilerin isimleri Fatih Sultan Mehmet, Yahya Paşa ve Sultan Murat Camileri... Çarşı ismi

verilen mıntıkada bulunan bu üç tarihi cami Osmanlı'nın Balkanlarda bıraktığı izlerin ne denli güçlü olduğunu da ortaya koyuyor. Bu camiler arasında mimari olarak beni en çok etkileyen cami ise Fatih Sultan Mehmet Camii oluyor. Fatih Sultan Mehmet tarafından Balkanların fethinin ardından 1460 yılında inşa edilen caminin 18. yüzyıldan kalma resim süslemeleri insanı kendine hayran bırakıyor.

Tarih bir ışıktır

Seyahatlerim esnasında ziyaret ettiğim şehirlerin mutlaka önceden tarihlerini bilmek isterim. Çünkü tarih önünüzü aydınlatan, o şehirle ilgili zihninizde gerçek bir fotoğrafın oluşmasını sağlayan bir ışık gibidir. Tarihini bilmediğiniz bir ülke veya şehri ışıksız gezmiş olursunuz.

Başkent Priştine'nin tarihi hakkında araştırmalar yaparken şu bilgilere rastlamıştım: "Tarihi ortaçağa kadar uzanan şehir, 1459 yılında Osmanlı tarafından fethedilmiş. 19. yüzyılın sonunda Kosova vilayetine bağlanan Priştine, Balkan Savaşı'nın ardından tekrar Sırp egemenliğine girmiş. İkinci Dünya Savaşı'nda Almanya ve İtalya'nın kontrolünde kalan Priştine, daha sonra Yugoslavya topraklarına dâhil edilmiş. 1999 yılından 2008'e kadar Birleşmiş Milletler kontrolünde olan şehir, Kosova'nın 17 Şubat 2008 yılında bağımsızlığını ilan etmesiyle birlikte ülkenin başkenti olmuş.

Eğer siyasette etkili olamazsan...

Kosova'da Amerikan kültürü özellikle yeni neslin üzerinde bir hayli etkili... Kosova'daki Hıristiyanlar nüfusun sadece yüzde ikisini oluşturmalarına rağmen her alanda Müslümanlardan daha ön plandalar. Ayrıca camilerin açılmasında bir çok zorluk çıkaran Kosova hükümeti, katedral veya kiliselerin inşasında ise çeşitli kolaylıklar sağlıyor. Batı tarafından da yoğun şekilde desteklenen Hıristiyanlar Kosova'da hiçbir engelle karşılaşmıyor. Fakat İslâmi gruplara yakın dernek ve

vakıfların İslâm dünyasından yardım alması Kosova yönetimi tarafından engelleniyor. Kosova'da Hıristiyan misyonerlerin rahat hareket etmesinde özellikle Hıristiyanların siyasette etkili olmasının büyük bir payı var. Rahmetli Erbakan Hoca boşuna "Eğer Müslümanlar siyasete önem vermezlerse, siyaseti Müslümanlara önem vermeyenler yönetirler" dememiş. Nüfusunun büyük bir kesimi Müslüman olmasına rağmen Müslümanların sosyal, siyasal ve kültürel alanlarda pek etkili olamadıkları Kosova'nın durumu bu sözün ne kadar doğru olduğunu gözler önüne seriyor.

Murat Hüdâvendigar'ı ziyaret

Kosova demek, benim için aslında Sultan Murat Hüdâvendigar demek. Bundan dolayı bulduğumuz ilk fırsatta Balkanların kapılarını İslâm'a açan Sultan Murat Hüdâvendigar'ın türbesini ziyaret etmek için yola çıkıyoruz. "Meşhed-i Hüdâvendigar" ismiyle meşhur olan türbe Kosova Meydan Muharebesi'nin yapıldığı yerde bulunuyor. Sultan Murat Han'ın iç organları Kosova'daki türbesinde gömülürken na'şı ise Bursa'ya defnedilmiş. Murat Hüdavendigar'ın türbesi bana tarihimizi, dedelerimizin İslâm'ın yayılması için gerçekleştirdiği cenkleri

hatırlatıyor. Balkanların kapılarını İslâm'a açan Sultan Murat Han'ın Kosova'daki türbesinde düşüncelere dalarken, aklıma Murat Hüdavendigar'ın meşhur duası geliyor.

Sultan Murat'ın duası

Sultan Murat şehit düşmeden önce âlemlerin Rabbi'ne şu şekilde yalvarmış: "Ya Rabbi, bunca kere duamı kabul edip beni mahcup etmedin. Duamı yine kabul eyle! Mal ve mülk senindir, kime istersen verirsin. Ben mal ve mülk istemiyorum. Ben yalnızca senin rızanı istiyorum. Ya Rabbi, beni bu Müslümanlara kurban eyle! Müminleri bu küffar diyarında mağlup ve helâk eyleme. Müslümanları üstün ve muzaffer kıl! Müminler için ben canımı kurban ederim. Yeter ki sen kabul eyle! Beni önce gazi kıldın, şimdi de bana şehadeti nasip eyle."

Sırpların bitmeyen kini

Sultan Murat'ın türbesine karşı Sırplar da 1. Murat'ı hançerleyerek şehit eden Sırp Milos Obiliç adına bir anıt mezar yaptırmışlar. Çocuklarına önce Osmanlı'dan nefret etmeyi öğreten Sırplar, Sultan Murat'ın katili Miloç Obiliç'i tarihlerinin en büyük kahramanlarından biri olarak görüyorlar. Meydanın sembol mekânlarından bir diğeri de savaş sırasında şehit düşen Sultan Murat'ın sancaktarı Gazi Mistan'ın türbesi...

1. Kosova Savaşı'ndan önce bölgeye gelen ve elde ettiği istihbarî bilgileri Sultan Murat Han'a ulaştıran Gazi Mistan'ın türbesi, İslâm bayrağının Balkanlarda dalgalanması için Kosova'da verdiğimiz şehidleri simgeliyor. Bu türbeleri ziyaret ederken dudaklarıma bir kez daha Üstad Necip Fazıl'ın;

"Nerede kardeşlerim, cömert Nil, yeşil Tuna;

Giden şanlı akıncı ne gün döner yurduna?" mısraları takılıyor...

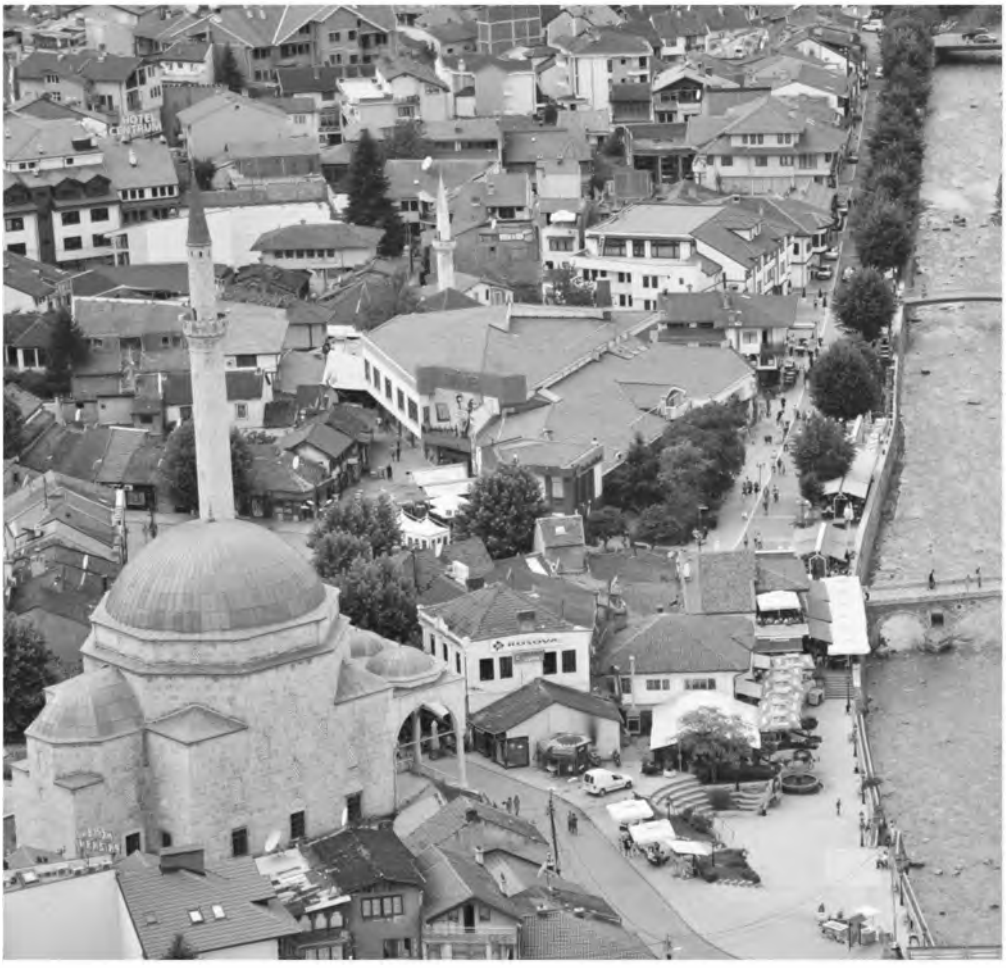
Bir masal şehir Prizren

Osmanlı'dan kalma tarihi eserlerle Murat Hüdavendigar'ın türbesinin dışında şehre ruh veren hiçbir şeyin bulunmadığı, caddelerin isimlerinin bile George Bush, Bill Clinton olduğu Priştine beni adeta boğmaya başlıyor. Bunun üzerine Priştine'den ayrılıp Prizren'e doğru yola çıkıyoruz. Birkaç saatlik bir araba yolculuğunun ardından Prizren'deyiz. Kosova'nın güneybatısında bulunan Prizren şehri, Şar Dağları'nın eteklerine kurulu olan şahane bir şehir... Önce Sultan Murat tarafından fethedilen şehrin tamamen fethi 1455 yılında Fatih Sultan Mehmet tarafından gerçekleştirilmiş. Prizren'de Arnavut, Türk ve Boşnaklar bir arada yaşıyor. Bir zamanlar Türkçe konuşmak kültürlü, aydın olmak anlamına geldiği için Osmanlı'dan günümüze Prizrenlilerin kültür ve anlaşma dili Türkçe olmuş.

Şehrin kalbi Şadırvan Meydanı

Prizren'e girer girmez sizi ilk olarak şehrin en önemli meydanı olan Şadırvan Meydanı karşılıyor. Ortasında bir şadırvanın bulunduğu meydan Prizren'in adeta kalbi gibi... Bazı şehirleri görür görmez sever, sanki yıllardır o şehri tanıdığınızı hissedersiniz. İşte Prizren de böyle bir şehir. Ben de insanlarından kırmızı tuğlalı evlerine, sokaklarından minare ve köprülerine kadar her şeyin tanıdık olduğu Prizren'e alışıyor, bu güzel Balkan şehrini hemen benimsiyorum. Başkent Priştine'nin ruhumda oluşturduğu bunalım Prizren'de yerini huzura bırakıyor. Taş Köprü'nün üzerine çıkıp Ak Nehir'in akışını izlemeye başlıyorum. Yine Âlem-i İslâm'la ilgili hayallere dalıyor, düşünsel yolculuklara çıkıyorum. Prizren'e bambaşka bir güzellik katan Ak Nehir'in akışı ise bu yolculukta bana yoldaşlık ediyor.

Camisi bol olan şehir

Balkanların en güzel şehirlerinden biri olan Prizren tam bir camiler şehri... Her köşe başında karşınıza çıkan şehirdeki camiler, Prizren'in siluetinin en öne çıkan noktalarını oluşturuyor. Kırka yakın caminin olduğu şehri kaleden seyrederken özellikle Sinan Paşa ve Bayraklı Camileri dikkatimizi çekiyor. 1657 yılında Sinan Paşa'nın Bosna Valiliği sırasında yaptırdığı Sinan Paşa Camii, tıpkı Taş Köprü gibi zamanla Prizren'in sembollerinden biri haline gelmiş.

Prizren'in dikkat çeken camilerinden bir diğeri de Bayraklı Camii... 1574 yılında zamanın Prizren Valisi Rüstem Paşa tarafından yaptırılan Bayraklı Camii aynı zamanda Prizren'in en büyük camii olarak da biliniyor. Ayrıca yapılışından bugüne iftar vakitlerinde ilk kandiller bu camide yakıldığından Prizrenliler yüzyıllardır Bayraklı Camii'nin minaresinin kandillerine bakarak iftarlarını açıyor.

Fatih Sultan dedemizin namazgâhı

Tam bir Anadolu şehri olan Prizren'in çay ocaklarında oturuyor, Prizrenlilerle bol bol sohbet ediyor, uzun uzun şehri adımlıyorum. Sokakta gezerken Türk olduğumu anlayan Prizrenli bir ablanın beni durdurarak "Bizim Türkiye'mize sahip çıkın" demesi, sonra da çekip gitmesi gözlerimin yaşlarla dolmasına neden oluyor. Şehirden ayrılmadan önce son olarak Fatih Sultan Mehmet Han'ın ordusuna namaz kıldırdığı Namazgâh'a gidiyoruz. Prizren'in kuzey batısında Cakova yolunun üzerinde bulunan namazgâha ayrıca Kırık Mescid de deniliyor. Kırık Mescid dün olduğu gibi bugün de insanlara Fatih Sultan Mehmet Han'ı ve kahraman ordusunu hatırlatmaya, o şanlı ordunun bir gün bu topraklara geri döneceği yönündeki umudun her daim diri kalmasına neden oluyor.

Yetimlerin kalesi

Kosova yolculuğumuza son vermeden önce bir gün yolu Prizren şehrine düşecek olanlara bir hatırlatmada bulunmak istiyorum. Prizren'in merkezine taksiyle 20 dakikalık bir mesafede "Kula Yetima" isimli bir konaklama merkezi bulunuyor. Şar Dağları'nın eteklerine kurulmuş olan Kula Yetima, Kosova Kurtuluş Ordusu'na bağlı mücahidler tarafından inşa edilmiş. Savaşta şehit düşen arkadaşlarının çocuklarına sahip çıkmak için Kula Yetima'yı inşa eden eski mücahidler, buranın geliriyle yüzlerce yetime bakıyor. Ailelerin rahatça kalabilecekleri bir otel tarzında yapılmış olan Kula Yetima Kosovalı yetimlerin bu ülkedeki sığınağı olarak biliniyor. Kula Yetima da zaten yetimlerin kalesi, korunağı anlamına geliyor. Biz de Prizren'de kaldığımız süre içinde gecelerimizi burada geçirdik ve eski mücahidlerle tadına doyulmaz sohbetler gerçekleştirdik. Eğer sizin de bir gün yolunuz Prizren'e düşerse mutlaka Kula Yetima'ya gidip geceleri burada kalın derim. İnanın pişman olmayacaksınız.

Haziran 2013

Asya'nın Güler Yüzlü Müslümanları Malaylar

Yol insana yepyeni dünyalar, bambaşka ufuklar açar. Kitaplarda bulamayacağınız soruların cevabını çoğu kez yollarda bulursunuz. Yol bir öğretmendir. İnsan seyahat ettikçe öğrenir, öğrendikçe keşfeder, keşfettikçe de evrene, varlığa, hayata, siyasete bakışı değişir. Belki de bundan dolayı büyük âlimlerin, mütefekkirlerin, aksiyon adamlarının hayatlarını okurken upuzun yolculuklarla karşılaşırız. Bir çoğu gerçekleştirdikleri yolculuklar sonrası zihnî olarak büyük bir sıçrama yaşamışlar ve hayata, dünyaya bambaşka bir şekilde bakmaya başlamışlardır. Yolculuk aynı zamanda kadim zamanlardan beri Müslümanlar için ilme ulaşmanın yegâne vasıtalarından biri olmuş; büyük âlimlerden dersler almak için İstanbul'dan Şam-ı Şerif'e, Kahire'den Endülüs'e, Isfahan'dan Buhara'ya kadar farklı coğrafyalara yolculuklar yapılmıştır. Müslümanların Kuran'dan sonra en temel kaynaklardan biri olarak kabul ettikleri hadis kitabı "Buhari" de İmam-ı Buhari'nin yaptığı yolculuklar sonucu oluşmuştur. Yolculuk insanı yeniler, hayatına yeni bir hareket, yeni bir ruh, yepyeni bir nefes katar.

Senin de bir rıhlen olmalı

Bir taraftan yukarıda yazdıklarım aklımdan geçerken diğer taraftan da Müslümanlar olarak yola, yolculuğa günümüzde ne kadar önem veriyoruz diye kendi kendime soruyorum. Dünyanın farklı şehirlerine yaptığım seyahatler esnasında sıkça rastladığım Batılı gençlerin yerini ne zaman bizim Müslüman gençlerimiz, ilim ve hakikat talebelerimiz alır diye de hayıflanıyorum. Uçağımız Malezya'ya doğru yaklaşırken bir çok yolculukta olduğu gibi İmam-ı Buharilerin, Gazalilerin, El İdrisilerin, İbn-i Batutaların, Abdurreşid İbrahim'in yaptıkları yolculukları hayal ediyorum... 10 saati aşkın süren yorucu bir uçak yolculuğunun ardından Malezya'nın başkenti Kuala Lumpur'a ulaşıyoruz. İkinci kez geldiğim Kuala Lumpur şehri aklımda hep güler yüzlü Malay Müslümanlarıyla yer etmişti. Bu şehre gelen yabancıların bir çoğunu şehrin dev gökdelen-

leri, lüks alışveriş merkezleri ilgilendirse de benim gözlerim güler yüzlü Malay Müslümanları arıyor. Çünkü Müslüman olduğunuzu öğrendikleri andan itibaren Malay Müslümanların yüzlerinde beliren muhabbet bana her şeyden daha güzel geliyor.

Yönetim Müslümanların elinde

Otuz milyona yakın bir nüfusa sahip olan Malezya'da nüfusun yüzde 55'i Malay Müslümanlardan, yüzde 25'i Çinlilerden, yüzde 10'u ise Hindistanlılardan oluşuyor. Malayların tamamına yakını Müslümanken, Çin ve Hindistanlılar daha çok Budist ve Hindu... İslâm'ın Müslüman tüccarlar vasıtasıyla girdiği ülkede, Müslümanlar genel olarak Hanefi mezhebine mensuplar. İslâm Malezya'da devlet tarafından resmi din olarak kabul ediliyor. Coğrafi olarak Batı ve Doğu Malezya olmak üzere 2 bölgeye ayrılan ülke eyalet sistemiyle yönetiliyor… Malezya son yıllarda gerçekleştirdiği ekonomik hamlelerle Güneydoğu Asya'nın parlayan yıldızlarından biri haline

gelirken ülkenin yönetimi Malay Müslümanların kontrolünde... Ülkenin ekonomisinde ise Çinliler etkin. Hindliler de düşük düzeydeki hizmet sektörünü ellerinde tutuyorlar... Bu arada önemli bir bilgiyi de atlamayalım. Malezya Türklerden vize istemiyor. Bundan dolayı pasaportunuzu alıp Malezya'ya geldiğinizde 90 güne yakın Malezya'da kalabiliyorsunuz.

Bukıt Bıntank Caddesi

Şimdi de başkent Kualalumpur'u en hareketli ve bilinen caddesi olan Bukıt Bıntank'dan gezmeye başlayalım... Günün her saati kalabalık olan caddenin dört bir tarafı modern alışveriş merkezleri ve ticari şirketlerle dolu... Bukıt Bıntank'da gezerken dünyanın dört bir yanından Kualalumpur'a gelen turistlerle karşılaşıyorsunuz. Bu yönüyle Bukıt Bıntank ve çevresi son derece renkli... Caddenin sağından 10 dakika yürüdükten sonra tekrar sağa kayarsanız Jalan Alor Caddesi'ne gelmiş olursunuz. Burası sokak lokantalarıyla ünlü bir cadde... Özellikle gece vakti daha fazla hareketlenen Jalan Alor Caddesi'ndeki sokak lokantalarında Asya mutfağının birbirinden farklı tatlarıyla tanışabilirsiniz. Tabi ki Asyalıların bol baharatlı ve soslu yemeklerini yiyebilirseniz...

Şehrin simgesi Petronas Kuleleri

Kuala Lumpur denince akla ilk gelen yerlerden biri de ünlü Petronas Kuleleri... Şehri gezerken kuleler farklı yerlerden sık sık karşınıza çıkıyor. 452 metre olan kuleler tam 88 kattan oluşuyor. Petronas Kuleleri 1998 ile 2004 yılları arasında dünyanın en uzun gökdelenleriyken Dubai'de yaptırılan Burj Dubai'den sonra bu özelliğini kaybetmiş. Kulelerin 41. ve 42. katları arasında inşa edilmiş olan Gök Köprüsü iki binayı birbirine bağlıyor. Kulelerin içinde ise sanat galerileri, müzeler ve bir çok ünlü şirkete ait bürolar bulunuyor. Yapımı toplam sekiz yıl süren Petronas Kuleleri bir taraftan Malezya'nın ne

denli geliştiğini gösterirken diğer taraftan da Kuala Lumpur şehrinin en önemli simgesi olmaya devam ediyor.

Dünyanın en güzel kelebekleri

Kuala Lumpur parklarıyla da ünlü bir şehir... Özellikle de kelebek ve kuş parkları... Parklar adeta Kuala Lumpur'un etrafını kuşatmış gibiler... Bundan dolayı şehirden biraz açıldığınızda karşınıza mutlaka bir park çıkıyor... Biz de ilk fırsatta soluğu kelebek parkında alıyoruz. Üstü bir ağ ile örtülü olan kelebek parkındaki rengârenk kelebeklere sarmaşıklar, güzel kokulu çiçekler eşlik ediyor. Parktaki çiçekler kelebeklerin en iyi şekilde beslenmeleri için çoğu zaman şekerli suyla sulanıyormuş. Parkta bir taraftan su şırıltıları kulağınızı okşarken diğer taraftan da birbirinden güzel kelebeklerin kanat çırpışlarını seyredebiliyorsunuz. Kelebek parkından sonra mutlaka ziyaret etmeniz gereken bir diğer park da kuş parkı... Dünyanın farklı yerlerinden; Afrika'dan Asya'ya, Avrupa'dan Ortadoğu'ya kadar bir çok kuş türü burada toplanmış. Kuşların hayatta kalmaları için tıpkı Kuala Lumpur'daki diğer parklarda olduğu gibi burası da bir tropikal ormana dönüş-

türülmüş. Başkent Kuala Lumpur'un merkezine 10 dakika uzaklıkta bulunan kuş parkını tamamen gezmek istiyorsanız en az bir saatinizi ayırmanız gerekiyor.

Elhamdülillah Tevhid ehliyim

Kuala Lumpur'da farklı din ve kültürlere sahip topluluklar bir arada yaşadıkları için Müslüman, Hindu ve Budistlerin yaşamlarını, birbirlerinden farklı yönlerini rahatlıkla gözlemleyebiliyorsunuz. Bundan dolayı eğer yolunuz bir gün Kuala Lumpur'a düşerse bir namaz vakti şehrin merkezindeki camilerden birine ezandan kısa bir süre önce gidin ve mescide oturun. Mescidde yapacağınız yarım saatlik bir gözlem sonucu Malay Müslümanlarla ilgili önemli izlenimler edineceksiniz. Namazı bir güzel kılıp güler yüzlü Malay Müslümanlarla tanıştıktan sonra bence bir de Kuala Lumpur'a 13 km. uzaklıktaki Batu Caves Hindu Tapınağı'na gidin. İşte o zaman Tevhid'le

şirkin arasındaki o büyük farkı net bir şekilde görüp benim yaptığım gibi Tevhid ehli olduğunuz için Rabbinize binlerce kez şükredeceksiniz. Batu Caves Hindu Tapınağı, Malezya'da Hindulara ait en önemli tapınakların başında geliyor. Tapınağın hemen önünde Hinduların tanrılarını sembolize eden dev Lord Murugan Heykeli bulunuyor. Günde 5 bine yakın kişinin ziyaret ettiği tapınak yer seviyesinden 100 metre yüksekliğindeki bir mağaranın içinde. Hindular tapınakta bir taraftan put şeklindeki Tanrı Karisan'a dualar, secdeler ederken diğer taraftan da dileklerde bulunup ayin yapıyorlar... Görülmesi gereken ilginç bir manzara... Ayrıca Kuala Lumpur'da gezerken sadece Hindulara ait tapınaklara değil; aynı zamanda Budistlere ait tapınaklara da rastlıyorsunuz. Ülke nüfusunun yüzde 25'ini oluşturan Çinliler tarafından ziyaret edilen tapınaklarda gün boyu din adamlarının yönetiminde âyinler yapılıyor.

Malezya İslam Üniversitesi

Malezya, Türkiyeli öğrencilerin eğitim için de tercih ettikleri bir ülke... Ahmet Davutoğlu'nun yıllarca hocalık yaptığı Malezya İslam Üniversitesi, Âlem-i İslâm'ın en ünlü üniversitelerinden biri... İsmail Raci el Faruki, Muhammed Nakip el Attas gibi tanınmış ilim adamlarının bilginin İslâmileştirilmesi projeleri kapsamında kurulan üniversite, YÖK tarafından resmi olarak tanınıyor. Üniversite özellikle başörtüsünün okullarda yasaklandığı 28 Şubat döneminde Türk öğrencilere eğitim imkânı sağlamış. Ülkelerinde yaşadıkları sıkıntılar nedeniyle eğitim için buralara kadar gelen öğrenciler arasından evlenip Malezya'ya yerleşenler bile olmuş... Biz de üniversiteyi ziyaret edip okuldaki öğrencilerle muhabbet ettik. Üniversite, Âlem-i İslâm'ın dört bir yanından öğrencilerin olması açısından çok iyi... Çünkü farklı İslâm ülkelerini, Ümmet-i Muhammed'in dünyanın dört bir yanındaki evlatlarını tanıma imkânı bulabiliyorsunuz. Fakat okulun eğitim dili İngilizce...

Açıkçası bu durum beni biraz rahatsız etti. Çünkü bilgi eğer İslâmileştirilecekse öğrencilere önce Arapça öğretilmeli değil mi? Sonra ise istediğiniz kadar dil öğretin. Çünkü pergelin ayağı önce sağlam bir zemine sabitlenmezse pergel kısa bir zaman içinde yönünü, istikametini kaybediyor.

Malezya'da uygulanan Şeriat

Son olarak bir de Malezya'daki İslâmi hareketten bahsedelim... Malezya'da İslâmi hareket daha çok kısa adı PAS olan Malezya İslâm Partisi ile birlikte anılıyor. Kültür ve anlayış olarak bizim eski Refah Partisi'ne benzeyen PAS mensupları ülkede seçimle iktidara geldikleri eyaletlerde İslâm hukukunu tatbik etmeye çalışıyorlar. Diğer taraftan Malezya'da aslında 2 çeşit hukuk sistemi var. Bu hukuk sistemlerinden biri İslâm, diğeri de İngiliz hukuku... Evlenme, boşanma, miras gibi konularda Malezya'nın genelinde İslâm hukuku geçerli. Fakat diğer konularda Müslümanların çoğunluğu İslâm hukuku yerine İngiliz hukukunu tercih ediyor. Çünkü İngiliz yaşam ve kültürü dün olduğu gibi bugün de ne yazık ki güçlü bir şekilde Malay Müslümanların yaşamlarını etkilemeye devam ediyor... Gerçi üç yüz yıl yabancı bir devletin sömürgesi altında kalıp sömürge döneminin açtığı ruhi, fikri ve siyasi tahribatlardan kurtulmak hiç de kolay olmasa gerek...

Aralık 2014

Osmanlı'nın Asya'daki Vilayeti Açe

İnsan gezmek için en çok neye ihtiyaç duyar? Bu soru önemli bir soru olmakla birlikte cevabı asla "tabi ki paraya ihtiyaç duyar" değildir. Param olsa da bir gezsem denklemi de tam olarak gerçeği yansıtmamaktadır. Bence gezmek için her şeyden önce insanın dipdiri bir aşka, büyük bir heyecana sahip olması gerekir. Aşkınız varsa, bir kez kapının eşiğini aşmaya karar verdiyseniz inanın gerisi gelir. Cebinizde beş kuruş paranız olmasa bile yolların çağrısı içinize bir kez girdi mi yerinizde duramazsınız. Şimdiye kadar yollarda bir çok seyyah tanıdım. Tanıdığım iyi seyyahlar asla çok parası, imkânı olanlar değil; yüreği, aşkı olanlardı. Yıllardır ertelediğim, hakkında kitaplar okuyup bir çok şey duyduğum Açe için sefere çıkmadan önce Açe'yi artık görme vaktimin geldiğini yoğun şekilde hissetmiştim. Bundan sonra yapılması gereken ise bismillah çekerek aşkla yola düşmekti.

Bir İslâm beldesi

Malezya'nın başkenti Kualalumpur'dan 1 saatlik uçak yolculuğunun ardından Açe'deki Sultan İskender Muda Havaalanı'na iniyoruz. Yolculuğumuz boyunca Türk olduğumuzu, İstanbul'dan geldiğimizi öğrenen her Açeli tebessümler eşliğinde bize ilgi gösteriyor. Açe'ye ayak basar basmaz hemen

buranın bir İslâm beldesi olduğunu hissetmeye başlıyorsunuz. Sakallı ve takkeli erkekler, başörtülü kadınlar, birbirinden güzel camiler Açe'de ilk gözümüze çarpanlar...4 milyonu aşan nüfusun yüzde 97'sini Müslümanların oluşturduğu Açe'de halkın tarih, kültür ve hukukunda 8. Yüzyıl'dan itibaren bölgede yayılmaya başlayan İslâm büyük rol oynamış. Nasıl ki Balkanlarda Türk demek Müslüman demek anlamına geliyorsa Güneydoğu Asya'da da Açeli olmak aynı şekilde Müslüman olmak anlamına geliyor.

Mekke'ye açılan kapı

Açe'nin bir diğer ismi de Mekke Kapısı... Açe'ye Mekke Kapısı denilmesinin iki sebebi var... Birinci sebep İslâm'ın ilk olarak buradan başlayıp tüm Endonezya'ya yayılmış olması... Diğer sebep ise Endonezyalı hacıların bir zamanlar önce Açe'de toplanıp daha sonra da buradan hac için Mekke'ye doğru hareket etmeleri...

Dünyanın en önemli su yollarından biri olan Malakka Boğazı'na kıyısı olduğu için Açe tarih boyunca çeşitli milletlerden insanların uğrak yeri olmuş. Farklı milletlerle karşılaşma Açelilerin çeşitli kültürlerden istifade etmelerinin de önünü açmış. Bölge halkı bu kültürel zenginliği zamanla İslâm potası altında eriterek köklü bir tarihsel mirasa dönüştürmüş. Açeli Müslümanlar ayrıca Güneydoğu Asya'daki İslâm medeniyetine de büyük katkılarda bulunmuşlar…

Adaletiyle ün salan Sultan

15. yüzyıl'dan 20. yüzyıl'ın başlarına kadar ayakta kalmayı başaran Açe İslâm Devleti, Sultan İskender Muda döneminde altın yıllarını yaşamış. Bu dönemde Mekke, İran ve Mısır'dan bir çok âlim bölgeye gelirken Sultan Muda'nın ilim adamlarına büyük önem vermesi, bölgedeki düşünce ve ilim geleneğinin daha da kökleşmesinin önünü açmış. 1600'lü yıllarda Açe'yi

yöneten Sultan İskender Muda adaletiyle de büyük bir nam salmış. Hatta bir gün işlediği suçtan dolayı oğlunu cezalandırma kararı alınca çevresindekiler Sultan Muda'dan oğlunu cezalandırmaktan vazgeçmesini istemişler. Fakat Sultan Muda bu isteğe karşılık "Eğer oğlum işlediği suçtan dolayı ölürse mezarı bulunur. Fakat adalet ve geleneklerimiz kaybolursa bir daha onları bulamayız" diyerek cevap vermiş.

Başkent Banda Açe

Açe'de nüfus daha çok Sabang, Langsa, Singil gibi şehirlerin etrafında yoğunlaşırken Açe'nin en önemli şehri Banda Açe'dir. Endonezya'nın ve Sumatra Adası'nın en Batı ucunda bulunan Banda Açe tipik bir Güneydoğu Asya şehri... Şehri kuşatan ve son derece dingin olan etraf mahallelerden merkeze doğru gittikçe gürültü, hareket daha da artıyor. Özellikle Kumpan Baru ismi verilen şehrin merkezine geldiğinizde kendinizi dört bir tarafı saran motosikletlerin arasında buluyorsunuz. Banda Açe'de her evde en az bir, bazı evlerde ise iki veya üç motosiklet bulunuyor. Açe'de ayrıca erkekler kadar bayanlar da motosiklet kullanıyor.

Beytürrahman Camii ve General Kohler

Banda Açe'de en çok Beytürrahman Camii'ni sevdiğimi söyleyebilirim. Emevi Camii nasıl Şam-ı Şerif'e damgasını vurduysa Beytürrahman Camii de aynı şekilde Banda Açe'ye damgasını vurmuş. Tarihi 800 yıl öncesine kadar dayanan Beytürrahman Camii, aynı zamanda Güneydoğu Asya İslâm mimarisinin en güzel örneklerinin de başında geliyor. İlk defa 1234 yılında Sultan Mahmud Şah tarafından inşa edilen cami, 1600'lü yıllarda Sultan İskender Muda tarafından geliştirilmiş. Açeliler tarih boyunca sömürgecilere karşı savaşırken özellikle bu camiyi korumaya çalışmışlar. Fakat Hollandalılar etkili bir saldırının ardından camiyi ele geçirip General Kohler'in emriyle

caminin büyük bir bölümünü yıkmışlar... Bu durum Açeli Müslümanlar arasında büyük bir üzüntüye neden olmuş ve bir grup Açeli mücahid caminin yıkım emrini veren General Kohler'i kaçırıp caminin önünde idam etmiş. General'in idam edildiği ağaç bugün de Beytürrahman Camii'nin bahçesinde duruyor. Hatta Açeliler dinimize, camimize dokunanı tıpkı General Kohler'e yaptığımız gibi cezalandırırız demek için ağacın üzerine bir ip asmışlar.

Açe'ye gelen Osmanlı donanması

Ceddimiz Osmanlı sadece Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu'daki Müslümanlara değil; Güneydoğu Asya'daki Müslümanlara da sahip çıkmış. Sömürgeci Portekiz Ordusu Açe sınırlarına dayanınca Açeli Müslümanlar İstanbul'daki Halife'den, Osmanlı ordularından yardım istemişler. Osmanlı da 1569 yılında Kurdoğlu Hızır Reis komutasındaki 22 gemiden oluşan

bir donanmayı bu bölgeye göndermiş. Açe'ye gelen Osmanlı mücahidleri burada hem sömürgecilere karşı savaşmış hem de Açe'ye yerleşip bölge halkına hizmet etmişler.

Portekizlilerden sonra Hollandalılar da 1873'de Açe kıyılarına gelerek Açe Sultanı'ndan İstanbul'daki Halife ile bağlarını koparmasını, Açelilerin bayraklarındaki Hilafeti simgeleyen hilali çıkarmalarını istemişler. Açe Sultanı ise Hollandalı sömürgecilere sonsuza kadar Hilafet ve İstanbul'a bağlı kalacaklarını söylemiş. Böylece 40 yıldan fazla sürecek olan Hollanda-Açe Savaşları başlamış.

İstanbul'a gönderilen paralar

İbn-i Haldun Açeli Müslümanların dünyanın en vefakâr Müslüman topluluklarından biri olduğunu söylüyor. Bizim tarihimizde yaşanan birkaç olay da aslında İbn-i Haldun'un bu iddiasını doğruluyor. Kırım Savaşı esnasında âlimlerin öncülüğünde Açe'de büyük bir yardım kampanyası başlatılmış. Açeliler ellerinde avuçlarında ne varsa Açe Sultanı İbrahim Mansur Şah'a vererek bu paraları İstanbul'a, Halife'ye ulaştırmasını istemişler... Sultan Mansur da halkının isteğini yerine getirip Osmanlı için toplanan paraları İstanbul'daki Halife'ye ulaştırmış.

Anadolu halkının büyük fedakârlıklarla yürüttüğü Kurtuluş Savaşı esnasında da Açeliler Anadolu ile bağlarını hiç kesmemişler. Kurtuluş Savaşı'nın kazanıldığı, işgalcilerin Anadolu'yu terk ettiği duyulunca Açe'de günlerce kutlamalar yapılmış. Hatta Açeliler Hilafet için savaştığını düşündükleri Mustafa Kemal'in fotoğraflarını evlerine, sokaklara asmışlar.

Turki Osmaniler

Açe'de Osmanlı'nın yardım amaçlı bölgeye gönderdiği askerlerin torunlarının yaşadığı 5 köy bulunuyor. Açeliler burada yaşayan Türklere Turki Osmanî diyorlar. Turki Osmanîler ayrıca Açeliler tarafından büyük bir hürmet görüyor. Biz de

yol arkadaşım Celal'le birlikte bu köylerden biri olan Bitay Köyü'ndeki Selahaddin Mezarlığı'nda yatan Osmanlı askerlerini ziyaret ettik. Dünyanın öbür ucundaki Müslümanlara yardım etmek için buralara kadar gelen dedelerimizle gurur duyduk. Onların torunu olmanın ağırlığını, mesuliyetini bir kez daha hissettik. Köylerde yaşayan Osmanlı torunlarının bir çoğu Tsunami esnasında can verirken, Türkiye Osmanlı'dan kalma köyleri Tsunami'den sonra yeniden inşa ettirmiş. Bundan dolayı köylerdeki evlerin giriş kapılarının üzerinde Türk bayrakları bulunuyor.

Açe bağımsızlıkta ısrar edince

Açe'nin de içinde bulunduğu Güneydoğu Asya toprakları tarih boyunca hep Batılı sömürgeci güçlerin saldırısına uğramış. Bu sebeple Güneydoğu Asya yüzyıllar boyunca büyük bir ekonomik ve kültürel talana maruz kalmış. Güneydoğu Asya halklarının bir çoğu sömürgecilerin yoğun saldırıları nedeniyle teslim olmak zorunda kalırken Açeliler sömürgecilere hiç boyun eğmemişler. Endonezya'nın bağımsızlık mücadelesin-

de Açe halkı etkin bir şekilde mücadele ederken, Endonezya takım adalarını işgal altında tutan Hollandalıların bölgeden atılmasında Açeli mücahidlerin büyük etkisi olmuş. Fakat bağımsızlık sonrası milliyetçi ve seküler düşünceye sahip partilerin Endonezya'ya hakim olması Açe halkı ile Endonezya yönetiminin arasını açmış. Açeliler tarihten gelen haklarının korunması konusunda ısrarcı olunca Endonezya yönetimi ile Açeliler arasında uzun yıllar sürecek olan çatışmalar başlamış. Böylece iki Müslüman halk binlerce insanın hayatına mal olacak bir savaşa girişmiş.

Di Tiro ve Özgürlüğün Bedeli

Son Açe Sultanı'nın torunu Hasan Tunku di Tiro ve arkadaşlarının kurduğu Açe Özgürlük İçin Direniş Hareketi "GAM" tarafından yürütülen özgürlük mücadelesi 30 yıla yakın sürmüş. Mücadelesini kimi zaman yazdığı bildiri ve kitaplarla, kimi zaman silahla, kimi zaman da Açe ormanlarında kurduğu radyo stüdyoları ve üniversitelerle sürdüren Di Tiro sonunda halkının sesini tüm dünyaya duyurmayı başarmış. Tarih ve hukuk alanında otuzu aşkın eseri bulunan Di Tiro, 2010 yılında vefat ederken halkının yıllarca gasp edilen haklarının bir çoğunu geriye almanın gurur ve sevincini yaşıyordu. *Özgürlüğün Bedeli* isimli kitabı Türkçeye çevrilen ve benim de dikkatimi üniversiteye başladığım ilk yıllar bu kitapla çeken Di Tiro mutlaka tanınması gereken Müslüman bir liderdir. Özgürlüğün Bedeli, Di

Tiro'nun halkı için savaşırken ormandaki kamplarda tuttuğu günlüklerden oluşuyor. Hem akıcı, hem de oldukça derin metinlerin bulunduğu kitap günlerce uykularımı kaçırmıştı. Açe'ye ilgi duymamın, yıllar sonra ilk fırsatta Açe'ye gitmemin en önemli nedenlerinden biri de Hasan Tunku Di Tiro'nun bu kitabıdır. Demek ki bazen bir kitap sizi bambaşka coğrafyalara sürükleyebiliyormuş.

Bir büyük umut

2004 yılındaki Tsunami'den sonra oluşan ortamda savaş sona erdi ve silahlı hareket Açe Partisi'ne dönüştü. Şu anda Açe, Endonezya'nın atadığı valiler tarafından yönetilirken bu valiler şimdilik Açe Özgürlük İçin Direniş Hareketi'nin eski komutanlarından oluşuyor. Diğer taraftan GAM yetkilileri ile Endonezya yönetimi arasındaki barış görüşmeleri bugün de devam ediyor. Görüşmelerde önemli ilerlemeler kaydedilirken bölgede çıkarılan petrolün paylaşımı, Açelilerin özgürlüklerini simgeleyen bayrağı kullanmak istemeleri sorun olmaya devam ediyor. Fakat bu sorunlar aşılıp barış süreci ile başlayan kalkınma hamlesi eğer bu şekilde devam ederse Açe'nin kısa zamanda Güneydoğu Asya'nın parlayan yıldızlarından biri olması hiç de zor değil...

Tsunami'den sonra Açe için seferberlik başlatan Türkiye 500 yıl sonra bir kez daha Açelilerin gönüllerini fethetmiş. Türkiye dün olduğu gibi bugün de Açeliler için Âlem-i İslâm'ın büyük ağabeyi ve umudu olarak görülüyor. Yıllar, yüzyıllar geçse de bu büyük umut tüm Ümmet Coğrafyası'nda olduğu gibi Açe'de de nesilden nesile aktarılıyor. Açeliler dün olduğu gibi bugün de kendilerini İstanbul'a, Hilafet'in başkentine bağlı saymaya devam ediyorlar.

Aralık 2014

Yiğitlerin Diyarı Türkmen Dağı

Üç gündür Türkmen Dağı'na gitmek için Hatay'da bekliyorum. En son dokuz ay önce İdlip'e gitmek için Hatay'daydım. Fakat bu dokuz ay içinde burada bir çok şey değişmiş. Örneğin resmi izin alıp Suriye'ye girmek eskiden bu kadar zor değildi. Suriye'deki tehlikenin her geçen gün sınırımıza daha da yaklaşmasına bir de Türkiye'de üst üste patlayan bombalar eklenince valilik işi daha da sık tutmaya başlamış. İçeriye girmek için sınırda aylarca bekleyenler bile varmış. Arkadaşlarımızın yoğun çabası nedeniyle neyse ki biz o kadar çok beklemiyoruz. Üçüncü gün öğlene doğru izinlerimizin alındığını öğreniyoruz. İzinler alınır alınmaz hemen yola çıkmak istesek de Türkmen Dağı'nda irtibatta olduğumuz mücahidler yola çıkmak için geceyi beklememizi söylüyorlar. Çünkü kuşatma altında olan dağda gündüz yol almak isteyen arabalar rejim güçlerinin saldırısına uğruyormuş.

Sınırı kontrol eden mücahidler

Akşama doğru sınıra doğru hareket ediyoruz. Biz sınıra ulaşmadan kapıya izinli olduğumuza dair isimlerimiz gönderilmiş. Bundan dolayı Türkiye tarafını rahatlıkla geçiyoruz. Cilvegözü Sınır Kapısı'nın Suriye tarafı Ahraruş Şam Hareketi'nin kontrolünde... Ayrıca sınırda metrelerce büyüklüğünde bir

Kelime-i Tevhid bayrağı dalgalanıyor. Etrafı beyaz, hat yazıları ise simsiyah olan bir bayrak... Suriye'ye geçer geçmez bizi Ahraruş Şam'dan mücahidler karşılıyor. Sınıra yakın bir karargâhta kısa bir süre oyalandıktan sonra iki genç mücahidin refakatinde yol için hazırlıklara başlıyoruz. Havanın kararmasını beklerken şoförümüze kaç saat içinde Türkmen Dağı'nda oluruz diye soruyorum. O da iki buçuk üç saati bulur diyor. Hava iyice kararınca yola çıkıyoruz ve böylece uzun zamandır hayalini kurduğum Türkmen Dağı yolculuğumuz da başlamış oluyor.

Son kararınız nedir?

Sınır boyunca kimi zaman dağlardan kimi zaman da küçücük kasabalardan geçiyoruz. Yollarda askeri kontrol noktaları oluşturulmuş. Bu kontrol noktalarının bazılarında Ahraruş Şam'ın, bazılarında da İslâm Ordusu'nun veya Nusret Cephesi'nin bayrağı dalgalanıyor. Direniş grupları koordineli bir şekilde yol güzergâhını kendi aralarında paylaşmışlar. Arabamız kontrol noktalarında sık sık durdurulsa da Ahraruş Şam'a bağlı mücahidlerin refakatinde olduğumuz anlaşılınca sıkıntı yaşamıyoruz. İki saat sonra Türkiye sınırına yakın bir yerde kısa bir mola veriyoruz. Mola esnasında tanıştığımız

Ömer Şikri isimli Türkmen mücahid yola devam edebilmek için arabanın tüm lambalarını sökmemiz gerektiğini söylüyor. Türkmen mücahid ayrıca farları çalıştırmasak bile farların yansıma yapabileceğini ve arabayı fark eden rejim güçlerinin saldırabileceklerini de belirtiyor. Bunun üzerine arabanın tüm farları sökülüyor. Yolun biraz tehlikeli olduğunu belirten Türkmen mücahid dağa gitmemizle ilgili son kararımızı soruyor. Ben; "son kararımız bir an önce Türkmen Dağı'na doğru yola çıkmak" deyince tekrar harekete geçiyoruz.

Işıksız gece yolculuğu

Bizi Türkmen Dağı'na ulaştıracak yola artık ışıksız devam ediyoruz. Arabada ben, yol arkadaşım Cemal ve Ömer Şikri ile birlikte üç mücahid var. Herkesin eli tetikte... Ben ise içimden Kur'an okuyorum. Obin bölgesine geldiğimizde Türkmen mücahid Ömer Şikri kısık bir sesle, "etraftaki dağlar rejim güçleri ve İran askerleriyle dolu" diyor. Karşımızdan zaman zaman karartı şeklinde arabalar gelip geçiyor. Bu arabaların da farları yok. Yol boyunca yanmış arabalar görüyorum. Virajlarla dolu yolda ilerlerken Türkmen mücahid arabalara yapılan saldırıların ardından gündüzleri dağ yolunu kullanmaktan vazgeçtiklerini söylüyor. Bir süre daha yol alıyoruz ve Ömer Şikri Türkmen Dağı'na çok yaklaştığımızı, 3-4 dakika sonra dağa ulaşacağımızı haber veriyor. Dağa yaklaştıkça benim de heyecanım artıyor. Yamadi bölgesine geldikten sonra Ömer Şikri "şimdi mücahidlerin bölgesindeyiz, güvendeyiz gardaşlar" diyerek bize müjdeyi veriyor.

Vatan baldan datlıdır

Türkmen Dağı'nda mücahidlerin kontrol altında tuttukları noktalardan biri olan Yamadi'de arabadan iniyoruz. Ömer Şikri bizi Cebeli İslâm, yani "İslâm Dağı" grubuna bağlı mücahidlerin kaldıkları bir eve götürüyor. Türkmen Dağı'ndaki

en etkili gruplardan biri olan Cebeli İslâm daha çok Ahraruş Şam'a yakın bir grup... Grubun savaşçılarının tamamına yakını dağdaki Türkmenlerden oluşuyor. Girdiğimiz evde tanıştığımız Ebu Meryem isimli Türkmen mücahid, görüşmemiz için Abdulhamid Han Tugayları'nın Komutanı Ömer Abdullah'ın yerini öğrenmeye çalışıyor. Ben de bu arada evdeki diğer Türkmen mücahidlerle sohbet ediyorum. Mücahidlerden Ebu Ali'ye dağdaki son durumu soruyorum. O da "Dağın yüzde 80'i düştü. Biz şu an sadece yüzde 20'lik bir bölgeyi elimizde tutuyoruz. Her taraf Esed ve İran askerleriyle dolu. Adeta etrafımızı sardılar" diyor. Ebu Ali'nin bu sözlerine karşılık "Öyleyse niçin Türkmen Dağı'nı terk etmiyorsunuz?" diye sorunca Ebu Ali tebessüm ederek "Vatan baldan datlıdır. İnsan hiç vatanını terk eder mi?" diye cevap veriyor.

Rusya'ya teslim olmadık

Ebu Ali'den sonra biraz da Ebu Meryem'le konuşuyoruz. Ebu Meryem cihadın kendileri için büyük bir rahmet ve bereket olduğunu, yaşanılan her türlü sıkıntıya rağmen cihada devam edeceklerini söylüyor. Esed ve İran askerlerine karşı şu an gerilla savaşı verdiklerini ifade eden Ebu Meryem, sözlerini şöyle sürdürüyor: " Ruslar Türkmen Dağı'nda bomba atmadık yer bırakmadılar. Bizi bu bombalarla tamamen yok edeceklerini sandılar. Fakat ne teslim olduk ne de cihadı bıraktık. Şu an dağdaki rejim güçleri ve İran askerlerine karşı gerilla savaşı yürütüyoruz. Yaptığımız ani baskınlarla düşmanı sıkıştırıp onlara kayıplar verdiriyoruz. Tek eksiğimiz ağır silah. İmanımız var. Cesaretimiz de var. Fakat düşmanı geriletecek ağır silahımız yok. Ağır silahlarımız olmadığı için de şimdilik ellerimizdeki hatları koruyoruz."

ODTÜ'lü mücahid Mustafa

Birkaç saat sonra içeriye 26-27 yaşlarında bir genç giriyor. İçeri girer girmez direk bana doğru yönelerek "Adem ağabey nasılsın? Türkmen Dağı'na hoş geldin" diyor. İsminin Mustafa olduğunu öğrendiğim bu genç, Türkiyeli bir mücahitmiş. ODTÜ Kimya Bölümü mezunu olan Mustafa bize bir hayli ilgi gösteriyor. Bir süre ayaküstü sohbet ettikten sonra Mustafa'nın kullandığı arabayla Abdulhamid Han Tugayları'nın Komutanı Ömer Abdullah'ın karargâhına doğru yola çıkıyoruz. Yol boyunca Rus bombardımanı nedeniyle yerle bir olan evleri görüyorum. Mustafa ateşkese rağmen dağın bombalanmaya devam ettiğini, Rusların havadan ziyade karadan dağı vurduklarını söylüyor. Mustafa'ya "Dağda mücahidlerden başka kimse kaldı mı?" diye soruyorum. Mustafa bu sorumu; "Az da olsa siviller var. Bu sivillerin bir kısmı her ne olursa olsun dağı terk etmeyenlerden bir kısmı da mücahidlerin ailelerinden oluşuyor. Türkmen Dağı'nda ayrıca Hama'dan kaçıp Türkiye'deki kamplara geçmek için bekleyenler de var " diyerek cevaplıyor. Mustafa ile 10-15 dakika yolculuk yapıyoruz. Arabamız sonunda Komutan Ömer Abdullah'ın yer altındaki karargâhının önünde duruyor.

Genç Türkmen komutan

Abdulhamid Han Tugayları'nın Türkmen Dağı'ndaki karargâhlarından birinin önünde arabamızdan inerken benim gözlerim de tugayın lideri olan Ömer Abdullah'ı arıyor. Türkmen Dağı'na gelmeden önce Ömer Abdullah'ın basına verdiği görüntülü demeçlerin bir çoğunu seyretmiş, kendisiyle yapılan röportajlardan bazılarını da okumuştum. Bundan dolayı görür görmez onu tanıyacağımı düşünüyordum. Arabadan inip kısa bir süre zifiri karanlıkta yürüdükten sonra Ömer Abdullah ve mücahidleri yerin altına yeni bir karargâh kazarken buluyoruz. Mücahidler dağın yamacı sayılabilecek yeri küçük

bir kepçe ve ellerindeki küreklerle kazıyor, Ömer Abdullah da mücahidlerle birlikte çalışıyor. ODTÜ'lü Mustafa, Ömer Abdullah'a bizi tanıtıyor. Otuz yaşlarında olan ve dağı savunurken bir çok kez yaralanan Türkmen komutanın üzerinde her zaman olduğu gibi yine askeri kıyafetleri var. Birbirimizle kucaklaştıktan sonra birkaç dakika ayaküstü sohbet ediyoruz. Ömer Abdullah kendisinin biraz daha çalışması gerektiğini, bizim karargâha geçip dinlenebileceğimizi söylüyor. Biz de bir

an önce ellerindeki işi bitirmek için çabalayan mücahidleri oyalamamak için karargâha geçiyoruz.

Ömer Abdullah'ın karargâhında

Mücahidlere selam verip üstü toprakla örtülü olan karargâha giriyoruz. Karargâhın içinde altlı üstlü ranza, Türk haber kanalların seyredildiği televizyon ve yere atılmış minderler gözüme çarpıyor. Karargâha girer girmez de bizi yaşları 18 ile 30 arasında değişen mücahidler karşılıyor. Hemen çaylarımız hazırlanıyor ve her geçen dakika daha da demlenen muhabbete başlıyoruz. Mücahidlerden birinin bizim Anadolu'daki şehirlerimizden birinin şivesiyle konuştuğunu fark edince ona nereli olduğunu soruyorum. Biraz irice, son derece cana yakın ve 27-28 yaşlarında olan mücahid sorumu "Kütahyalıyım ağabey" diye cevaplıyor. Ben de bunun üzerine hem sohbeti daha da açmak hem de şaka yapmak için "Kütahyalı adamın Türkmen Dağı'nda ne işi var?" diye soruyorum. Kütahyalı mücahid "Ne yapalım ağabey nasibimizi aramaya geldik. Bakarsın bize de şehadet nasip olur. Burası da vatan toprağı, burası da Müslümanların yurdu" diyor. Daha sonra Kütahyalı mücahidin de dağdaki bir çok Türk mücahid gibi Nizam-ı Âlem Ülkücüleri'nden bir delikanlı olduğunu öğreniyorum. Bu arada ODTÜ'lü Mustafa söze giriyor ve şunları söylüyor: "Ağabey, ülkücüler Türkmen Dağı'na genel olarak önce Türklük davası için geliyorlar. Sonra savaşın Türklük savaşı değil; bir hak-batıl, iman küfür savaşı olduğunu anlıyorlar. Sadece bizim tugayımızda 25'den fazla ülkücü genç var. Bizimle omuz omuza düşmana karşı savaşıyorlar. Allah onlardan razı olsun" diyor.

Bu dağ, dedemiz Yavuz'un emaneti...

Biz birkaç saat karargâhtaki mücahidlerle sohbet ettikten sonra Ömer Abdullah selam vererek içeri giriyor ve bize tekrar

sarılıyor. Misafir olduğumuz için bizi başköşeye oturtuyor ve Ömer Abdullah'la gece geç saatlere kadar sürecek olan sohbetimiz de böylece başlamış oluyor. Türkmen Dağı'ndaki ilk isyan Esed rejimine ait dağdaki bir karakolun basılmasıyla başlamış. Karakoldaki Esed'e bağlı komutan ve askerler girilen çatışmada Ömer Abdullah ve arkadaşları tarafından öldürülmüş. Bu baskını sadece 8 kalaşnikofla gerçekleştiren Türkmen gençler ilk ciddi silahlarını da bu şekilde elde etmişler. Ömer Abdullah bunları anlattıktan sonra sözlerini şöyle sürdürüyor: "Türkmen Dağı bize ecdadımız Osmanlı'nın, dedemiz Yavuz Sultan Selim'in emanetidir. Baas rejimi yıllarca Arap ve Kürt Sünnilere zulmettiği gibi Türkmen Sünnilere de zulmetti. Biz de Suriye'deki tüm Sünniler gibi bugünleri bekledik ve sonunda dinimiz, onurumuz ve özgürlüğümüz için Baas rejimine başkaldırdık. Biz Türkmenler olarak başından beri bu mücadelenin içindeyiz. Fakat burada yaşanan savaş bir Arap, Kürt veya Türkmen savaşı değildir. Burada yaşanan sa-

vaş İslâm ve onun düşmanlarının savaşıdır. Esed rejimi, İran ve Hizbullah bizi dağdan çıkaramayınca devreye Rusya girdi. Rusya'ya rağmen biz hala Türkmen Dağı'ndayız ve kanımızın son damlasına kadar vatanımızı koruyacağız."

Etten duvar örüp dağı koruduk

Çay bardaklarının biri doluyor diğeri boşalıyordu. Ben de kendimi adeta Kurtuluş Savaşı dönemindeki Kuvayı Milliye Birlikleri'ne bağlı mücahidlerin arasındaymış gibi hissediyordum. Ömer Abdullah bu sefer Rusların Türkmen Dağı'nı günlerce nasıl bombardıman altında tuttuklarını anlatmaya başlıyor. ABD'nin Bağdat'a attığı bomba kadar Rusların Türkmen Dağı'na bomba attıklarını söyleyen Ömer Abdullah, şunları söylüyor: "Rusların Türkmen Dağı'na attığı bombalar bir devlete atılsaydı o devlet çoktan teslim olurdu. Fakat biz dağda etten bir duvar ördük. Ecdadımız nasıl Çanakkale'de küffara, yedi düvele karşı direndiyse biz de aynı şekilde direniyoruz. Elimizde biraz ağır silah olsa kaybettiğimiz yerleri kısa zamanda geri alırız. Fakat dünya hem Esed rejimine müdahale etmiyor hem de bize ağır silah verilmesini engelliyor."

Asıl hedef Anadolu

Bu arada ben de Ömer Abdullah'a üst üste sorular soruyorum. Sorularıma aldığım cevaplara göre Türkmen Dağı'ndaki mücahidlerin yüzde 80'i Türkmen, yüzde 20'si ise farklı ülkelerden gelen savaşçılardan oluşuyor. Fakat Ömer Abdullah dışarıdan eğitimsiz ve tecrübesiz savaşçı gelmesine sıcak bakmadıklarını, savaşçıdan ziyade ağır silaha ihtiyaç duyduklarını söylüyor. Türkmen Dağı'ndaki cihadın ana gövdesini ise Abdulhamid Han Tugayları ve Cebeli İslâm Grubu oluşturuyor. 2. Sahil Tugayı'nın bazı bileşenleri de işgalcilere karşı verilen savaşa etkin bir şekilde katılıyor. Dağdaki Türkmen mücahidlerin ayrıca acilen doktora ihtiyaçları var. Dağda kendileriy-

le birlikte kalacak, yaralıları tedavi edecek bir doktorun her gün bir çok mücahidin canını kurtarabileceğini söylüyorlar. Türkiye'nin kendilerine verdiği destekten genel olarak memnun olduklarını belirten Ömer Abdullah; fakat bu desteğin yetersiz olduğunu ifade ediyor. Sık sık "bizim için önce Allah sonra Türkiye" diyen Ömer Abdullah, Âlem-i İslâm'ın düşmanlarının asıl hedefinin de Anadolu olduğunun altını çiziyor. Ömer Abdullah Türkiye halkından Türkmen Dağı'nı tıpkı İstanbul, Bursa, Konya ve Diyarbakır gibi görmelerini istiyor ve "Türkmen Dağı'ndaki mücahidleri de kendi öz evlatlarınız olarak görün" diyor.

Kahraman Türkmen gençleri

Abdulhamid Han Tugayları'nın genç komutanı Ömer Abdullah ve etrafındaki gençlerle yaptığımız sohbet gece geç saatlere kadar sürüyor. Sabah namazlarımızı kılıp, gün pek fazla ışımadan yola çıkmamız gerekiyor. Mücahidler "eğer geç kalırsanız yolda sıkıntı yaşayabilirsiniz" diyorlar. Bunun üzerine Türkmen Dağı'nın kahraman gençleriyle kucaklaşıp dağa ilk geldiğimizde ziyaret ettiğimiz eve tekrar geri dönüyoruz. Burada da sabah namazlarımızı kılıp Türkiye'ye hareket etmek için yola çıkıyoruz. Yolda bir taraftan her bir köşesi yemyeşil

olan Türkmen Dağı'nı seyrediyor, diğer taraftan da düşüncelere dalıyorum. Yaşadığı bunca acıya, elindeki imkânsızlıklara rağmen direnen, teslim olmayan ümmetimizle bir kez daha gurur duyuyorum. Kendi kendime "böyle kahraman bir ümmetin en basit bir ferdi bile olmak sana şeref olarak yeter" diyorum. Ayrıca Türkmen Dağı'nda geçirdiğim o gecenin ardından devlet ve millet olarak Türkmen Dağı için daha fazla çaba göstermemiz gerektiğini fark ediyorum. Bu şekilde uzayıp giden duygu ve düşüncelerin ardından yiğitlerin diyarı Türkmen Dağı'na veda ediyoruz.

Mart 2016

Genç Seyyahlar için okuma listesi

- *İbn Battuta Seyahatnamesi,* Ebu Abdullah Muhammed İbn Battuta Tanci
- *Endülüs'ten Kutsal Topraklara,* İbn-i Cübeyr
- *Brezilya'da İlk Müslümanlar,* Bağdatlı Abdurrahman Efendi
- *Âlem-i İslâm,* Abdurreşid İbrahim
- *Anadolu-Suriye-Mısır Seyahatnamesi,* Şibli Numani
- *Mekke'ye Giden Yol,* Muhammed Esed
- *Bir Sahte Dervişin Orta Asya Gezisi,* Arminius Wambery
- *İstanbul'da İki İskandinav Seyyah,* K. Hamsun-H.C Andersen
- *Beş Şehir,* Ahmet Hamdi Tanpınar
- *İpek Yolu'ndan Afganistan'a,* Erdem Beyazıt
- *Batı Notları,* Nuri Pakdil
- *Benim Şehirlerim,* Cengiz Çandar
- *Mavi Çöl,* Özcan Yurdalan
- *Atlı Karıncada Bir Tur Daha,*

Tızino Terzanı

- *Geçmişten Günümüze Afrika,* Dr. Ahmet Kavas
- *Bismillah Otel,* Hakan Albayrak
- *İçimden Geçen Şehirler,* Yıldız Ramazanoğlu
- *Afrika'da Müslüman Azınlıklar,* Dr. Ahmet Emin Dağ
- *Coğrafyalar Gezdi Yüreğim,* Sefer Turan
- *Yola Düşünce,* Demet Tezcan
- *Kuş Uçar Kervan Geçer,* F. Hande Topbaş
- *Şam Kitabı,* Taha Kılınç
- *Gazze'ye Yolculuk,* Sümeyye Ertekin
- *Afrika Menekşesi Tanzanya,* Asuman Kalufya
- *Yedinci İklim,* Mustafa Uzun

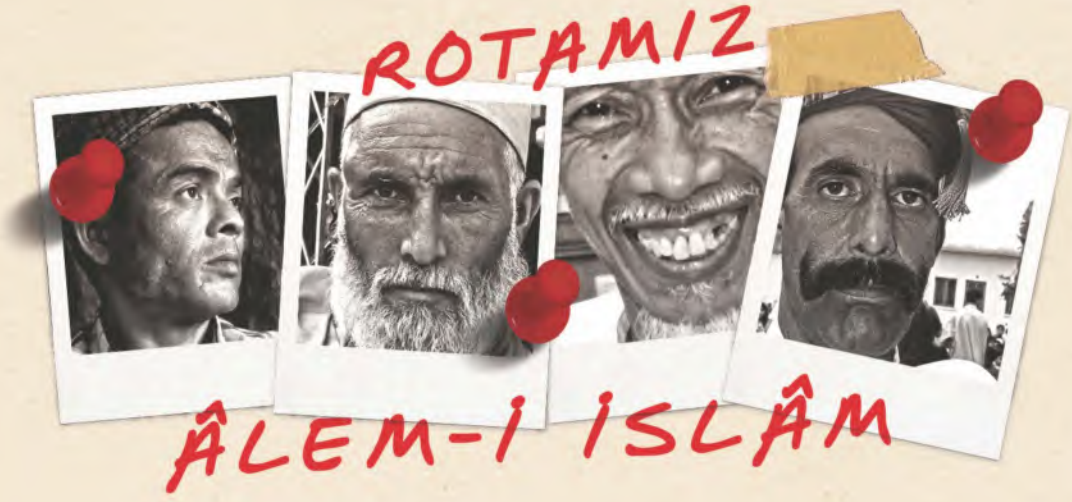
Rotamız Âlem-i İslâm kitabı söze değer verenlerle yine söz yazı üzerinden bir bağ bir köprü kurma iştiyakıyla oluştu. Kitabı bitirip son olarak kitabın önsözünü yazmak için bilgisayarın başına oturduğumda kendi kendime iyi ki yollarda günlükler notlar tutmuşum.

İyi ki ülkelerle şehirlerle insanlarla kurduğum bağları duygularımı heyecanlarımı bir gün yazmak için içimde saklamışım dedim.

Çünkü söz ancak yazıya dökülürse bir anlam kazanıyor ve kalıcı oluyor.

Müslümanlar olarak öyle geniş bir ümmete sahibiz ki insan dünya Müslümanlarını keşfettikçe daha bir heyecanlanıyor soluksuz bir şekilde bu asil topluluğun izini sürmek istiyor.

Ben de Âlem-i İslâm'ın izini sürerken bazen acılara bazen de sevinçlere şahit oldum. Fakat her daim ilginç ve heyecan dolu bir yolculuğun içinde olduğum duygusu beni hiç terk etmedi. Kitapta dünyanın farklı coğrafyalarına yaptığım yolculukların yanında Filistin'e Özgürlük Konvoyu'nda tuttuğum günlüklere de yer verdim.

PINAR
pinaryayincilik
pinaryayincilik
pinaryayinlari
internetten sipariş için:
KİTAPOBA
.com
9 789753 524322